

ZBIERKA

**STANOVÍSK NAJVVYŠŠIEHO SÚDU
A ROZHODNUTÍ SÚDOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

7/2013

OBSAH*Rozhodnutia vo veciach správnych***98. Vedenie správneho konania**

I. Vedenie správneho konania nie je nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v OSP.

II. V prípade, ak sa navrhovateľ chce domáhať vydania rozhodnutia v správnom konaní, je potrebné, aby využil iný inštitút správneho súdnictva, konkrétne konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy v zmysle § 250t OSP. Súd ale nie je oprávnený rozhodnúť o spôsobe rozhodnutia správneho orgánu, t.j. o druhu a ani o obsahu rozhodnutia, ktoré má správny orgán vydať.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. novembra 2012, sp. zn. 3Sžz/2/2012) 3

99. Informácie o použití a údržbe výrobku - Ak pracovník kontrolovanej prevádzky nevedel pracovníkom Slovenskej obchodnej inšpekcie v čase kontroly predložiť o kontrolovaných výrobkoch informácie o použití a údržbe výrobku v štátnom jazyku, došlo k porušeniu ustanovenia § 13 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov a je to dôvodom na uloženie pokuty.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, sp. zn. 6Sžo/13/2012) 9

100. Právomoc a zodpovednosť správneho orgánu - Súd, hoc aj konajúci v plnej jurisdikcii, nepreberá na seba právomoc a zodpovednosť správneho orgánu, ktorého rozhodnutie preskúmava.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. februára 2013, sp. zn. 8Sžo/16/2012) 16

101. Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci - Ustanovenie § 9 ods. 1 zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zakladá zamestnávateľovi objektívnu zodpovednosť, z ktorej sa nemôže vyviníť s poukazom na argument, že išlo o náhly jav a že bolo nemožné od neho reálne vyžadovať takú organizáciu práce a zodpovednosti nadriadených pracovníkov prítomných na pracovisku, ktorá by umožňovala operatívne a včas reagovať na danú situáciu.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2013, sp. zn. 5Sžo/11/2012) 19

102. Prepustenie zo služobného pomeru policajta - V konaní o prepustení zo služobného pomeru nejde o posudzovanie spáchania trestného činu, ale o zistenie porušenia služobnej prisahy a toto konanie nezávisí ani od výsledku trestného konania, preto ak sú pre účely takéhoto konania využité dôkazy z trestného konania, tieto podliehajú hodnoteniu v zmysle § 238 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. augusta 2012, sp. zn. 8Sžo/37/2011) 24

103. Výška pokuty za správny delikt - Voľná úvaha pri rozhodovaní o výške pokuty za správny delikt je myšlienkový proces, v rámci ktorého má správny orgán zvažovať závažnosť porušenia právnych predpisov vo vzťahu ku každému zisteniu protiprávneho konania, jeho následky, dobu protiprávnosti tak, aby uložená sankcia spĺňala nielen požiadavku represie, ale aj preventívny účel.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. mája 2011, sp. zn. 2Sžp/16/2011) 29

104. Inštitút súčinnosti

I. Inštitút súčinnosti je upravený vo viacerých ustanoveniach zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (§ 3 ods.2, § 33 ods. 2, § 56) a vyjadruje vzájomnú jednotu práv a povinností.

II. Účastník správneho konania má nielen právo navrhovať dôkazy, ale na potvrdenie pravdivosti svojho tvrdenia má súčasne aj povinnosť dôkazy správneho orgánu predkladať, pričom nesplnenie tejto povinnosti môže mať za následok neunesenie jeho dôkaznej povinnosti ovplyvňujúcej výsledok konania.

III. Správny orgán zabezpečuje zisťovanie skutkových okolností z úradnej povinnosti a postupuje v súlade so správnym poriadkom, aj keď účastník správneho konania je nečinný a správne

orgánu nenavrhuje alebo nepredkladá žiadne dôkazy a k veci samej sa žiadnym spôsobom nevyjadruje.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. októbra 2010, sp. zn. 8Sžo/112/2010)..... 33

- 105. Účastník stavebného konania** - Pre posúdenie, či určitá fyzická alebo právnická osoba mala byť účastníkom stavebného konania, treba skúmať, či uskutočnením stavby podľa stavebného povolenia existuje možnosť ovplyvnenia vlastníckych alebo iných práv k pozemkom a stavbám a nie je potrebné skúmať reálny faktický zásah do týchto práv.
(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. decembra 2012, sp. zn. 8Sžp/20/2012)..... 40
- 106. Náležitosti rozhodnutia** - Predmetom preskúmania súdom v správnom súdnictve môžu byť aj rozhodnutia orgánov verejnej správy, ktoré nemajú formálne náležitosti.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2013, sp. zn. 5Sži/20/2012) 44
- 107. Odpustenie zmeškania lehoty**
- I. Občiansky súdny poriadok neustanovuje, aké dôvody je možné považovať za ospravedlniteľné, aby bolo možno odpustiť zmeškanú lehotu, pričom posúdenie tejto ospravedlniteľnosti patrí konajúcemu súdu.
 - II. Je len na úvahe súdu, akým spôsobom vyhodnotí účastníkmi uvádzané skutočnosti, pričom táto úvaha musí rešpektovať zákonné limity a byť náležite odôvodnená.
(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. apríla 2013, sp. zn. 8Sžp/7/2013) 51
- 108. Označovanie programov v televízii** - Účelom právnej úpravy označovania programov jednotným systémom označovania prostredníctvom poskytnutia informácie rodičom maloletých za účelom ich rozhodovania o umožnení sledovania programov maloletými, je zabezpečenie maximálnej možnej ochrany maloletých pred možnými negatívnymi vplyvmi televízneho vysielania na ich vývoj.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. marca 2012, sp. zn. 3Sž/2/2012)..... 53
- 109. Zaistenie cudzinca** - V prípade, keď je v dobe rozhodovania správneho orgánu o zaistení cudzinca zrejmé, že sa jedná o cudzinca, ktorý na územie Slovenskej republiky vstúpil v úmysle požiadať o azyl a je teda nepravdepodobné, že účel zaistenia, v danom prípade vrátenie na základe readmisnej dohody bude realizovateľné práve pre prekážku azylového konania, ktoré právoplatne neskončilo, nebude možné zbavenie, či obmedzenie osobnej slobody považovať za súladné s ústavným poriadkom Slovenskej republiky, s medzinárodnými záväzkami Slovenskej republiky v oblasti ochrany základných práv a podľa súčasného právneho stavu ani s ustanoveniami návratovej smernice.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. mája 2013, sp. zn. 1Sza/5/2013)..... 61
- 110. Azylové konanie**
- I. Otázka dôveryhodnosti žiadateľa o medzinárodnú ochranu z hľadiska rozhodovania o jej udelení je zásadná.
 - II. Pri jej posudzovaní je preto potrebné postupovať veľmi starostlivo, pričom nepochybne platí, že základný rámec posudzovania vytvára výpoveď žiadateľa.
 - III. Žiadateľ nesie bremeno tvrdenia, ktoré je ďalej vo vzájomnej interakcii so správnym orgánom rozvíjané a doplnené bremenom dôkazným.
 - IV. Nie je však povinnosťou žiadateľa o azyl, aby prenasledovanie svojej osoby preukazoval inými dôkaznými prostriedkami než vlastnou dôveryhodnou výpoveďou.
 - V. Naopak, povinnosťou správneho orgánu je, aby v pochybnostiach zhromaždil všetky dostupné dôkazy, ktoré dôveryhodnosť výpovede žiadateľa o azyl vyvracajú, spochybňujú alebo potvrdzujú.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. apríla 2013, sp. zn. 1Sza/10/2013)..... 70
- 111. Zásada koncentrácie konania** - Účelom zásady koncentrácie konania v stavebnom konaní je stanovenie určitých limitov stavebného konania a jej cieľom je zamedziť neustálemu generovaniu nových námietok, ktoré by v konečnom dôsledku bránili akejkoľvek stavebnej činnosti.
(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2013, sp. zn. 5Sžp/6/2012)..... 82

98.
ROZHODNUTIE

- I. Vedenie správneho konania nie je nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v OSP.**
- II. V prípade, ak sa navrhovateľ chce domáhať vydania rozhodnutia v správnom konaní, je potrebné, aby využil iný inštitút správneho súdnictva, konkrétne konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy v zmysle § 250t OSP. Súd ale nie je oprávnený rozhodnúť o spôsobe rozhodnutia správneho orgánu, t.j. o druhu a ani o obsahu rozhodnutia, ktoré má správny orgán vydať.**

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. novembra 2012, sp. zn. 3Sžz/2/2012)

Dňa 04.05.2012 bola tunajšiemu súdu doručená žaloba na ochranu pred nezákonným zásahom odporcu, v ktorej navrhovateľ žiadal, aby súd zakázal Protimonopolnému úradu Slovenskej republiky pokračovať v porušovaní práv navrhovateľa v správnom konaní vo veci údajnej dohody obmedzujúcej súťaž v zmysle § 4 zákona č. 136/2001 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 136/2001 Z.z.) spočívajúcej v koordinácii postupu účastníkov dohody na relevantnom trhu výroby a dodávok katódových trubíc v období od roku 1996 do 30.04.2004 nezastavením tohto správneho konania. Zároveň navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky uložil Protimonopolnému úradu Slovenskej republiky povinnosť zastaviť správne konanie vo veci údajnej dohody obmedzujúcej hospodársku súťaž v zmysle § 4 zákona č. 136/2001 Z.z., spočívajúcej v koordinácii postupu účastníkov dohody na relevantnom trhu výroby a dodávok katódových trubíc v období od roku 1996 do 30.04.2004 v časti týkajúcej sa navrhovateľa do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

Uviedol, že dňa 22.12.2009 odporca začal v zmysle zákona č. 136/2001 Z.z. z vlastného podnetu správne konanie vo veci údajného uzavretia dohody obmedzujúcej súťaž medzi viacerými podnikateľmi, medzi ktorými je okrem iných aj navrhovateľ, na relevantnom trhu výroby a dodávok CRT. Dňa 19.09.2011 navrhovateľ prevzal rozhodnutie odporcu zo dňa 14.09.2011, ktorým odporca rozhodol, že navrhovateľ uzatvoril a bol účastníkom údajnej dohody obmedzujúcej hospodársku súťaž na relevantnom trhu výroby a predaja CPT od 30.03.1999 do 30.04.2004, čím sa navrhovateľ dopustil dlhodobého porušenia zákona. Proti prvostupňovému rozhodnutiu odporcu podal navrhovateľ dňa 04.10.2011 rozklad. Druhostupňové rozhodnutie odporcu zo dňa 13.04.2012, ktorým bolo prvostupňové rozhodnutie odporcu zrušené a vec bola vrátená na nové konanie, žalobca prevzal dňa 17.04.2012.

Svoj návrh odôvodnil tým, že osemročná premlčacia lehota podľa § 38 ods. 8 zákona č. 136/2001 Z.z., ktorá je stanovená na uloženie pokuty odporcom za porušenie zákona č. 136/2001 Z.z. podľa § 38 ods. 1 až 3 a 5 uvedeného zákona, začala plynúť dňa 30.04.2004 a uplynula dňa 30.04.2012. Napriek uplynutiu osemročnej premlčacej lehoty podľa § 38 ods. 8 zákona č. 136/2001 Z.z. v tomto prípade odporca odmietol zastaviť konanie a pokračuje aj po 30.04.2012. Navrhovateľ tvrdí, že odporca musí v tomto prípade zastaviť konanie, keďže osemročná premlčacia lehota pre odporcu na to, aby uložil pokuty podľa § 38 ods. 1 až 3 a 5 zákona č. 136/2001 Z.z. za porušenie uvedeného zákona už uplynula. Zákon č. 136/2001 Z.z. výslovne nestanovuje, že odporca je povinný zastaviť konanie po uplynutí lehoty podľa § 38 ods. 8 zákona č. 136/2001 Z.z., preto navrhovateľ považuje uvedený zákon v tejto otázke za nedokonálny. Povinnosť odporcu zastaviť konanie však vyplýva z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) a z analógie s trestným právom a trestným konaním.

Poukázal na rozsudky najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sž-o-KS 63/04 zo dňa 28.02.2005 a 8 Sžo/147/2008 zo dňa 12.03.2009, ktoré potvrdzujú tvrdenie navrhovateľa, že odporca je po uplynutí premlčacích lehôt podľa § 38 ods. 8 zákona č. 25/2006 Z.z. povinný správne konanie zastaviť. Nemožno pochybovať, že v konaniach o iných správnych deliktach uplynutie premlčacích lehôt má za následok automatický zánik protiprávnosti správneho deliktu a tiež zastavenie príslušného konania a neexistuje žiaden dôvod, prečo by sankcie v oblasti práva hospodárskej súťaže mali byť uložené podľa odlišných pravidiel. Oficiálne konštatovanie porušenia zákona č. 136/2001 Z.z. predstavuje vo svojich dôsledkoch sankciu pre navrhovateľa aj v širšom (napr. nemožnosť zúčastniť sa verejného obstarávania a pod.).

Na toto správne konanie musia byť v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aplikované základné princípy zaručujúce práva fyzických osôb počas trestného konania v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd. Zákon č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon, ako aj zákon č. 301/2005 Z.z. Trestný poriadok výslovne ustanovujú, že uplynutie zákonnej premlčacej lehoty automaticky znamená zánik trestnosti a zastavenie všetkých trestných stíhaní. Toto pravidlo by malo byť v tomto prípade analogicky aplikované aj odporcom, keďže hroziace pokuty sú vo svojej podstate kvázi-trestné sankcie. Analógia s Trestným zákonom pri ukladaní sankcií za správne delikty je takisto potvrdená aj rozsudkami najvyššieho súdu sp. zn. 8SŽ/18/2011, 8SŽ/22/2011, 8SŽ/23/2011, 8SŽ/24/2011. Nezastavenie konania má pre navrhovateľa významný zásah do jeho právneho a finančného postavenia. V prípade pokračovania správneho konania bude musieť navrhovateľ vynaložiť značné finančné prostriedky a čas na hájenie svojich záujmov.

Navrhovateľ, ako aj ďalší účastníci správneho konania podali žiadosť na zastavenie správneho konania. Odporca však odmietol zastaviť konanie s odôvodnením, že zákonná premlčacia lehota v zmysle § 38 ods. 8 zákona č. 136/2001 Z.z. sa týka iba právomoci odporcu uložiť pokuty, ale neovplyvňuje to právomoc a možnosť odporcu konštatovať porušenie zákona č. 136/2001 Z.z. V súvislosti s uplynutím premlčacích lehôt navrhovateľ upriamil pozornosť aj na možné uplynutie štvorročnej subjektívnej premlčacej lehoty v zmysle § 38 ods. 8 zákona č. 136/2001 Z.z. Navrhovateľ tvrdí, že administratívne konanie sa v tomto prípade začalo skôr ako oficiálne uvádzaný začiatok dňa 22.12.2009 a že skutočný začiatok administratívneho konania by mal byť niekde medzi 26.11.2007 (podanie žiadosti leniency v zmysle § 38 ods. 10 zákona č. 136/2001 Z.z. podnikateľom Samsung SDI Co. Ltd.) a 30.04.2008 (podstatné doplnenie prvej leniency žiadosti a primeraný časový úsek pre odporcu na preskúmanie informácií z doplnenej leniency žiadosti, potrebných na začatie konania). Z podania spoločnosti Samsung zo dňa 16.01.2008 vyplýva, že boli k nemu priložené dôležité dokumenty vzťahujúce sa k žiadosti spoločnosti Samsung o leniency, preto je otáznave, prečo začal odporca konanie až dňa 22.12.2009. Navrhovateľ v tejto súvislosti uviedol, že takéto odloženie začatia administratívneho konania porušuje jeho práva a poukázal na rozsudok Krajského súdu v Brne č. 62 Af 69/2010-78 zo dňa 13.01.2011. Predbežné šetrenie v tejto veci zabralo takmer dva roky, preto navrhovateľ považuje za dôležité, aby sa najvyšší súd vyjadril aj k otázke začatia administratívneho konania.

Na záver navrhovateľ uviedol, že nezastavením administratívneho konania a nezákonným pokračovaním v ňom bol ukrátený na svojich právach a právom chránených záujmoch. Nezastavenie konania a pokračovanie v ňom po 01.05.2012 je nezákonným zásahom. Nezastavenie konania a pokračovanie v ňom po 01.05.2012 nebolo urobené vo forme rozhodnutia, predstavuje iba faktické úkony (nekonanie odporcu) a je zamerané priamo proti odporcovi. Nezákonný zásah stále pretrváva, nakoľko konanie ešte prebieha a navrhovateľ vyčerpal všetky opravné prostriedky podľa osobitných predpisov, tým že žiadal odporcu o zastavenie konania.

Odporca vo vyjadrení zo dňa 27.06.2012 uviedol, že v tomto procesnom štádiu konania pred odporcom nie je žaloba na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy prípustná, nakoľko tento typ žaloby nie je možné podať proti celému správne konaniu. Navrhovateľ tiež nevyčerpal všetky prostriedky nápravy, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis. Vedené administratívne konanie vyústí do vydania rozhodnutia, v ktorom bude odporca deklarovať, či sa účastníci konania dopustili porušenia zákona, ako sa tohto porušenia dopustili, či budú potrestaní, v akej výške bude uložená pokuta atď. Voči tomuto rozhodnutiu bude možné podať opravný prostriedok, ktorý je priamo určený na ochranu navrhovateľa proti postupu odporcu. Na prebiehajúce správne konanie a jeho výsledok sa bude počas súdneho prieskumu hľadieť ako na celok, a preto až po ukončení konania je možné, aby sa žalobca domáhal ochrany svojich práv.

Keďže slovenská a česká právna úprava vo veciach ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy sú takmer identické, odporca poukázal na rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. značka 2Afs 144/2004, v ktorom okrem iného súd uviedol, že zásahom sú autoritatívne úkony úradných osôb bezprostredne obmedzujúce adresátov zásahu v konaní, ktoré by inak uskutočňovať mohli, ktoré pre svoju neodkladnosť nie sú uskutočňované inak obvyklým procesným postupom rešpektujúcim všetky procesné pravidlá správneho konania zakončené vydaním správneho rozhodnutia. Dôvodom takýchto autoritatívnych úkonov je typicky neodkladná potreba ochrany života, zdravia, majetku a verejného poriadku. Súd zároveň dodal, že k zásahu môže spravidla prísť konkrétnym nezákonným úkonom správneho orgánu (napr. nezákonným vstupom do obydlia, vykonaním nezákonnej kontroly a pod.), nikdy však nie samotným vedením správneho konania. Podľa rozsudku Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. značka 8 Aps 6/2007 účelom žaloby proti nezákonnému zásahu nie je prieskum procesného postupu správneho orgánu v správnom konaní. Tento postup môže byť predmetom prieskumu v rámci žaloby proti rozhodnutiu správneho orgánu, pretože procesná stránka veci je neoddeliteľnou súčasťou zákonnosti rozhodnutia. Ochrana vo vzťahu k správne konaniu, ako takému, platné právo nezabezpečuje možnosťou úplne negovať vedenie správneho konania žalobou na ochranu pred nezákonným zásahom. K tomu slúži možnosť podať žalobu proti rozhodnutiu, v ktorého vydanie správne

konanie vyústi, príp. i cesta náhrad. Úplne zabrániť vedeniu správneho konania však nejde. Preskúmanie zákonnosti vedenia správneho konania v rámci súdneho konania o ochrane pred nezákonným zásahom by bolo prieskumom predčasným a odporujúcim systematike Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.). V rozsudku sp. značka 5 Aps 6/2009 Najvyšší správny súd Českej republiky uviedol, že právomoc súdu zasiahnuť v konaní o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy bola formulovaná len subsidiárne a nastupuje len tam, kde iná právna možnosť ochrany chýba, čo je potvrdzované aj ďalšou judikatúrou správnych súdov. Základnou myšlienkou je, že za zásah nie je možné považovať vedenie správneho konania, čo znamená, že tento typ žaloby nie je možné aplikovať v situácii ako je táto, keďže navrhovateľ namieta práve skutočnosť, že odporca voči nemu vedie správne konanie.

Odporca tiež poukázal na to, že rovnakú kartelovú dohodu nedávno posudzoval aj český Úrad pro ochranu hospodárskych súťaže a v rámci prebiehajúceho správneho konania bola v ich prípade tiež podaná žaloba na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy. České súdy túto žalobu opakovane zamietli. Krajský súd v Brne v tejto veci v rozsudku č. 62 Af 46/2010 zo dňa 04.11.2010 a aj v rozsudku sp. značka 62 Af 3/2010-143 uviedol, že otázku toho, či je možné viesť konanie voči subjektom, z ktorých vo vzťahu k niektorému z nich mohol úrad prekludovať možnosť uloženia sankcie, bude potrebné vyriešiť samotným žalovaným v prebiehajúcom správnom konaní, keďže jej vyriešenie sa premietne v závere, ku ktorému celé správne konanie smeruje. Súd nemôže túto otázku zodpovedať fakticky priamo za žalovaného a tým ho dopredu usmerniť v jeho úvahách, ktoré sa majú nakoniec prejaviť práve v rozhodnutí, ktorým sa bude správne konanie končiť. Nie je možné počas prebiehajúceho správneho konania súdom určiť, ako má ďalej v konaní žalovaný postupovať, ani ako má rozhodnúť. Toto je výlučne na žalovanom. Súčasne nie je možné za zásah považovať vedenie správneho konania, ale jednotlivé kroky, ktoré sú v rámci správneho konania vedené. Najvyšší správny súd Českej republiky v rozsudku sp. značka 9 Aps 3/2007 zo dňa 14.06.2007 uviedol, že akokoľvek je správne konanie vybočujúce zo zákonných medzí spôsobilé porušiť množstvo zaručených práv účastníkov konania, je nutné prieskum takéhoto prípadného vybočenia uplatňovať až v rámci garantovaných opravných prostriedkov, ktorými je možné bojovať proti rozhodnutiu vo veci, ktorým je dané správne konanie ukončené. V uznesení rozšíreného senátu Najvyššieho správneho súdu Českej republiky vo veci sp. značka 2 Afs 144/2004 zo dňa 31.08.2005 sa uvádza, že každé správne konanie musí vyústiť do súdom preskúmateľného rozhodnutia. Konkrétne pôjde o rozhodnutie v správnom konaní o tom, či žalobca porušil ustanovenia zákona alebo nie a o tom, či je za toto konanie žalobcovi uložená sankcia. Súdnym prieskum rozhodnutia správneho orgánu predstavuje kontrolu zákonnosti všetkých úkonov uskutočnených správnym orgánom v rámci správneho konania a zároveň aj kontrolu toho, či bol žalovaný vôbec oprávnený viesť správne konanie so žalobcom.

Odporca uviedol, že v predmetnom správnom konaní postupuje v súlade so zákonom a aj v súlade s osvedčenými postupmi a metódami správneho konania. Dodržiava ustanovenia zákona, či už Správneho poriadku alebo ďalších právnych predpisov. Vzhľadom na uvedené nie je možné deklarovať, že by odporca uskutočnil úkon, ktorý by mohol byť nezákonným zásahom, ktorým by bol navrhovateľ priamo ukrátený na svojich právach. So všetkými vzniknutými otázkami sa odporca vysporiada priamo v rozhodnutí, proti ktorému bude možné využiť všetky možnosti právnej ochrany. Bolo by v rozpore so zákonom ako aj s princípom inštitútu ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, aby súd rozhodoval o zákonnosti správneho konania, keďže súd by týmto spôsobom zaviazal odporcu, bez možnosti využitia vlastnej správnej úvahy, konanie zastaviť. Týmto spôsobom by rozhodol aj vo veci samej, čo znamená, že by nahradil rozhodovaciu právomoc správneho orgánu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na konanie o návrhu navrhovateľa na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v O.s.p. (§ 246 ods. 2 písm. b/ O.s.p. v spojení § 250v ods. 8 O.s.p.) vo veci nariadil podľa § 250g ods. 1 O.s.p. pojednávanie na 13. novembra 2012.

Najvyšší súd posúdil návrh navrhovateľa v intenciách definičných znakov, ktorými je nezákonný zásah vymedzený v ustanovení § 250v O.s.p. a dospel k záveru, že návrh navrhovateľa je potrebné zamietnuť.

Z o d ô v o d n e n i a :

Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky je Slovenská republika zvrchovaným, demokratickým a právnym štátom. Neoddeliteľným atribútom právneho štátu je aj správne súdnictvo.

Ochrana verejných subjektívnych práv fyzických a právnických osôb zo strany správnych súdov má subsidiárny charakter vo vzťahu k ochrane, ktorú poskytujú orgány verejnej správy. Preto fyzická alebo právnická osoba, ktorej práva boli porušené alebo ohrozené má sa prioritne domáhať ochrany svojich práv na správnom orgáne. Ak nedošlo k náprave a ochrane zo strany orgánov verejnej správy, je možné, aby sa fyzická alebo právnická osoba domáhala ochrany svojich práv na správnom súde. Vyplýva to z historicky daného a v Slovenskej republike ústavne garantovaného postavenia správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahrádzanie vecných kompetencií orgánov verejnej správy, ale zabezpečenie ich kontroly nezávislou súdnou mocou.

Podľa § 244 ods. 5 veta prvá O.s.p. súdy v správnom súdnictve konajú o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy a o vykonateľnosti rozhodnutí cudzích správnych orgánov. Piata hlava piatej časti Občianskeho súdneho poriadku zakotvuje konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy.

Účelom konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy je poskytnutie súdnej ochrany fyzickej alebo právnickej osobe, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím a tento zásah bol zameraný proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný za predpokladu, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie. Súdne konanie je zárukou, že súd vyslovením povinnosti odporcu nepokračovať v porušovaní práva navrhovateľa a v príkaze, ak je to možné, obnoviť stav pred zásahom, vytvorí reálny predpoklad na eliminovanie nezákonného stavu, ktorý vznikol protiprávnym konaním, prípadne aj nekonaním orgánu verejnej správy.

Právna úprava správneho súdnictva v piatej časti Občianskeho súdneho poriadku na rozdiel od konania v občianskoprávných veciach ustanovuje rigoróznú úpravu jednotlivých druhov konaní. To platí aj pre konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v O.s.p., keďže v odseku 8 citovaného ustanovenia je stanovené, že na konanie podľa tejto hlavy sa použijú ustanovenia prvej a druhej hlavy tejto časti primerane, ak v tejto hlave nie je ustanovené inak.

Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 250v O.s.p. pojem „zásah“ nedefinuje; jeho definíciu neobsahuje ani iný zákon. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že ide o súdnu ochranu pred faktickými nezákonnými zásahmi orgánov verejnej moci, ktoré nie sú rozhodnutím alebo iným individuálnym aktom. Judikatúra považuje za zásah nezákonný resp. v širšom zmysle protiprávny útok orgánov verejnej moci proti subjektívnym verejným právam fyzickej alebo právnickej osoby spočívajúci v postupoch orgánu verejnej správy alebo v jeho činnosti, úkone, pokyne, prípadne nečinnosti. Musí ísť o priamy zásah do subjektívnych verejných práv (napr. porušenie práva na život, práva na osobnú slobodu, práva na ochranu vlastníctva, práva na ochranu obydlia a pod.). Takýto zásah orgánu verejnej správy správny súd nemôže zrušiť, môže však správnemu orgánu zakázať, aby v porušovaní dotknutého práva pokračoval a ak je to možné správnemu orgánu prikázať, aby obnovil stav pred zásahom. Cieľom ochrany podľa § 250v O.s.p. je teda ukončenie nezákonného zásahu správneho orgánu, proti ktorému sa fyzická alebo právnická osoba nemôže brániť inými prostriedkami.

Ustanovenie § 250v v odsekoch 1 a 2 O.s.p. stanovuje okruh účastníkov v konaní o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy. Podľa názoru súdu preto nie je možné aplikovať postupom podľa § 250v ods. 8 O.s.p. ustanovenia druhej hlavy piatej časti O.s.p. (§ 250 O.s.p.) vo vzťahu k otázke okruhu účastníkov v konaní podľa piatej hlavy piatej časti O.s.p., keďže zákon (O.s.p.) práve v citovanom ustanovení § 250v ods. 1 a 2 O.s.p. stanovuje okruh účastníkov priamo, teda okruh účastníkov je daný priamo zo zákona a nemožno ho rozširovať aj na iných účastníkov správneho konania na rozdiel od konania podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. (§ 250 ods.1 O.s.p.), pretože v tomto konaní je okrem iného aj jednou z podstatných podmienok začatia konania skutočnosť, že nezákonný zásah nie je rozhodnutím (t.j. v konaní o nezákonnom zásahu nemôže prísť k zrušeniu správneho rozhodnutia).

Podľa § 250v ods. 1 O.s.p. fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný, môže sa pred súdom domáhať ochrany proti zásahu, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie.

Podľa § 250v ods. 3 O.s.p. návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, alebo ak sa navrhovateľ domáha len určenia, že zásah bol alebo je nezákonný. Návrh musí byť podaný do 30 dní odo dňa, keď sa osoba dotknutá zásahom o ňom dozvedela, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď k nemu došlo.

Odporca vydal dňa 21.12.2009 oznámenie o začatí správneho konania vo veci možnej dohody obmedzujúcej súťaž v zmysle § 4 zákona č. 136/2001 Z.z. uzatvorenej medzi podnikateľmi, medzi ktorými je aj navrhovateľ. Títo účastníci dohody mali koordinovať svoj postup na relevantnom trhu výroby a dodávok katódových trubíc v období rokov 1995 až 2007. Odporca na základe zistených skutočností dospel k záveru, že konanie týchto podnikateľov spočívajúce predovšetkým v určovaní cien, záväzku obmedzenia a kontroly výroby a v rozdelení trhu mohlo spôsobiť obmedzenie súťaže na uvedenom trhu a z hľadiska geografického mohlo mať dopad aj na trh Slovenskej republiky. Ďalej v tomto oznámení o začatí konania zo dňa 21.12.2009 odporca poučil navrhovateľa o jeho právach a povinnostiach v zmysle zákona č. 136/2001 Z.z. Predmetné oznámenie o začatí konania bolo navrhovateľovi doručené dňa 29.12.2009. Dňa 14.09.2011 vydal odporca prvostupňové rozhodnutie, ktorým rozhodol, že navrhovateľ uzatvoril a bol účastníkom dohody obmedzujúcej hospodársku súťaž na relevantnom trhu výroby a predaja CPT od 30.03.1999 do 30.04.2004, čím sa navrhovateľ dopustil dlhodobého porušenia zákona č. 136/2004 Z.z. Týmto rozhodnutím bola navrhovateľovi uložená pokuta vo výške 193.771 €.

Dňa 13.04.2012 bolo vydané druhostupňové rozhodnutie odporcu, ktorým bolo napadnuté prvostupňové rozhodnutie odporcu zrušené a vec mu bola vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie.

V tejto veci bolo potrebné posúdiť, či je možné samotné správne konanie ako celok považovať za nezákonný zásah v zmysle ustanovenia § 250v O.s.p. Navrhovateľ namieta, že odporca nie je oprávnený viesť správne konanie po 01.05.2012, vzhľadom na to, že osemročná premlčacia lehota podľa § 38 ods. 8 zákona č. 136/2004 Z.z. na uloženie pokuty začala plynúť dňa 30.04.2004 a uplynula dňa 30.04.2012. Nezákonný zásah bol definovaný prostredníctvom judikatúry tak, že v návrhu na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch, ide o nezákonný zásah, zásah nie je rozhodnutím, zásah bol zameraný priamo proti fyzickej alebo právnickej osobe alebo proti nim vykonaný, dôsledky zásahu trvajú alebo hrozí jeho opakovanie, navrhovateľ vyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis a návrh bol podaný do 30 dní odo dňa, keď sa osoba dotknutá zásahom o ňom dozvedela, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď k nemu došlo.

Za takýto zásah sa obvykle považujú určité faktické úkony orgánov verejnej správy, jeho jednotlivých zamestnancov uskutočňované v rámci správneho konania, ale aj mimo neho. Dôvod na uskutočnenie takýchto faktických úkonov býva rôznych. Tým, že je v ustanovení § 250v ods. 3 veta prvá O.s.p. stanovené, že na podanie návrhu na ochranu pred nezákonným zásahom je potrebné vyčerpať všetky ostatné prostriedky nápravy, ktoré umožňujú osobitné predpisy, je možné túto formu ochrany považovať za subsidiárnu.

Samotné vedenie správneho konania, ktoré bolo v tomto prípade začaté v súlade s právnymi predpismi, však nie je možné považovať, podľa názoru senátu, za nezákonný zásah orgánu verejnej správy. Správne konania, vedené pred orgánmi verejnej správy sú obvykle zakončené vydaním administratívneho rozhodnutia, ktoré je preskúmateľné súdom v správnom súdnictve. Postup správneho orgánu predchádzajúci vydaniu rozhodnutia je následne súdom preskúmaný v konaní o žalobe na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy. Návrhom na ochranu pred nezákonným zásahom nie je možné úplne negovať vedenie a účinky správneho konania. V prípade, ak by súd v rámci konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy preskúmaval zákonnosť, resp. prípustnosť vedenia správneho konania, dopustil by sa predčasného konania, ktoré by zasahovalo do právomoci orgánov verejnej správy. Takýmto konaním by došlo k prelínaniu súdnej moci s mocou výkonnou. Prieskum zákonnosti postupu správneho orgánu v rámci správneho konania je súčasťou prieskumu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy, preto nie je možné v rámci konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy preskúmať zákonnosť správneho konania, ktoré predchádza vydaniu administratívneho rozhodnutia.

Otázka posúdenia samotného začatia správneho konania v tejto veci bude rovnako, ako zákonnosť celého postupu odporcu v správnom konaní až predmetom súdneho prieskumu v konaní o žalobe na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, a to vrátane otázky, či sankcia, ak by bola určená žalobcovi, je uložená v lehotách stanovených v príslušnom zákone, vrátane zákona č.136/2001 Z.z. Všetko za predpokladu, že budú splnené zákonné podmienky vyplývajúce z ustanovenia § 244 a nasl. O.s.p.

Správny súd nemôže svojou rozhodovacou činnosťou nahradiť správnu úvahu a rozhodnutie orgánu verejnej správy, inak by poprel zmysel a úlohu správnych orgánov. Ak sa teda navrhovateľ domnieva, že postupom odporcu boli v správnom konaní porušené jeho práva a oprávnené záujmy, bude sa ich ochrany mať

možnosť domáhať prostredníctvom žaloby na preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia správneho orgánu, po vydaní rozhodnutia v administratívnom konaní.

Na základe uvedeného je potrebné zdôrazniť, že odporca nevykonal taký úkon, ktorý by bol nezákonným zásahom v zmysle § 250v O.s.p. Vedenie samotného správneho konania nie je nezákonným zásahom v zmysle § 250v O.s.p., preto nie je možné priznať návrhu navrhovateľa v tomto konaní úspech.

V prípade, ak sa navrhovateľ chce domáhať vydania rozhodnutia v správnom konaní, je potrebné využiť iné inštitúty správneho súdnictva, konkrétne konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy v zmysle § 250t O.s.p., avšak za predpokladu, že súd v žiadnom prípade nemôže rozhodnúť o spôsobe rozhodnutia správneho orgánu t.j. o druhu rozhodnutia a ani o obsahu rozhodnutia, ktoré má správny orgán vydať. Môže rozhodnúť len, po splnení zákonom stanovených podmienok, o povinnosti správneho orgánu vo veci konať a rozhodnúť.

Senát najvyššieho súdu v tejto veci upozorňuje na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 14.02.2012 vo veci C-17/10, v ktorom Súdny dvor rozhodol, že ustanovenia bývalého článku 81 ZES (teraz čl. 102 ZFEÚ) a článku 3 ods. 1 Nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16.12.2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy ES (teraz čl. 101 a 102 ZFEÚ) je potrebné vykladať tak, že v rámci konania začatého po 01.05.2004 nie sú citované články zmluvy uplatniteľné na kartel, ktorý vyvolal účinky na území členského štátu, ktorý k Únii pristúpil dňa 01.05.2004, v obdobiach pred týmto dátumom.

Keď Európska komisia (ďalej len *Komisia*) začne proti kartelu konanie na základe kapitoly III, nariadenia č. 1/2003, orgán pre hospodársku súťaž dotknutého členského štátu nestráca podľa čl. 11 ods. 6 Nariadenia č. 1/2003 v spojení s čl. 3 ods. 1 tohto Nariadenia, právomoc na základe vnútroštátneho práva hospodárskej súťaže sankcionovať protisúťažné účinky spôsobené kartelom na území tohto členského štátu počas obdobia pred pristúpením tohto štátu k Európskej únii.

Zásada *ne bis in idem* nebráni tomu, aby vnútroštátny orgán pre hospodársku súťaž dotknutého členského štátu uložil podnikom, ktoré sa zúčastnia na karteli, pokuty s cieľom sankcionovať účinky spôsobené týmto kartelom na území tohto členského štátu pred jeho pristúpením k Európskej únii, pokiaľ pokuty uložené členom tohto kartelu rozhodnutím Komisie prijatým pred vydaním rozhodnutia uvedeného vnútroštátneho orgánu pre hospodársku súťaž, neboli určené na sankcionovanie tých istých účinkov.

S poukazom na uvedené dospel senát najvyššieho súdu k záveru, že *návrh na ochranu pred nezákonným zásahom nie je dôvodný, keďže dĺžka správneho konania v tejto veci nie je zákonom stanovená. Zákon stanovuje len lehoty na uloženie sankcie, ktorých zákonnosť súd preskúma podľa piatej časti O.s.p. v prípade, ak príde k vydaniu rozhodnutia o jej uložení. Z uvedených dôvodov nie je možné považovať navrhovateľom namietané skutočnosti za nezákonný zásah orgánu verejnej správy a preto najvyšší súd podľa § 250v ods. 4 O.s.p. návrh zamietol.*

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

O trovách konania Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že navrhovateľovi nepriznal právo na náhradu trov konania, pretože návrhu nebolo vyhovené (§ 250v ods. 5 O.s.p.).

99.
ROZHODNUTIE

Ak pracovník kontrolovanej prevádzky nevedel pracovníkom Slovenskej obchodnej inšpekcie v čase kontroly predložiť o kontrolovaných výrobkoch informácie o použití a údržbe výrobku v štátnom jazyku, došlo k porušeniu ustanovenia § 13 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov a je to dôvodom na uloženie pokuty.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, sp. zn. 6Sžo/13/2012)

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania a následne zrušenia rozhodnutia žalovaného správneho orgánu. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že krajský súd zo správneho spisu zistil, že inšpektormi SOI bolo pri kontrole vykonanej dňa 31.7.2009 v prevádzke SWAROVSKI – bižutéria, hodinky, K. zistené, že žalobca porušil povinnosť, v zmysle ktorej ak sa informácie podľa § 11 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon o ochrane spotrebiteľa“ alebo zákon č. 250/2007 Z.z.“) poskytujú písomne, musia byť v štátnom jazyku; dňa 8.10.2009 bolo vydané oznámenie o začatí správneho konania, ktoré bolo žalobcovi doručené dňa 12.10.2009; dňa 5.11.2009 bolo vydané rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa o uložení pokuty vo výške 1500 € za porušenie ust. § 13 zák. č. 250/2007 Z. z.; proti rozhodnutiu o uložení pokuty podal žalobca odvolanie, v ktorom uviedol, že do kontrolného nákupu boli zakúpené dámske náušnice, pri tomto kontrolnom nákupe boli dodržané všetky náležitosti vyplývajúce zo zákona, a to vrátane informácie o výrobku v štátnom jazyku, namietal, že inšpektori nevykonali kontrolný nákup hodínok, domnieval sa, že pokuta bola uložená nesprávnym predpokladom, že pokiaľ návod nie je priložený k vystavovaným hodinkám, tak žalobca neprikladá pre kupujúceho návod na používanie v štátnom jazyku, ďalej uviedol, že návod na používanie hodínok je uložený na serveri a každá predajňa má k nemu prístup on-line, každá predajňa SWAROVSKI má uložené, že pri každom predaji hodínok SWAROVSKI je predávajúci povinný priložiť návod v štátnom jazyku, ktorý vytlačí v momente predaja hodínok, zároveň dodal, že pokiaľ by z dôvodu výpadku spojenia nebolo možné návod vytlačiť, nie je možný predaj hodínok, tento postup dodržiavajú všetky predajne, bol toho názoru, že nakoľko inšpektori nevykonali kontrolný nákup hodínok, nevychádzali z dostatočne preukázaných faktov, a preto ich úsudok, že k hodinkám nie je priložený návod v štátnom jazyku, je mylný a vychádza z nesprávneho vyhodnotenia skutočností, žiadal upustenie od pokuty; žalovaný rozhodnutím č. SK/1472/99/2009 zo dňa 21.6.2010 zmenil rozhodnutie správneho orgánu, čo sa týka výšky pokuty a žalobcovi udelil pokutu vo výške 500 €.

Krajský súd zákonnosť napadnutého rozhodnutia a postupu žalovaného správneho orgánu posudzoval v intenciách ustanovení § 18 ods. 1, 2, 3 v spojení s § 27 ods. 1 a s § 49 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej ako „správny poriadok“) a súčasne v intenciách ustanovení § 11 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. v spojení s ust. § 13 a s ust. § 24 ods. 7 uvedeného zákona.

Poukázal na to, že v preskúmovacom konaní súd prihliada na vady konania pred správnym orgánom len vtedy, ak tieto vady mohli mať za následok nezákonnosť vydaného rozhodnutia. Konštatoval, že z obsahu pripojeného administratívneho spisu nevyplynulo, že by vo veci konajúce a rozhodujúce správne orgány nevykonali právne relevantné dôkazy v záujme náležitého ozrejmenia skutkového stavu veci a že by sa v ich postupe pri prejednávaní správneho deliktu vyskytla vada majúca za následok nezákonnosť ich rozhodnutia.

Ďalej krajský súd konštatoval, že zo spisového materiálu mal preukázané, že inšpektormi SOI bola dňa 31.7.2009 vykonaná kontrola v prevádzkarni SWAROVSKI – bižutéria, hodinky, K., pri ktorej bolo zistené, že účastník konania – žalobca nezabezpečil dodržiavanie povinnosti predávajúceho podľa § 13 zákona o ochrane spotrebiteľa, v zmysle ktorého ak sú informácie uvedené v §§ 11 a 12 zákona písomne, musia byť v štátnom jazyku, s poukazom na to, že počas kontroly sa v ponuke pre spotrebiteľa nachádzalo 25 druhov výrobkov v celkovej hodnote 23.720 €, u ktorých boli zistené nedostatky v plnení informačných povinností, a to uvádzanie písomných informácií podľa § 11 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa, ktorú skutočnosť potvrdila v inšpekčnom zázname aj manažérka predajne K. P.

Podľa názoru krajského súdu žalovaný, ako aj správny orgán prvého stupňa posúdili správne skutkový stav, vo svojom rozhodnutí vychádzali z právneho predpisu, a to zo zákona o ochrane spotrebiteľa a to konkrétne

z § 13 a z § 11 ods. 1, keď žalobca v dobe vykonania kontroly nedisponoval návodmi na používanie a údržbu hodínok SWAROVSKI v štátnom jazyku, pričom za zistené nedostatky zodpovedá žalobca v plnom rozsahu.

Krajský súd námietky žalobcu, že správne orgány nedodržali lehotu na vydanie jednotlivých rozhodnutí do 60 dní, ktorá skutočnosť by mohla byť hodnotená ako nečinnosť, považoval za irelevantnú. S poukazom na ustanovenie § 18 ods. 2 správneho poriadku, ktorý citoval, uviedol, že prvým úkonom správneho orgánu bolo oznámenie o začatí správneho konania, ktoré bolo vydané dňa 8.10.2009 a doručené účastníkovi konania – žalobcovi dňa 12.10.2009, a preto prvostupňové rozhodnutie zo dňa 5.11.2009 bolo vydané v 30 dňovej lehote. Ďalej uviedol, že taktiež lehota pri vydaní rozhodnutia žalovaným bola dodržaná v súlade s ust. § 24 ods. 7 zákona č. 250/2007 Z. z., s poukazom na ust. § 49 ods. 2 správneho poriadku.

Pokiaľ išlo o výšku uloženej sankcie krajský súd mal za to, že žalovaný správne rozhodol, keď výšku pokuty znížil vzhľadom na porušenie zákona a právnu prax inšpektorátov SOI pri udeľovaní sankcií za rovnaké porušenie zákona o ochrane spotrebiteľa.

Krajský súd po preskúmaní spisového materiálu a administratívneho spisu žalovaného dospel k záveru, že neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia, keď žalovaný vo svojom rozhodnutí sa vysporiadal so všetkými odvolacími námietkami žalobcu, správne orgány dostatočne zistili skutkový stav veci a tento aj po právnej stránke správne posúdili, považujúc napadnuté rozhodnutie i postup žalovaného z pohľadu žalobných dôvodov v súlade so zákonom, žalobu v celom rozsahu podľa § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol.

O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že neúspešnému žalobcovi právo na ich náhradu nepriznal.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zruší žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu a vec mu vráti na ďalšie konanie.

Žalobca v dôvodoch odvolania uviedol, že rozhodnutie prvostupňového súdu považuje za nesprávne, pretože prvostupňový súd neúplne zistil skutkový stav veci a vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle ustanovenia § 205 ods. 2, písm. f/ O.s.p.

Nesúhlasil so stanoviskom súdu prvého stupňa, ktorý sa stotožnil so žalovaným v tom, že žalovaný, ako aj správny orgán prvého stupňa úplne zistili skutkový stav veci a vec správne právne posúdili, keď vo svojom rozhodnutí vychádzali z § 11 ods. 1 a § 13 zákona o ochrane spotrebiteľa.

Namietal, že súd prvého stupňa vôbec neprihliadol k jeho žalobným námietkam a to konkrétne, že inšpektori SOI nevykonali pri kontrole dňa 31.7.2009 v prevádzkárni SWAROVSKI – bižutérie, hodinky, kontrolný nákup dámskych hodínok, keď kontrolovali iba vystavené hodinky a nie predané dámske hodinky, pričom Inšpektori SOI dospeli k mylnému názoru, že ak nie je informácia o výrobku priložená k vystavovaným hodinkám v štátnom jazyku, tak túto informáciu v štátnom jazyku žalobca neposkytne spotrebiteľovi ani pri predaji tohto výrobku, s poukazom na to, že dôkazom takéhoto postupu bol kontrolný nákup dámskych náušnic, s poukazom na to, že tým, že žalobca písomný návod prikladá spotrebiteľovi v štátnom jazyku v momente predaja, dodržiava ustanovenie § 13 zákona o ochrane spotrebiteľa.

Vytýkal súdu prvého stupňa, že sa tiež nezaoberal jeho námietkou, či pri povahe takéhoto výrobku - dámske hodinky – bižutéria, mal vôbec žalobca podľa zákona o ochrane spotrebiteľa povinnosť zabezpečiť písomný návod (jednoduchá obsluha spočívajúca v ovládaní jedným tlačítkom, výmena baterky sa vykonáva spravidla u odborníka), s poukazom na § 11 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa, tvrdiac, že v dnešnom pretechnizovanom svete by nemal mať nikto, teda ani súd pochybnosti o tom, že údaje o obsluhu dámskych hodínok – bižutérie, majú povahu všeobecne známych skutočností. Žalobca zotrval na svojom stanovisku, že pri tomto výrobku ide o všeobecne známe skutočnosti a prikladanie písomného návodu na jeho používanie pokladá za povinnosť nad rámec § 11 zákona o ochrane spotrebiteľa. Ďalej uviedol, že prvostupňový súd ako i žalovaný sa k § 11 zákona o ochrane spotrebiteľa vyjadrili len v súvislosti, že žalobca porušil práva spotrebiteľa, a to mať písomné informácie k dispozícii v štátnom jazyku. Tiež nesúhlasil s tvrdením žalovaného, že pri ukladaní pokuty bolo prihliadnuté na to, že konanie žalobcu by mohlo viesť k ohrozeniu majetku spotrebiteľa znehodnotením ním zakúpených výrobkov pri nesprávnom použití alebo údržbe, a to z toho dôvodu, že žalovaný túto skutočnosť nepreukázal, nakoľko neuskutočnil kontrolný nákup predmetných dámskych hodínok, trvajúc na tom, že

žalovaný žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal, že naozaj došlo k poškodeniu ním vymenovaných práv spotrebiteľa.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhoval, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

V dôvodoch vyjadrenia nesúhlasil s odvolacími dôvodmi žalobcu. Trval na tom, že žalobca nezabezpečil splnenie informačných povinností v zákonom stanovenom rozsahu u 25 druhov výrobkov v celkovej hodnote 23.720 €, následkom ktorého protiprávneho konania došlo k porušeniu práva spotrebiteľa chráneného dotknutým ustanovením zákona o ochrane spotrebiteľa a to práva v prípade písomných informácií podľa § 11 ods. 1 zákona, mať tieto k dispozícii v štátnom jazyku. Uviedol, že rovnako bolo prihliadnuté na to, že uvádzanie písomných informácií o spôsobe použitia a údržby len v cudzom, nie v štátnom jazyku, by mohlo viesť k ohrozeniu majetku spotrebiteľa znehodnotením ním zakúpených výrobkov pri ich nesprávnom použití alebo údržbe a v prípade reklamácie väd výrobku by boli možnosti spotrebiteľa úspešne uplatňovať reklamáciu minimálne. Žalovaný vyslovil názor, že skutkový stav bol spoľahlivo zistený a jeho protiprávnosť nepochybné preukázaná, ako aj, že zhodne ako kontrolný orgán postupoval v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, správne zistil skutkový stav a vyvodil právny záver v tom zmysle, že kontrolovaný subjekt porušil uvedený právny predpis, na základe ktorého zistenia mu bola uložená pokuta, považujúc ju primeranú k zistenému porušeniu zákona a rozsahu dopadu na spotrebiteľa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaní (§ 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s §§ 212 a nasl. O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 O.s.p., keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 a § 211 ods. 2 O.s.p.), a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Z o d ô v o d n e n i a :

Predmetom odvolacieho konania v preskúmvanej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania a následne zrušenia rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, ktorým rozhodnutím žalovaný zmenil rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa tak, že uložil žalobcovi pokutu vo výške 500 € za porušenie povinnosti ustanovenej § 13 zákona č. 250/2007 Z. z., a preto odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu v spojení s rozhodnutím správneho orgánu prvého stupňa a konanie im predchádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Predmetom preskúmvacieho konania v danej veci je rozhodnutie a postup žalovaného správneho orgánu, ktorým rozhodnutím žalovaný správny orgán rozhodol s konečnou platnosťou o uložení pokuty žalobcovi za nesplnenie povinností podľa ustanovení zákona č. 205/2007 Z. z.

Najvyšší súd dáva do pozornosti, že úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov §§ 247 a nasl. O.s.p.) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia.

V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

Podľa § 250i ods. 2 O.s.p. ak správny orgán podľa osobitného zákona rozhodol o spore alebo o inej právnej veci vyplývajúcej z občianskoprávných, pracovných, rodinných a obchodných vzťahov (§ 7 ods. 1) alebo rozhodol o uložení sankcie, súd pri preskúvaní tohto rozhodnutia nie je viazaný skutkovým stavom zisteným správnym orgánom. Súd môže vychádzať zo skutkových zistení správneho orgánu, opätovne vykonať dôkazy už vykonané správnym orgánom alebo vykonať dokazovanie podľa tretej časti druhej hlavy.

Do uvedenej právnej normy bola transformovaná požiadavka tzv. „plnej jurisdikcie“ ako atribútu práva na spravodlivý proces, v zmysle ktorej súd pri svojom rozhodovaní nesmie byť obmedzený v skutkových otázkach len tým, čo vo veci zistil správny orgán, a to ani čo do rozsahu vykonaných dôkazov, ani ich obsahu a hodnotenia zo známych hľadísk závažnosti, zákonnosti a pravdivosti. Súd teda celkom samostatne a nezávisle hodnotí správnosť a úplnosť skutkových zistení zadovaných správnym orgánom, a ak pritom zistí skutkové, či (procesné) právne pochybenia, môže v zrušujúcom rozhodnutí správneho orgánu uložiť povinnosť na ich odstránenie, nahradenie alebo doplnenie, alebo tak urobí sám.

Podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Krajský súd v predmetnej veci postupom podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku náležite preskúmal zákonnosť rozhodnutia a postupu žalovaného správneho orgánu, ktorým rozhodnutím žalovaný rozhodoval s konečnou platnosťou o uložení sankcie žalobcovi za porušenie právnej povinnosti uloženej mu zákonom č. 250/2007 Z. z.

Odvolací súd vyhodnotil rozsah a dôvody odvolania vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom súdneho spisu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis, pričom nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa.

V danom prípade odvolací súd zistil, že žalobca v odvolaní vzniesol v podstate totožné námietky ako v žalobe.

Z predloženého spisového materiálu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis, odvolací súd zistil, že inšpektori Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v K. dňa 31.7.2009 o 10,05 hod. vykonali u žalobcu kontrolu v objekte: SWAROVSKI – bižutéria, hodinky; zameranú na dodržiavanie požiadaviek zákona č. 250/2007 Z. z. a zistenia z kontroly uviedli do inšpekčného záznamu. Z uvedeného inšpekčného záznamu vyplýva, že inšpektori okrem iného v rámci kontroly prekontrolovali 30 druhov výrobkov (bižutéria, hodinky) nachádzajúcich sa v ponuke na predaj, za prítomnosti manažérky predaja K. P., pričom kontrolou boli zistené nedostatky u 25 druhov výrobkov v celkovej hodnote 23.720 € – hodínok, následne uvedených v zázname, u ktorých boli informácie poskytované výrobcem (návod na použitie a údržbu) iba v 14 cudzích jazykoch, nie v štátnom jazyku, tieto informácie boli uvedené na papierovom letáčiku, ktorý bol priložený v krabici ku každému druhu hodínok, informácie v štátnom jazyku sa v čase kontroly nenachádzali v kontrolovanej prevádzke v žiadnej forme, fotokópia uvedených informácií z letáčika bola priložená k inšpekčnému záznamu ako príloha č. 2. Prítomná manažérka predaja s obsahom inšpekčného záznamu bola oboznámená, podpisom potvrdila, že mu porozumela a do záznamu podala nasledovnú vysvetlivku: „sídlu firmy som požiadala o zaslanie chýbajúcich informácií v štátnom jazyku, tie budú zaslané v najbližších dňoch, budeme sa snažiť, aby sa takáto chyba viac neopakovala, oboznámim konateľov o vykonanej kontrole a o jej výsledku.“

Ďalej odvolací súd zistil, že na základe zistení kontroly vyplývajúcich z uvedeného inšpekčného záznamu Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v K. vydal dňa 8.10.2009 oznámenie o začatí správneho konania, ktoré žalobcovi doručil a po obdržaní jeho vyjadrenia k veci vydal dňa 5.11.2009 rozhodnutie, ktorým žalobcovi uložil pokutu vo výške 1500 € pre porušenie povinnosti predávajúceho podľa § 13 zákona č. 250/2007 Z. z., nakoľko v čase kontroly sa v ponuke pre spotrebiteľa nachádzalo 25 druhov výrobkov v celkovej hodnote 23.720 €, u ktorých boli zistené nedostatky v plnení informačných povinností a to uvádzanie písomných informácií podľa § 11 ods. 1 zákona – informácií o spôsobe použitia a údržby len v cudzom, nie v štátnom jazyku. Na základe odvolania žalobcu, v ktorom namietal nedostatočne zistený

skutkový stav a nesprávne právne posúdenie, keď inšpektori nevykonali kontrolný nákup hodiniiek, tvrdiac, že návod na používanie hodiniiek je uložený na serveri a každá predajňa má k nemu prístup on-line a každá predajňa SWAROVSKI má uložené, že pri každom predaji hodiniiek SWAROVSKI je predávajúci povinný priložiť návod v štátnom jazyku, ktorý vytlačí v momente predaja hodiniiek a zároveň dodal, že pokiaľ by z dôvodu výpadku spojenia nebolo možné návod vytlačiť, nie je možný predaj hodiniiek, s tým že tento postup dodržiavajú všetky predajne, žiadal upustenie od pokuty. Žalovaný rozhodnutím č. SK/1472/99/2009 zo dňa 21.6.2010 (rozhodnutie napadnuté žalobou) zmenil rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa, čo sa týka výšky pokuty tak, že žalobcovi uložil pokutu vo výške 500 €.

Najvyšší súd zastáva názor, že v administratívnom konaní, predmetom ktorého je zisťovanie správneho deliktu a uloženie sankcie zaň, je teda podstatné, či účastník správneho konania, ktorý sa mal svojím postupom dopustiť porušenia zákona, správny delikt spáchal a podmienky, za ktorých k spáchaniu deliktu došlo, ako aj následky ním vzniknuté môžu mať vplyv len na výšku sankcie, ktorú zákon predpokladá za spáchanie správneho deliktu. Zodpovednosť u právnických osôb za správny delikt sa zakladá na zásade objektívnej zodpovednosti, ktorá vyplýva aj z ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa.

Zákon o ochrane spotrebiteľa upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len "združenie"). Tento zákon sa vzťahuje na predaj výrobkov a poskytovanie služieb, ak k plneniu dochádza na území Slovenskej republiky alebo ak plnenie súvisí s podnikaním na území Slovenskej republiky (§ 1 ods. 1, 2 zákona č. 250/2007 Z. z.).

Podľa § 13 zákona č. 250/2007 Z. z., účinného v čase kontroly, ak sa informácie uvedené v § 11 a 12 poskytujú písomne, musia byť v štátnom jazyku (zákon č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov). Možnosť súbežného používania iných označení, najmä grafických symbolov a piktogramov, ako aj iných jazykov, nie je týmto dotknutá. Fyzikálne a technické veličiny musia byť vyjadrené v zákonných meracích jednotkách (§ 3 zákona č. 142/2000 Z. z.).

Podľa § 11 ods. 1, 2, 3 zákona č. 250/2007 Z. z. predávajúci je povinný pri predaji informovať spotrebiteľa o vlastnostiach predávaného výrobku alebo charaktere poskytovanej služby, o spôsobe použitia, montáže a údržby výrobku a o nebezpečenstve, ktoré vyplýva z jeho nesprávneho použitia, montáže alebo údržby, o podmienkach uchovávaní a skladovania, ako aj o riziku súvisiacom s poskytovanou službou. Ak je to potrebné s ohľadom na povahu výrobku, spôsob a dobu jeho používania, je predávajúci povinný zabezpečiť, aby tieto informácie zrozumiteľne obsahoval aj priložený písomný návod.

Ak výrobca alebo dovozca nevstupuje do priameho vzťahu s predávajúcim, sú povinní pravdivo a úplne informovať o vlastnostiach výrobku dodávateľa. Dodávateľ je povinný pravdivo a úplne informovať o vlastnostiach výrobku predávajúceho. Informácie, ktoré výrobca, dovozca alebo dodávateľ musia poskytnúť, zahŕňajú

- a) úplný opis rizika, ktoré výrobok predstavuje, vrátane rizika výrobku používaného na výkon služby,
- b) všetky informácie dôležité pre používanie výrobku,
- c) opatrenia, ktoré je potrebné prijať na zabránenie vzniku rizika pre spotrebiteľa pri používaní výrobku.

Povinnosti uvedených v odseku 1 sa nemôže predávajúci zbaviť tvrdením, že mu potrebné alebo správne informácie neposkytol výrobca, dovozca alebo dodávateľ; to neplatí, ak ide o všeobecne známe skutočnosti.

Zákonodarca v zákone o ochrane spotrebiteľa upravuje predmet a rozsah právnej úpravy najmä ochranu spotrebiteľa vo vzťahu k výrobcovi, dovozcovi a distribútorovi a úlohy orgánov verejnej správy pri kontrole dodržiavania podmienok ustanovených pri ochrane spotrebiteľa. Zákon sa vzťahuje nielen na ochranu pred nebezpečnými výrobkami a službami, ktoré môžu spôsobiť ohrozenie zdravia a života a ohrozenie ekonomických záujmov spotrebiteľa, ale na všetky výrobky, ktoré dodávateľ alebo predajca ponúka kupujúcemu k predaju. Zákonodarca v jednotlivých ustanoveniach uvedeného zákona jednoznačne špecifikuje práva spotrebiteľa so zvýraznením postupnosti ochrany života a zdravia spotrebiteľa, jeho ekonomických záujmov, súčasťou ktorých je aj právo spotrebiteľa na poskytnutie informácií o predávanom výrobku všetkými potrebnými údajmi, ktoré spotrebiteľ potrebuje z hľadiska výberu výrobku alebo služby, z hľadiska následného používania a v neposlednom rade i na prípadnú reklamáciu alebo vrátenie výrobku predajcovi. Povinnosti predávajúceho vo svojej štruktúre kopírujú práva spotrebiteľa na ochranu pred výrobkami, ktoré môžu spôsobiť zásah do právom

chránených záujmov. Výrobky a služby musia spĺňať zo strany predávajúceho kritériá tak, aby sa dostali ku spotrebiteľovi bez následných komplikácií. Z uvedených dôvodov zákonodarca preto významným spôsobom ochraňuje spotrebiteľa prostredníctvom informácií, ktoré je predávajúci povinný poskytnúť, vrátane predvedenia výrobku. V upozorneniach je dôraz predovšetkým položený na správny opis výrobku a jeho použitia ako aj jeho ochrany a taktiež kladie dôraz na zrozumiteľnosť a úplnosť informácií obsiahnutých v návode na použitie. Predávajúci sa nemôže zbaviť povinnosti informovať. Informácie, ktoré sa poskytujú v písomnej forme musia byť v štátnom jazyku, tak, aby sa zabezpečila dostupnosť týchto informácií pre všetkých občanov Slovenskej republiky. Pre spotrebiteľa to znamená väčšiu možnosť ochrany v prípade, že by táto povinnosť bola predávajúcim obchádzaná. Zákaz diskriminácie je tiež jedným z princípov ochrany spotrebiteľa, znamená rovnaký prístup podnikateľa ku všetkým spotrebiteľom pri poskytovaní výrobkov a služieb. Táto oblasť je veľmi dôležitá, o čom svedčí i tá skutočnosť, že ochrana spotrebiteľa je posilnená existenciou osobitného antidiskriminačného zákona, ktorý rieši spôsoby domáhania sa ochrany spotrebiteľa v prípade, ak sa cíti byť postihnutý takýmto zaobchádzaním. Zákonodarca v uvedenom právnom predpise súčasne charakterizuje dobré mravy pri predaji, ktoré sú konkretizované všeobecne uznávanými pojmami ako vžitá tradícia, morálka, dobromyseľnosť, čestnosť a pod.

Vzhľadom k uvedenému odvolací súd zhodne ako súd prvého stupňa považoval námietky žalobcu vzťahujúcimi sa na nedostatočne zistený skutkový stav a nesprávne právne posúdenie veci za nedôvodné.

Zo skutkových zistení v danej veci vyplýva, že správny orgán sankcionoval žalobcu za porušenie povinnosti ustanovenej v § 13 zákona č. 250/2007 Z. z. na tom skutkovom základe, že v čase kontroly sa v ponuke pre spotrebiteľa v kontrolovanej prevádzke žalobcu nachádzalo 25 druhov výrobkov – hodínok, v celkovej hodnote 23.720 €, ktorých súčasťou boli písomné návody v cudzom jazyku, a informácie o týchto výrobkoch v štátnom jazyku sa v čase kontroly nenachádzali v kontrolovanej prevádzke v žiadnej forme.

Senát odvolacieho súdu zastáva zhodný názor ako prvostupňový súd, že uvedeným skutkom sa žalobca dopustil porušenia právnej povinnosti vyplývajúcej mu z právnej normy ustanovenej v § 13 zákona č. 250/2007 Z. z., keďže ponúkal spotrebiteľom k predaju výrobok, ktorého súčasťou bol písomný návod, avšak tento bol len v cudzom jazyku a nie v štátnom jazyku tak, ako mu ukladá túto povinnosť právna úprava ustanovená v § 11 ods. 1 v spojení s § 13 zákona č. 250/2007 Z. z.

Senát odvolacieho súdu taktiež považoval za nedôvodné tvrdenia žalobcu, že inšpektori SOI nevykonali pri kontrole dňa 31.7.2009 v kontrolovanej prevádzkarni kontrolný nákup dámskych hodínok, keď kontrolovali iba vystavené hodinky a nie predané dámske hodinky, pričom Inšpektori SOI dospeli k mylnému názoru, že ak nie je informácia o výrobku priložená k vystavovaným hodinkám v štátnom jazyku, tak túto informáciu v štátnom jazyku žalobca neposkytne spotrebiteľovi ani pri predaji tohto výrobku, pretože písomný návod sa spotrebiteľovi predkladá v štátnom jazyku v momente predaja, ktorým postupom dodržiava ustanovenie § 13 zákona o ochrane spotrebiteľa. Zo skutkových zistení vyplývajúcich z inšpekčného záznamu v danej veci vyplýva, že pracovník žalobcu v kontrolovanej prevádzke pracovníkom SOI v čase kontroly nevedel predložiť o kontrolovaných výrobkoch (súčasťou ktorých bol návod v cudzom jazyku) informácie v štátnom jazyku v žiadnej forme, ktorú skutočnosť do záznamu s podaním vysvetlenia uviedla aj poverená pracovníčka žalobcu. Senát odvolacieho súdu uvedené tvrdenia žalobcu považoval za účelové.

Pokiaľ žalobca v odvolaní vytýkal súdu prvého stupňa, že sa nezaoberal jeho námietkou, či pri povahe takéhoto výrobku - dámske hodinky – bižutériu, mal vôbec žalobca podľa zákona o ochrane spotrebiteľa povinnosť zabezpečiť písomný návod vzhľadom na ich jednoduchú obsluhu, keď v dnešnom pretechnizovanom svete by nemal mať nikto, teda ani súd pochybnosti o tom, že údaje o obsluhu dámskych hodínok – bižutérie majú povahu všeobecne známych skutočností, odvolací súd taktiež považoval takúto námietku za nedôvodnú. Súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku dal odpovede na všetky zásadné skutočnosti týkajúce sa veci samej. Senát odvolacieho súdu preskúmavajúc zákonnosť rozhodnutia žalovaného a postupu mu predchádzajúceho využívajúc plnú jurisdikciu (§ 250i ods. 2 O.s.p.) považoval uvedené tvrdenie žalobcu za právne irelevantné, pretože v prípade predmetných výrobkov je nesporné, že žalobca spotrebiteľom ponúkal k predaju výrobky, ktoré písomný návod obsahovali avšak nie v štátnom jazyku, ale v jazyku cudzom. Z uvedených dôvodov takéto tvrdenie žalobcu taktiež považoval za účelové.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd zhodne ako súd prvého stupňa dospel k záveru, že správny orgán prvého stupňa vykonal v predmetnej veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu, vo veci si zadovážil dostatok skutkových zistení na vydanie rozhodnutia, skutkové okolnosti správne právne posúdil a vo veci skutkovo a právne správne rozhodol a súčasne žalovaný ako príslušný odvolací správny orgán postupoval a rozhodol

v súlade so zákonom, keď v rámci správnej úvahy znížil pokutu uloženú žalobcovi prvostupňovým rozhodnutím vychádzajúc z rovnakého skutkového stavu. Aj podľa názoru odvolacieho súdu záver prezentovaný správnymi orgánmi oboch stupňov v danej veci, zodpovedá zásadám logického myslenia a správneho uváženia a je v súlade aj s hmotnoprávnymi ustanoveniami zákona o ochrane spotrebiteľa. Taktiež podľa názoru odvolacieho súdu z vykonaného dokazovania v danom prípade je zrejmé, že žalobca porušil právnu povinnosť vyplývajúca mu z § 13 zákona o ochrane spotrebiteľa, za ktoré porušenie zodpovedá na základe objektívnej zodpovednosti.

Odvolací súd sa z uvedených dôvodov stotožnil s právnym záverom krajského súdu, že žaloba nebola podaná dôvodne, keďže žalovaný správny orgán sa v rámci žalobou napadnutého odvolacieho správneho konania riadne vysporiadal so všetkými námietkami žalobcu a svoje rozhodnutie odôvodnil racionálnym zhodnotením skutkového stavu vo vzťahu k vykonanému dokazovaniu a postupu prvostupňového správneho orgánu s prihliadnutím na relevantné hmotnoprávne a procesné ustanovenia právnych predpisov. Odvolací súd taktiež odôvodnenie prvostupňového súdu považoval za logické, jasné a zrozumiteľné a nezistil v tomto rozhodnutí žiadny rozpor so zákonom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave ako vecne a právne správny podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. a s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. potvrdil stotožniac sa v zásade aj s dôvodmi prvostupňového rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 250k ods. 1, veta prvá O.s.p. v spojení s ust. § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. Žalobcovi náhradu trov tohto konania nepriznal, pretože v tomto konaní nebol úspešný.

100. R O Z H O D N U T I E

Súd, hoc aj konajúci v plnej jurisdikcii, nepreberá na seba právomoc a zodpovednosť správneho orgánu, ktorého rozhodnutie preskúmava.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. februára 2013, sp. zn. 8Sžo/16/2012)

Krajský súd v Košiciach zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného zo dňa 24.2.2011, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdený disciplinárny rozkaz vedúceho oddelenia ochrany a obrany Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby v L. (ďalej v texte rozhodnutia len „ústav“) zo dňa 21.12.2010, ktorým bolo žalobcovi uložené disciplinárne opatrenie – zníženie služobného platu o 15 % na dobu troch mesiacov podľa § 53 ods. 1 písm. b/ zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozhodnutia len „zákon“).

Krajský súd dospel k záveru, že zdôvodnenie rozhodnutia žalovaného vzhľadom na zistený skutkový stav nie je svojvoľné, ale zakladá sa na dostatočne zistenom skutkovom stave a tvrdenie žalobcu o tom, že sa na obede s Ing. Č. stretol alebo nestretol, by bolo v danom prípade nadbytočné, neprinieslo by pre rozhodnutie žalovaného nič nové ani podstatné, keďže na pojednávaní dňa 8.12.2011 bolo preukázané, že Ing. Č. nemal štvrtý stupeň personálnej právomoci v zmysle interných predpisov žalovaného.

Skutočnosť, že žalobca nesúhlasí so správnym uvážením žalovaného a jeho právnym hodnotením nemôže viesť k záveru o porušení zákona a ani súd nemusí dať odpoveď na všetky žalobcom nastolené otázky, ak ich nepovažuje za podstatné. Krajský súd poukazujúc na obsah administratívneho spisu mal za to, že žalobca na svoju obranu nič neuviedol, a preto bolo rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa síce stručné, ale jasné a určité a vydané v súlade so zákonom.

Krajský súd ďalej v dôvodoch napadnutého rozsudku uviedol, že z doplneného dokazovania v odvolacom konaní nevyplývalo, že by konanie žalobcu bolo možné považovať za absenciu a vykonať s tým potrebné úkony, v prípade žalobcu bolo postačujúce disciplinárne opatrenie – zníženie služobného platu o 15 % na dobu troch mesiacov, ktoré je adekvátne závažnosti porušenia základných povinností, pretože neoprávnene a bez dohody na poskytnutí náhradného voľna sa žalobca sám rozhodol čerpať náhradné voľno a zároveň tým nedodrжал začiatok a koniec času služby určený denným rozkazom riaditeľa ústavu. Súd sa stotožnil s argumentáciou žalovaného, že žalobca nevyužíval čas služby a nedodrжал ustanovený základný čas služby v týždni, ak dňa 2.12.2010 v čase medzi 13:00 a 15:00 hod. svojvoľne a bez dohody a súhlasu nadriadeného, ktorý má štvrtý stupeň personálnej právomoci, ukončil výkon služby a opustil služobný úrad.

Proti predmetnému rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote dňa 25.1.2012 odvolanie domáhajúc sa jeho zmeny tak, že Najvyšší súd Slovenskej republiky zruší napadnuté správne rozhodnutie a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie. Zároveň žiadal priznať náhradu trov konania.

Uviedol, že na čerpanie náhradného voľna nie je potrebná žiadna osobitná dohoda alebo forma, čo potvrdil aj sám žalovaný, ktorý to uviedol v druhostupňovom rozhodnutí, pričom stačí, ak sa nadriadený o tejto skutočnosti dozvie a pokiaľ s takýmto postupom nevyssloví nesúhlas, možno konštatovať, že súhlasí. Žalobca o úmysle čerpať náhradné voľno informoval svojho bezprostredne nadriadeného Ing. Č. na obede a ten s tým nevysslovil nesúhlas, pričom túto skutočnosť nemohol žalobca preukázať inak ako svojím tvrdením.

Žalovaný založil svoje rozhodnutie len na jednom dôkaze, a to tvrdení žalobcovi bezprostredne nadriadeného a namiesto toho, aby si situáciu inými dôkazmi preveril alebo potvrdil, uspokojil sa len s tým, že nevidel dôvod neveriť tvrdeniu bezprostredne nadriadeného. Nie je možné, aby správny orgán vydal zákonné a spravodlivé rozhodnutie na len na základe jedného tvrdenia, ktoré vyhodnotil subjektívne ako správne, kým druhé tvrdenie vyhodnotil subjektívne ako nesprávne.

Žalobca ďalej uviedol, že práve žalovaný mal preukázať skutok, ktorý sa mu kládol za vinu alebo porušenie jeho povinností hodnoverne nevyvrátiteľne preukázať, nie naopak. Porušenie povinností mu malo byť zo strany žalovaného hodnoverne preukázané. Konfrontáciu ako dôkaz žalobca uvádzal len ako príklad toho, čo mohol žalovaný vykonať a ako inak mohol hodnoverne zistiť skutkový stav.

Pokiaľ krajský súd uviedol, že tvrdenie žalobcu bolo vyvrátené písomnými stanoviskami jeho priameho nadriadeného, ako aj ostatných zamestnancov žalovaného, nebolo žalobcovi zrejme, na základe akých skutočností dospel k tomuto záveru, nebolo mu zrejme, ako mali práve tieto vyjadrenia podporne preukazovať, že práve tvrdenie Ing. Č. je pravdivé.

Žalobca ďalej namietal, že vo vzťahu k žalovanému sa konajúci súd zaoberal novým skutkovým stavom a novými skutočnosťami, pokiaľ šlo o tú skutočnosť, že Ing. Č. nemal 4. stupeň personálnej právomoci, ktorú ani jedno z preskúmaných rozhodnutí neobsahovalo. Ak sám žalovaný priznal, že v rámci ústavu postačovalo na poskytnutie náhradného voľna informovať o tom svojho bezprostredne nadriadeného, nemôže byť v konaní pred správnym súdom na ťarchu žalobcu, že takáto prax je v rozpore s rozkazom ministra spravodlivosti č. 6. Odvolací súd by nemal prihliadnuť na tieto nové skutočnosti a vychádzať zo skutkového stavu, ktorý bol predmetom preskúmaných rozhodnutí.

Žalobca poukázal, že Ing. Č. nijako nepoprel, že v daný deň sa so žalobcom stretol na obede a so žalobcom sa rozprával, rovnako nepoprel ani to, že o úmysle žalobcu čerpať náhradné voľno vedel. Ak by sa situácia odohrala tak, ako to popisuje žalovaný, dobrovoľne by riskoval u svojho zamestnávateľa absenciu a následne aj prepustenie z práce. O poskytovaní náhradného voľna v ústave rozhodovali aj príslušníci, ktorí nemali 4. stupeň personálnej právomoci, o čom svedčí aj vyjadrenie žalovaného zo dňa 7.2.2011, a to bez ohľadu na to, či sa toto oprávnenie nazve ako delegovanie právomoci alebo podieľanie sa na právomoci. Žalobca považoval napadnuté rozhodnutie za nezákonné z dôvodov podľa § 250j ods. 2 písm. c/, d/ a § 250j ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozhodnutia len „O. s. p.“).

K podanému odvolaniu sa písomným podaním zo dňa 9.2.2012 vyjadril žalovaný tak, že poukázal na stanoviská k žalobe zo dňa 13.6.2011, 14.11.2011 a prednesených na pojednávaniach 10.11.2011 a 8.12.2011.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Rozhodol uznesením (§ 223 v spojení s v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej O. s. p.) bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 a § 214 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej O. s. p.).

Z o d ô v o d n e n i a :

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 3 O. s. p. rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 250i ods. 1 O. s. p. pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 250i ods. 2 O. s. p. ak správny orgán podľa osobitného zákona rozhodol o spore alebo o inej právnej veci vyplývajúcej z občianskoprávných, pracovných, rodinných a obchodných vzťahov (§ 7 ods. 1) alebo rozhodol o uložení sankcie, súd pri preskúmaní tohto rozhodnutia nie je viazaný skutkovým stavom zisteným správnym orgánom. Súd môže vychádzať zo skutkových zistení správneho orgánu, opätovne vykonať dôkazy už vykonané správnym orgánom alebo vykonať dokazovanie podľa tretej časti druhej hlavy.

Z obsahu predložených spisov bolo zrejme, že predmetom preskúmania je rozhodnutie žalovaného zo dňa 24.2.2011, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdený disciplinárny rozkaz vedúceho oddelenia

ochrany a obrany ústavu č. 4 zo dňa 21.12.2010, ktorým bolo žalobcovi uložené disciplinárne opatrenie – zníženie služobného platu o 15 % na dobu troch mesiacov podľa § 53 ods. 1 písm. b/ zákona, na tom skutkovom základe, že žalobca neoprávnene a bez dohody s nadriadeným na poskytnutí náhradného voľna sa sám rozhodol čerpať náhradné voľno, keď dňa 2.12.2010 v čase 13:00 až 15:00 ukončil výkon služby a opustil služobný úrad. Podstatnou skutočnosťou, z ktorej vychádzal krajský súd pri posudzovaní veci bolo, že žalobca neoznámil čerpanie náhradného voľna nadriadenému so štvrtým stupňom personálnej právomoci, ktorým postupom krajský súd rozšíril, resp. zmenil dôvody napadnutého správneho rozhodnutia.

Táto skutočnosť nebola v priebehu disciplinárneho konania žiadnym spôsobom skúmaná, nebola východiskom, na ktorom by žalovaný založil svoje rozhodnutie. Samotný žalovaný sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia zameril na to, či žalobca oznámil svoj úmysel čerpať náhradné voľno nadriadenému, a to konkrétne Ing. Č. (neskúmajúc, či tento mal alebo nemal 4. stupeň personálnej právomoci).

Súd, hoc konajúci v plnej jurisdikcii nepreberá na seba právomoc a zodpovednosť správneho orgánu, ktorého rozhodnutie preskúmava. Správne súdnictvo nie je pokračovaním správneho konania a rovnako súd nie je správnym orgánom, ktorý by mohol a mal vyhľadávať dôvody zákonnosti alebo nezákonnosti napadnutých rozhodnutí, pokiaľ tieto dôvody nepovažoval v priebehu administratívneho konania za relevantné konajúci orgán. Krajský súd fakticky zmenil dôvody rozhodnutia žalovaného, hoci na takýto postup nemal zákonné zmocnenie (nešlo o uplatnenie revíznej právomoci podľa § 250j ods. 2 O. s. p.) a takýto postup môže zasahovať do ústavného princípu trojdelenia moci.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd rozhodol tak, že napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

101. ROZHODNUTIE

Ustanovenie § 9 ods. 1 zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zakladá zamestnávateľovi objektívnu zodpovednosť, z ktorej sa nemôže vyviníť s poukazom na argument, že išlo o náhly jav a že bolo nemožné od neho reálne vyžadovať takú organizáciu práce a zodpovednosti nadriadených pracovníkov prítomných na pracovisku, ktorá by umožňovala operatívne a včas reagovať na danú situáciu.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2013, sp. zn. 5Sžo/11/2012)

Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) zamietol podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) žalobu žalobcu, ktorou sa tento domáhal zrušenia rozhodnutia správneho orgánu č. X zo dňa 27.01.2011, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie inšpektorátu práce v Nitre č. X zo dňa 23.05.2011. Týmto rozhodnutím prvostupňový správny orgán uložil žalobcovi pokutu vo výške 1000 eur za porušenie povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 6 ods. 1 písm. a/ a ustanovenia § 9 ods. 1 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 124/2006 Z. z.“) tým, že nevykonal opatrenia so zreteľom na všetky okolnosti týkajúce sa demontáže podpernej konštrukcie debniaceho systému DOKA a nedodržiaval povinnosť sústavne kontrolovať a vyžadovať dodržanie právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci podľa všeobecného technologického postupu a návodu na montáž nosnej konštrukcie DOKA na stavbe „Rýchlostná R1“ čo bolo zistené pri vyšetrení príčin vzniku závažného pracovného úrazu podľa § 7 ods. 3 písm. b/ v nadväznosti na § 13 ods. 2 a § 14 ods. 1 ods. 2 a ods. 3 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 125/2006 Z. z.“).

Krajský súd preskúmal rozhodnutie správneho orgánu 1. stupňa a žalovaného konajúc podľa § 250f ods. 1 a 2 OSP a dospel k záveru, že pokuta bola žalobcovi uložená dôvodne, pretože žalobca nezabezpečil pracovisko tak, aby nebola ohrozená bezpečnosť a zdravie jeho zamestnancov, nevykonal opatrenia so zreteľom na všetky okolnosti týkajúce sa demontáže podpernej konštrukcie debniaceho systému DOKA a nedodržiaval povinnosť sústavne kontrolovať a vyžadovať dodržiavanie právnych predpisov a ostatných predpisov na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci podľa všeobecného technologického postupu a návodu na montáž nosnej konštrukcie na stavbe „Rýchlostná cesta R1, objekt SO 205-00“, čím došlo k udalosti dôsledkom, ktorej utrpeli závažný pracovný úraz zamestnanci žalobcu.

Krajský súd nezistil žiadne procesné pochybenia správnych orgánov v procese dokazovania. Žalobcovi bol poskytnutý protokol z vyšetrovania pracovného úrazu, ku ktorému sa mohol vyjadriť. Žalovaný v konaní umožnil žalobcovi realizáciu procesných práv a s jeho námietkami sa vo svojom rozhodnutí aj náležitým spôsobom vysporiadal. Správne rozhodnutia oboch stupňov obsahujú všetky náležitosti v zmysle § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“), výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, v odôvodnení správne orgány uviedli skutočnosti, ktoré boli podkladom rozhodnutia, akými úvahami boli vedené pri hodnotení dôkazov, ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia. Rozhodnutie žalovaného o uložení pokuty za správny delikt bolo odôvodnené porušením činnosti žalobcu v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, pričom treba zdôrazniť, že ide o zodpovednosť objektívnu, ktorá vzniká bez ohľadu na zavinenie žalobcu.

Krajský súd dospel k záveru, že postup žalovaného v danom prípade, ako aj napadnuté rozhodnutia sú v súlade so zákonom.

O trovách konania rozhodol krajský súd podľa ustanovenia § 250k ods. 1 OSP tak, že žalobcovi, ktorý v konaní nebol úspešný právo na náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Namietal v ňom, že rozsudok bol vydaný na základe nesprávneho právneho názoru.

Uviedol, že si je vedomý zodpovednosti, ktorá vznikla bez ohľadu na zavinenie žalobcu ako zodpovednosť objektívna, avšak je nesporné, že žalobca škodu nemohol zabrániť ani pri vynaložení

maximálneho úsilia, ktoré je možné od neho požadovať. Dňa 15.01.2011 boli zamestnanci žalobcu určený zodpovednou osobou - majstrom J., s. r. o. na demontáž debniaceho systému DOKA. Táto osoba vykonávala kontrolu zamestnancov. Žalobca mal na pracovisku zabezpečený stály dozor zamestnancom P. Ž., ktorý sa riadil pokynmi od zodpovednej osoby p. J.. Dňa 15.01.2011 zadal prácu obom poškodeným zamestnancom a zamestnanec J. M. upozornil Ing. J. J. na nárazový vietor načo Ing. J. zadal obom pracovníkom inú pracovnú činnosť, z čoho vyplýva, že zamestnanci nemali spornú prácu vykonávať a na mieste úrazu sa pohybovali mimo rámec plnenia svojich pracovných povinností. Žalobca nemohol spraviť nič proti tomu, že došlo k pádu konštrukcie na zem. Zo znaleckého posudku vyplynulo, že kotvenia konštrukcie neboli vyhotovené, mohli byť odobraté pred pádom konštrukcie. Je nesporné, že tieto časti konštrukcie demontovali zamestnanci firmy J., s. r. o. ešte pred príchodom zamestnancov žalobcu na pracovisku v mieste, kde pracovali poškodení mala konštrukcia výšku viac ako 12 metrov. Z výpovedí poškodených vyplynulo, že prišiel náhly nárazový vietor, ktorý sa oprel do konštrukcie, táto sa začala postupne nakláňať do strany, nastal domino efekt a celá konštrukcia sa postupne prevrátila zo strany. Informáciami o počasí disponoval Ing. J., a nespravil nič pre to, aby zabránil zamestnancom žalobcu v práci pokračovať.

Vzhľadom na uvedené žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline zmenil tak, že rozhodnutie Národného inšpektorátu práce Košice zruší a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie a zároveň zaviazze žalovaného nahradiť trovy konania žalobcu.

K odvolaniu žalobcu podal dňa 12.03.2012 vyjadrenie žalovaný. Uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Žiline, ktorý považuje za vecne správny a zákonný a žiadal, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné priznať úspech.

Z o d ō v o d n e n i a :

V správnom súdnictve preskúmajajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, s ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb (§ 244 ods. 1 OSP).

Sudy v správnom súdnictve prejednávajú na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§247 ods. 1 OSP).

Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy OSP je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či rozhodnutie obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako i procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma procesné pochybenie správneho orgánu namietané v žalobe či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 OSP).

Správny súd pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu v konkrétnej veci sa v zásade obmedzí na otázku, či vykonané dôkazy, s ktorých správny orgán vychádza nie sú pochybné, najmä kvôli prameňu, z ktorých pochádzajú alebo pre porušenie niektorej procesnej zásady správneho konania a ďalej na otázku, či vykonané dôkazy logicky robia vôbec možným skutkový záver, ku ktorému správny orgán dospel.

Správny súd pri preskúvaní zákonnosti správneho rozhodnutia a postupu správneho orgánu posudzuje, či správny orgán aplikoval na predmetnú vec relevantný právny predpis.

Podľa § 250i ods. 2 OSP, ak správny orgán podľa osobitného zákona rozhodol o spore alebo o inej právnej veci vyplývajúcej z občianskoprávných, pracovných, rodinných a obchodných vzťahov (§ 7 ods. 1), alebo rozhodol o uložení sankcie, súd pri preskúvaní tohto rozhodnutia nie je viazaný skutkovým stavom zisteným správnym orgánom. Súd môže vychádzať zo skutkových zistení správneho orgánu, opätovne vykonať dôkazy už vykonané správnym orgánom, alebo vykonať dokazovanie podľa tretej časti druhej hlavy.

Citované ustanovenie § 250i ods. 2 OSP je faktickou transpozíciou požiadavky tzv. „plnej jurisdikcie“, ako atribútu práva na spravodlivý proces. Súd pri svojom rozhodovaní nesmie byť obmedzený v skutkových otázkach len tým, čo tu zistil správny orgán, a to ani čo do rozsahu vykonaných dôkazov, ani ich obsahu a hodnotenia zo známych hľadísk závažnosti, zákonnosti a pravdivosti. Súd teda celkom samostatne a nezávisle hodnotí správnosť a úplnosť skutkových zistení urobených správnym orgánom, a ak pritom zistí skutkové či (procesné) právne deficity, môže reagovať jednak tým, že uloží správnemu orgánu ich odstránenie, nahradenie alebo doplnenie, alebo tak urobí sám.

Obsahom spisového materiálu bolo preukázané, že Inšpektorát práce Nitra ako prvostupňový správny orgán vykonal v dňoch 15.01.2011 až 15.03.2011 vyšetrenie príčin vzniku závažného pracovného úrazu P. Ž. a M. M., ktorí utrpeli dňa 15.01.2011 po 14:00 hod. na stavbe „Rýchlostná cesta R 1 na objekt SO-205-00“, pričom ich zamestnávateľom bol žalobca. Inšpektorát práce Nitra vypracoval protokol zo dňa 15.03.2011 podľa, ktorého bolo zistené porušenie predpisov v príčinnej súvislosti s udalosťou zo strany žalobcu - zamestnávateľa podľa § 6 ods. 1 písm. a/ zákona č. 124/2006 Z. z.. Žalobca nevykonal opatrenia so zreteľom na všetky okolnosti týkajúce sa demontáže podpornej konštrukcie debniaceho systému DOKA a nedodrжал povinnosť sústavne kontrolovať a vyžadovať dodržiavanie právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci podľa všeobecného technologického postupu návodu na montáž nosnej konštrukcie na stavbe. Takto konal v rozpore s § 9 ods. 1 zákona č. 124/2006 Z. z. z ktorého vyplýva, že zamestnávateľ je povinný sústavne kontrolovať a vyžadovať dodržiavanie právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, zásad bezpečnej práce, ochrany zdravia pri práci a bezpečného správania sa na pracovisku a bezpečných pracovných postupov.

Na základe zistených skutočností začal prvostupňový správny orgán konanie o uložení pokuty ku, ktorému účastník konania zaslal stanovisko zo dňa 12.05.2011, v ktorom vyjadril nesúhlas s tvrdením správneho orgánu, že porušil predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Z výpovedí poškodených vyplýva, že v sobotu dňa 15.01.2011 boli pridelení na rozoberanie podpornej konštrukcie. Od 11:00 hod. do 12:00 hod. mali obedňajšiu prestávku zamestnanci firmy J. a od 12:00 hod. do 13:00 hod. mali obedňajšiu prestávku zamestnanci žalobcu. Po príchode poškodených z obeda zamestnanci firmy J. už hodinu rozoberali konštrukciu a urobili si prestávku, v dôsledku čoho pri rozoberaní konštrukcie ostali len poškodení. Z výpovedí poškodených vyplynulo, že prišiel náhly nárazový vietor, ktorý sa oprel do konštrukcie, ktorá sa prevrátila do strany nad terén. Zo znaleckého posudku vyplynulo, že kotvenia konštrukcie neboli funkčné, mohli byť odobraté pred pádom konštrukcie podopretia. Tieto časti konštrukcie demontovali zamestnanci firmy J. a mohli byť odobraté pred príchodom poškodených.

Prvostupňový správny orgán prehodnotil stanovisko žalobcu a dospel k záveru, že jeho námietky nie sú dôvodné. Dňa 04.01.2011 bolo žalobcom prevzaté pracovisko, k montáži uvedenej konštrukcie. Z predloženej zmluvy o dielo zo dňa 30.12.2010, na základe ktorej žalobca vykonával práce na stavenisku vyplýva, že zhotoviteľ sa zaväzuje vykonávať stavebné práce vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť a zároveň zodpovedá za bezpečnosť pri práci. Napriek skutočnosti, že dňa 15.01.2011 vietor v oblasti staveniska presahoval rýchlosť v nárazoch 18 m/s, žalobca nevykonal žiadne opatrenia, aby prácam vo výškach svojich zamestnancov zabránil. Nedostatočná kontrola zamestnávateľa spočíva aj skutočnosti, že nebola zabezpečená stabilita demontovanej konštrukcie. Na základe zisteného skutkového stavu prvostupňový orgán vydal rozhodnutie ktorým uložil žalobcovi pokutu vo výške 1000 € podľa ustanovenia § 19 ods. 1 písm. a/ zákona č. 125/2006 Z. z. za porušenie povinnosti vyplývajúcej z § 6 ods. 1 písm. a/ a § 9 ods. 1 zákona č. 124 /2006 Z. z. tým, že nevykonal opatrenia so zreteľom na všetky okolnosti týkajúce sa demontáže podpornej konštrukcie a nedodrжал povinnosť sústavne kontrolovať a vyžadovať dodržiavanie predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu podal žalobca dňa 01.06.2011 odvolanie, ktoré žalovaný správny orgán potvrdil majúc za to, že v prvostupňovom konaní bolo dostatočne preukázané nesplnenie povinností žalobcu, v dôsledku ktorého vznikli pracovné úrazy.

Podľa ustanovenia § 6 ods. 1 písm. a/ zákona č. 124/2006 Z. z. zamestnávateľ v záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je povinný vykonávať opatrenia so zreteľom na všetky okolnosti týkajúce sa práce a v súlade s právnymi predpismi a ostatnými predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Podľa § 9 ods. 1 písm. a/ zákona č. 124/2006 Z. z. zamestnávateľ je povinný sústavne kontrolovať a vyžadovať dodržiavanie právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, zásad bezpečnej práce, ochrany zdravia pri práci a bezpečného správania na pracovisku a bezpečných pracovných postupov, najmä kontrolovať stav bezpečnosti a ochrán zdravia pri práci vrátane stavu bezpečnosti technických zariadení; na ten účel v intervaloch určených osobitnými predpismi zabezpečovať kontrolu tohto stavu, meranie a hodnotenie faktorov pracovného prostredia, úradné skúšky, odborné prehliadky a odborné skúšky vyhradených technických zariadení.

Podľa § 19 ods. 1 písm. a/ zákona č. 125 /2006 Z. z. inšpektorát práce je oprávnený uložiť pokutu ak tento zákon neustanovuje inak zamestnávateľovi za porušenie povinností vyplývajúcich z tohto zákona z predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. h/ alebo za porušenie záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv až do 100.000 €, a v dôsledku tohto porušenia by vznikol pracovný úraz ktorým bola spôsobená sa mať alebo ťažká ujma na zdraví najmenej 33.000 €.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) po oboznámení sa s rozsahom ako aj dôvodmi odvolania proti napadnutému rozsudku krajského súdu, po preskúmaní odvolaním napadnutého rozsudku a po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu, vychádzajúc z ustanovení § 219 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP nezistil žiaden dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku. Tieto závery spolu so správnu citáciou dotknutých právnych noriem vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku, preto sa s nimi najvyšší súd v zásade stotožňuje v celom rozsahu, považujúc právne posúdenie veci krajským súdom za správne, a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty v prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku k námietkam žalobcu uvedených v odvolaní dopĺňa nasledovné:

Z obsahu z spisového materiálu správneho orgánu nesporne vyplýva, že námietky žalobcu ohľadne okolností, že z konštrukcie boli odmontované podpery pracovníkmi inej organizácie, čo jeho zamestnanec nemohol vedieť, nie sú relevantné, keďže z výpovede Ing. J. pred orgánmi, ktoré vyšetrovali príčiny pracovného úrazu vyplýva, že tento si bol vedomý poveternostných pomerov a okolností, že zamestnancom ostatných firiem bola táto skutočnosť počas obednej prestávky oznámená a sám pripúšťal, že toto oznámenie sa poškodení nemuseli dozvedieť, nakoľko mali obednú prestávku v inom čase ako ostatní zamestnanci. Poškodení vo svojich výpovediach zhodne vypovedali, že im tieto skutočnosti oznámené neboli a nikto ich nepreradil na inú prácu.

Je jednoznačné a nesporné, že ustanovenie § 9 ods. 1 zákona č. 124/2006 Z. z. zakladá zamestnávateľovu objektívnu zodpovednosť. Z hľadiska objektívnej zodpovednosti sa žalobca nemôže vyvinúť zo zodpovednosti s poukazom na argument, že išlo o náhly jav a že bolo nemožné od neho reálne vyžadovať takú organizáciu práce a zodpovednosti nadriadených pracovníkov prítomných na pracovisku, ktorá by umožnila operatívne a včas reagovať na danú situáciu. V každom prípade minimálne sa dalo od zamestnanca žalobcu, ktorý poškodeným určil výkon práce, vyžadovať povinne neustále kontrolovať bezpečnostné podmienky na pracovisku.

Výška pokuty uložená žalobcovi podľa § 19 zákona č. 125/2006 Z. z. je podľa názoru najvyššieho súdu primeraná a odráža mieru porušenia povinností žalobcu a následkov, ktoré z tohto porušenia vyplynuli. Zároveň výška pokuty spĺňa aj požiadavku preventívneho pôsobenia na zamestnávateľov na dodržiavanie ich povinností pri zaistení bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, súc viazaný tiež dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), s poukazom na závery uvedené vyššie považoval námietky žalobcu vznesené v odvolaní proti rozsudku krajského súdu za nedôvodné, ktoré nemohli ovplyvniť posúdenie danej veci. Krajský súd sa s námietkami žalobcu vznesenými v žalobe náležite vysporiadal, a najvyšší súd, stotožniac sa s dôvodmi

napadnutého rozsudku, doplniac tieto o vlastné závery k námietkam žalobcu vzneseným v odvolaní, napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline potvrdil ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 219 ods. 1 OSP.

O trovách konania rozhodol najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250k ods. 1 OSP a účastníkom ich náhradu nepriznal, nakoľko žalobca v konaní nebol úspešný a žalovaný zo zákona nemá na ich náhradu nárok.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

102. ROZHODNUTIE

V konaní o prepustení zo služobného pomeru nejde o posudzovanie spáchania trestného činu, ale o zistenie porušenia služobnej prísahy a toto konanie nezávisí ani od výsledku trestného konania, preto ak sú pre účely takéhoto konania využité dôkazy z trestného konania, tieto podliehajú hodnoteniu v zmysle § 238 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. augusta 2012, sp. zn. 8Sžo/37/2011)

Krajský súd v Bratislave rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného, ktorým bol zamietnutý rozklad a potvrdený personálny rozkaz ministra vnútra č. 114 zo dňa 13. apríla 2006 o prepustení zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru SR.

V odôvodnení krajský súd uviedol, že konanie zakladajúce dôvod prepustenia žalobcu zo služobného pomeru mu bolo riadne preukázané, napriek tomu, že v trestnom konaní sp. zn. 8T/66/2008 bol spod obžaloby oslobodený. Konanie o prepustení zo služobného pomeru nemožno spájať s trestným alebo priestupkovým konaním. Žalovaný pri zisťovaní a posudzovaní policajta nie je viazaný žiadnym procesným úkonom, či už orgánov činných v trestnom konaní alebo správnych orgánov objasňujúcich a prejednávajúcich priestupok. Je vybavený kompetenciou konať v personálnych veciach samostatne bez povinnosti vyčkat' na výsledok trestného konania a ani prípadný oslobodzujúci rozsudok neznamená, že policajt sa nedopustil porušenia služobnej prísahy. Záonné predpoklady prepustenia musia byť dané v čase rozhodovania o prepustení, nie sú závislé od výsledku prípadného trestného konania, keďže porušenie služobnej prísahy resp. služobnej povinnosti nemusí nutne dosiahnuť intenzitu trestného činu alebo priestupku. Otázka viny zo spáchania trestného činu nie je predbežnou otázkou, od vyriešenia ktorej závisí rozhodnutie o prepustení, žalovaný preto nebol povinný prerušiť konanie a vyčkat' na rozhodnutie o tejto otázke príslušnými orgánmi. V konaní o prepustení policajta sa neuplatňuje zásada prezumpcie nevinu ani zásada in dubio pro reo.

Krajský súd poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 263/06 – 14, podľa ktorého je v právomoci služobných orgánov samostatne prešetriť a právne posúdiť skutočnosti významné z hľadiska naplnenia dôvodu skončenia služobného pomeru, predmetom konania nie je rozhodovanie o otázke viny za trestný čin. Pre posúdenie konania žalobca postačí preukázanie skutku, ktorý bol dôvodom prepustenia a žalovaný musel skutkové zistenia zadovážiť spôsobom, ktorý predpokladá zákon (rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sž-o-NS/45/2004, 1Sžo/152/2007).

Ohľadne námietky žalobcu, že vo výroku personálneho rozkazu o jeho prepustení zo služobného pomeru nebolo skutkovo vymedzené, v čom spočívalo naplnenie skutkovej podstaty § 192 ods. 1 písm. e/ zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozsudku len „Zákon“) krajský súd uviedol, že pri určení obsahovej štruktúry rozhodnutia, výrok má obsahovať len autoritatívne riešenie otázky, ktorá bola predmetom rozhodovania a právne predpisy, podľa ktorých sa rozhodlo. V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu, obsahové a formálne náležitosti rozhodnutia upravuje § 241 Zákona bez sankcie neplatnosti, rozhodnutie sa považuje za platné aj za stavu, že nemá predpísané členenie (§ 250 Zákona). Za platné a záväzné sa považuje aj vtedy, ak má formu listu a kompetentný správny orgán ním rieši autoritatívnym spôsobom otázku týkajúcu sa založenia, zrušenia či zmeny práv a povinností. Ide o rozdiel medzi úpravou v § 159 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozsudku len „O. s. p.“). § 194 ods. 1 Zákona pod sankciou neplatnosti vyžaduje písomnú formu rozhodnutia a dôvod prepustenia so skutočnosťami, ktoré ho zakladajú, zákonodarca nechal bez povšimnutia formálne náležitosti rozhodnutia. Napadnuté rozhodnutia obsahujú všetky formálne náležitosti tak, ako to vyžaduje § 241 Zákona.

Pokiaľ žalobca namietal, že konanie, ktoré mu bolo vytýkané, bolo jeho konaním, ale mal za to, že nebolo porušením žiadnych právnych noriem, ani porušením služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti a že konal tak, ako bol vyškolený a ako to vyplývalo z jeho pracovnej náplne a jeho povinností, krajský súd uviedol, že je výlučne v kompetencii ministra vnútra, ktorý samostatne a nezávisle v rámci samostatného personálneho

konania vedeného v súlade s ustanoveniami Zákona posúdi, či konanie policajta napĺňa všetky podmienky stanovené v § 192 ods. 1 písm. e/ Zákona. Bolo zákonnou povinnosťou žalobcu pri spracovaní predmetných registratúrnych záznamov postupovať tak, ako mu to ukladalo nariadenie MV SR č. 64/2003. Je v rozpore so základnými povinnosťami policajta, aby po tom, čom spracuje registratúrny záznam, nepostupoval v súlade s internými predpismi žalovaného, ktoré boli vydané práve za účelom, aby nedochádzalo k takýmto konaniam zo strany podriadených policajtov.

Krajský súd v súvislosti s obranou žalobcu, že v rámci plnenia svojich povinností bol oprávnený na hodnoverné overenie získaných operatívnych informácií požadovať údaje, ktoré boli predmetom obchodného tajomstva, uviedol, že žalobca po tom, čo bol spracovateľom registratúrnych záznamov, mal postupovať v súlade s ustanoveniami nariadenia MV SR č. 64/2003, pričom takto nepostupoval. Súd mal za preukázané, že predmetné registratúrne záznamy spracované žalobcom neboli prepracované podľa pokynov jeho nadriadených. Žalobca napriek nesúhlasu nadriadených svojou aktívnou činnosťou zabezpečil, aby registratúrne záznamy, nečitateľne parafované v podpisovej doložke boli zástupkyne OV ÚBOK P PZ odoslané s pôvodným nezmeneným obsahom príslušným inštitúciám, sám žalobca v podanej žalobe uviedol, že registratúrne záznamy spracoval s cieľom preveriť operatívne informácie. Zvlášť hrubé porušenie služobnej prísahy v danom prípade spočívalo v tom, že žalobca zneužil svoje služobné postavenie a nenáležitým spôsobom vyžiadaval od rôznych finančných inštitúcií informácie, ktoré boli predmetom obchodného prípadne bankového tajomstva, na čo nemal oprávnenie. V prípade, že žalobca disponoval informáciami o možnej protiprávnej činnosti, či už policajtov, prípadne advokátov a prokurátora, bol povinný postupovať v súlade s nariadením ministra vnútra Slovenskej republiky č. 111/2005 o vymedzení príslušnosti útvarov PZ pri odhaľovaní trestných činov a zisťovaní ich páchatel'ov, o postupe v trestnom konaní, o výjazdových skupinách a špecializovaných tímoch, ako aj v súlade s pokynmi svojich nadriadených, ktorí mu uložili, aby získané informácie odstúpil vecne príslušným útvarom PZ. Žalobca nezodpovedal za chod a činnosť OV ÚBOK P PZ v rámci odhaľovania trestnej činnosti, ktorá spadala do vecnej príslušnosti tohto útvaru.

Krajský súd tiež uviedol, že žalobca nebol písomne poverený riaditeľom OV ÚBOK P PZ, aby za neho podpisoval spracované registratúrne záznamy a taktiež nebol splnomocnený, aby spracované registratúrne záznamy pred ich podpisom /odsúhlasením ich obsahu/ predkladal prípadne odosielať iným subjektom. Žalobca nebol schvaľovateľom spracovaných registratúrnych záznamov tak, ako to vyplýva aj z čl. 2 písm. m/ nariadenia MV SR č. 64/2003, žalobca sa v tejto veci považoval iba za spracovateľa registratúrnych záznamov.

O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 O. s. p., keď neúspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal.

Proti predmetnému rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote dňa 19. júla 2011 odvolanie, v ktorom sa domáhal, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že zruší rozhodnutie žalovaného a vec mu vráti na ďalšie konanie, alternatívne aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa.

Uviedol, že žalovaný ako ani krajský súd sa nevyrovnali s argumentáciou v žalobe, ktorou odôvodňoval, prečo považoval administratívne rozhodnutia za nezákonné. Krajský súd nebral do úvahy výsledky dokazovania vedeného proti žalobcovi na základe obžaloby Vojenskej obvodnej prokuratúry Prešov pred Okresným súdom Ružomberok a následne pred Krajským súdom v Žiline, a to aj napriek skutočnosti, že žalovaný pri zabezpečovaní dôkazov čerpal z vyšetrovacieho spisu, ktorý bol neskôr podkladom prokurátora na podanie obžaloby, spod ktorej bol v uvedených konaniach oslobodený. Poukazoval na jednotlivé časti odôvodnenia oslobodzujúcich rozsudkov, v ktorých videl rozpor so skutkovým stavom zisteným správnym orgánom prvého stupňa. Uviedol, že ak sú výsledky správnej úvahy, podľa ktorej hodnotí dôkazy oprávnený orgán, v rozpore s právnymi normami a nevychádzajú zo skutočného stavu veci, je administratívne rozhodnutie, ktoré na základe takéhoto postupu oprávneného orgánu vzniklo, nezákonné a súd by to mal v rámci konania napraviť.

Namietal záver vyslovený v napadnutom rozsudku týkajúci sa zisteného skutkového stavu a hodnotenia dôkazov. Pravda o danej veci by mala byť len jedna, či už sa zisťuje v trestnom alebo inom konaní a na základe tých istých dôkazov by mali dôjsť jednotlivé orgány k rovnakým záverom. Ak by boli pravdivé závery žalovaného, ktorý vo veľkej časti vychádzal z vyšetrovacieho spisu, trestnú vec by nebolo možné skončiť oslobodzujúcimi rozsudkami.

Odvolanie doplnil právny zástupca žalobcu písomným podaním zo dňa 19. júla 2011, v ktorom uviedol, že ustáliť možno len to, že žalobca vypracoval prvú verziu 12 inkriminovaných dožiadaní a len toto

vypracovanie nemôže mať nielen žiadne trestnoprávne následky, ale ani následky odôvodňujúce prepustenie zo služobného pomeru. Oprávnenia správnych orgánov nemôžu byť prejavom ľubovôle. Zároveň opakovane namietal nepreskúmateľnosť správneho rozhodnutia, pre nedostatky jeho výroku, ktorú vadu žalovaný vo svojom rozhodnutí nenapravil a tejto námietke sa dostatočne nevenoval ani krajský súd.

K podanému odvolaniu sa písomným podaním zo dňa 4. augusta 2011 vyjadril žalovaný tak, že napadnutý rozsudok navrhol potvrdiť.

Uviedol, že účelom súdneho konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o prepustení zo služobného pomeru je len otázka, či boli splnené zákonné predpoklady na prepustenie policajta so služobného pomeru. Žalovaný nerozhodoval o vine žalobcu zo spáchania trestného činu, ale iba o ďalšom trvaní jeho služobného pomeru. Dôkazmi, s ktorými mal možnosť sa oboznámiť aj žalobca, mu bolo protiprávne konanie v dostatočnom rozsahu preukázané. Zo spisovného materiálu bolo dostatočne preukázané, že na získaní požadovaných informácií mal záujem predovšetkým žalobca, pretože o správnosti svojho postupu, ako aj o tom, že jeho postup aj s pôvodným obsahom žiadosti bol oprávnený, sa snažil presvedčiť aj samotnú nadriadenú.

Žalovaný ďalej uviedol, že v danom prípade bola dôsledne dodržaná zásada objektívnej pravdy. V hodnotení výsledkov dokazovania je príslušný nadriadený slobodný, žiadne ustanovenie zákona mu neukladá, akú dôkaznú hodnotu má určitému dôkaznému prostriedku priznať. V hodnotiacej činnosti je iba obmedzený napr. pravidlami formálnej logiky, ktorým by hodnotiace úsudky nemali odporovať, skúsenosťami z aplikačnej praxe a povinnosťou hodnotiaci záver v rozhodnutí jasne a stručne odôvodniť. Trestné konanie je vybudované na iných zásadách a princípoch ako samostatné personálne konanie. V právomoci príslušných služobných orgánov je samostatne prešetriť a právne posúdiť skutočnosti významné z hľadiska naplnenia dôvodu skončenia služobného pomeru. Služobný orgán nie je viazaný ustanoveniami Trestného poriadku a v personálnom konaní sa neuplatňuje prezumpcia nevinu. Žalovaný tiež poukázal na povinnosť žalobcu postupovať v personálnom konaní aktívne a iniciatívne pri zisťovaní skutočného stavu veci, čo mu vyplýva z § 237 ods. 1 a § 238 ods. 3 Zákona. Správne konanie sa od trestného konania odlišuje okrem iného aj väčšou neformálnosťou procesu a podstatne voľnejšou procesnou úpravou dokazovania, čo znamená, že v správnom konaní možno použiť ako výpovede svedkov z vyšetrovacieho spisu, a to pred tým, než došlo k právoplatnému odsúdeniu za trestný čin.

Žalovaný tiež uviedol, že v napadnutých rozhodnutiach nikde nekonštatoval, že žalobca podpísal resp. parafoval predmetné registratúrne záznamy. Hrubé porušenie služobnej prisahy spočívalo v tom, že zneužil svoje služobné postavenie a nenáležitým spôsobom vyžiadal od rôznych finančných inštitúcií informácie, ktoré boli predmetom obchodného tajomstva, na čo nemal oprávnenie. Bolo dostatočne preukázané, že predmetné registratúrne záznamy neboli prepracované podľa pokynov nadriadených. Žalobca napriek nesúhlasu nadriadených svojou aktívnou činnosťou zabezpečil, aby registratúrne záznamy, nečitateľne parafované v podpisovej doložke zástupkyne riaditeľa OV ÚBOK P PZ boli odoslané s pôvodným nepozmeneným obsahom príslušným inštitúciám, pričom v spodnej časti týchto záznamov boli uvedené kontaktné údaje práve na žalobcu. Ak by žalobca spracoval predmetné záznamy v súlade s požiadavkami nadriadených, neexistoval by dôvod na jeho prepustenie zo služobného pomeru.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 211 a nasl. O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 250ja ods. 2 O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 28. augusta 2012 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O. s. p.).

Z o d ô v o d n e n i a :

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p., v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 3 O. s. p., rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti

fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody

Podľa § 192 ods. 1 písm. e/ Zákona, policajta sa prepustí zo služobného pomeru, ak porušil služobnú prísahu alebo služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby.

Podľa § 238 ods. 1, 2, 3, 4 Zákona, za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav vecí a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi. Dôkazom sú najmä výpovede, vyjadrenia osôb vrátane účastníkov konania, odborné posudky, znalecké posudky, správy, vyjadrenia a potvrdenia orgánov a organizácií, listiny, veci a obhliadka. Účastník konania je oprávnený navrhovať na podporu svojich tvrdení dôkazy. Oprávnený orgán hodnotí dôkazy podľa vlastnej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti.

Najvyšší súd po preskúmaní spisového materiálu dospel k záveru, že krajský súd vec správne právne posúdil a na zistený skutočný stav aplikoval správny právny predpis, a preto napadnutý rozsudok krajského súdu je potrebné potvrdiť ako vecne správny. Najvyšší súd sa v celom rozsahu stotožnil s právnym názorom vysloveným krajským súdom v napadnutom rozsudku a v súlade s § 219 ods. 2 naň poukazuje, pričom na zdôraznenie jeho správnosti považuje za potrebné ešte uviesť:

Žalobca v podstate primárne pochybenie správnych orgánov videl v rozdielnom (nezákonnom) hodnotení dôkazov pri prepustení zo služobného pomeru, hoci na základe rovnakých dôkazov bol v neskoršom trestnom konaní právoplatnými rozsudkami oslobodený.

V konaní o prepustení zo služobného pomeru sa nejedná o posudzovanie spáchania trestného činu, ale o zistenie porušenia služobnej prísahy. Konanie o prepustení zo služobného pomeru policajta nemožno zamieňať s trestným konaním a toto konanie nezávisí ani od výsledku trestného konania, ale napriek tejto skutočnosti, ak sú pre účely takéhoto konania využité dôkazy z trestného konania, tieto podliehajú hodnoteniu v zmysle § 238 ods. 4 Zákona.

V trestnom konaní bol žalobca rozsudkom Okresného súdu Ružomberok a rozsudkom Krajského súdu v Žiline spod obžaloby oslobodený podľa § 285 písm. b/ Trestného poriadku, pretože skutok nie je trestným činom /nie z dôvodu že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol žalobca stíhaný alebo že nebolo dokázané, že skutok spáchal žalobca/, pričom Krajský súd v Žiline ohľadne preukázania objektívnej stránky trestného činu poukázal na zásadu trestného konania *in dubio pro reo* /v pochybnostiach v prospech obvineného/.

Ako už správne poukázal krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, v konaní o prepustení zo služobného pomeru policajta, nie je služobný orgán viazaný ustanoveniami Trestného poriadku /nakoľko sa nejedná o trestné konanie/ a rovnako na toto konanie nemožno vzťahovať ani zásady trestného konania ako sú o. i. prezumpcia nevinoty alebo *in dubio pro reo*. Súdny konajúci v trestnom konaní mali za to, že konanie, ktoré bolo podstatou objektívnej stránky trestného činu sa nepodarilo žalobcovi bez akýchkoľvek pochybností preukázať, a teda bolo nevyhnutné aplikovať zásadu *in dubio pro reo*.

Pokiaľ žalobca v odvolaní poukazoval na skutočnosť, že predmetné dožiadania na pokyn nadriadeného prepracoval, a rovnako ani nezabezpečil odoslanie neprepracovaných dožiadaní, je potrebné tieto tvrdenia hodnotiť ako účelovú obranu žalobcu, nakoľko v prípade žalobcom tvrdného postupu by boli z dožiadanych inštitúcií doručené odpovede na upravené, prepracované žiadosti, čo sa však vôbec nestalo.

Zároveň z administratívneho spisu vyplýva, že dňa 28. februára 2006 žalobca Bc. Ch. odovzdal poštu /adresovanú rôznym finančným inštitúciám/, ktorú bolo potrebné doručiť, keďže žalobca sa mal dňa 1. marca 2006 zúčastniť na pracovnej ceste. Z uvedeného je zrejmé, že žalobca vlastnou aktívnou činnosťou zabezpečil odoslanie predmetných neprepracovaných dožiadaní.

Pokiaľ v odvolaní bola opätovne vznesená námietka nepreskúmateľnosti správneho rozhodnutia pre nedostatky jeho výroku, najvyšší súd hodnotil túto ako nedôvodnú. S vytýkaným nedostatkom sa krajský súd dostatočným a vyčerpávajúcim zákonným spôsobom vysporiadal a senát najvyššieho súdu nezhliadol dôvody, pre ktoré by sa mal od právneho názoru vysloveného krajským súdom odchýliť.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil so závermi krajského súdu, vznesené odvolacie námietky neboli spôsobilé spochybniť jeho správnosť, a preto napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. v spojení s § 250ja ods. 3 vety druhej O. s. p.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 2 O. s. p. a § 246c ods. 1 vety prvej O. s. p., keď žalobcovi, ktorý vo veci úspech nemal ich náhradu nepriznal a žalovanému v takomto konaní právo na náhradu trov neprináleží.

103. ROZHODNUTIE

Voľná úvaha pri rozhodovaní o výške pokuty za správny delikt je myšlienkový proces, v rámci ktorého má správny orgán zvažovať závažnosť porušenia právnych predpisov vo vzťahu ku každému zisteniu protiprávneho konania, jeho následky, dobu protiprávnosti tak, aby uložená sankcia spĺňala nielen požiadavku represie, ale aj preventívny účel.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. mája 2011, sp. zn. 2Sžp/16/2011)

Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 4S 241/2009 - 27 z 15. apríla 2011 zrušil rozhodnutie žalovaného č. k.: 01 018 09/163/2009-SSI 61-Va z 15. októbra 2009 podľa § 250j ods. 2 písm. d) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a vec vrátil správne orgánu na ďalšie konanie. Uvedeným rozhodnutím bolo potvrdené rozhodnutie vydané prvostupňovým správnym orgánom Slovenskou stavebnou inšpekciou – Inšpektorát Bratislava pod č. 02 028 09/136/2009-SSI-62-Ba/Ko z 22. mája 2009 o uložení pokuty žalobcovi vo výške 6.500 € za nedodržanie záväznej podmienky uskutočnenia stavby, uloženej stavebným úradom v stavebnom povolení na stavbe „Skladové haly“ v k. ú. X.

Ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku, krajský súd z obsahu administratívneho spisu zistil, že Slovenská stavebná inšpekcia so sídlom v Bratislave, ako príslušný správny orgán vykonal dňa 9.4.2009 stavebný dohľad u žalobcu na Stavbe „Skladové haly č. 2“, o čom spísal Záznam pod č. j. 136/2009-SSI-62 a tento zúčastnené strany vzali bez námietok na vedomie. Do záznamu uviedol nedostatky zistené kontrolou, ktoré nariadil odstrániť do 20.4.2009. Nedostatky spočívali v tom, že žalobca realizoval stavbu na tam uvedených parcelách v rozpore so záväznou podmienkou pre uskutočnenie stavby stavebného povolenia, cit: „Stavba bude uskutočnená podľa dokumentácie overenej v stavebnom konaní, ktorá je súčasťou tohto rozhodnutia. Prípadné zmeny nesmú byť vykonané bez predchádzajúceho povolenia stavebného úradu“.

Keďže zistené nedostatky žalobca do stanoveného termínu neodstránil, správny orgán mu dňa 14.5.2009 doručil upovedomenie o začatí správneho konania vo veci porušenia stavebného zákona a zároveň ho vyzval na vyjadrenie v lehote 7 dní odo dňa doručenia výzvy. Žalobca doručil svoje vyjadrenie správne orgánu dňa 25.5.2009, kde nepoprel zistené nedostatky a informoval žalovaného o svojom ďalšom postupe vo veci legalizácie predmetnej stavby.

Správny orgán dňa 1.6.2009 vydal svoje prvostupňové rozhodnutie o uložení sankcie. Žalobca vo svojom odvolaní namietal len výšku pokuty, ktorú pokladal za neprimerane vysokú už aj z dôvodov, že dal vypracovať novú projektovú dokumentáciu, ktorá je v štádiu dokončenia a schvaľovania a tiež, že podal žiadosť o povolenie zmeny stavby ešte pred jej dokončením. Poukázal tiež na skutočnosť, že svojím konaním neporušil celospoločenské či verejné záujmy tak závažne, ako to uviedol správny orgán vo svojom rozhodnutí. Žiadal o zníženie pokuty o 6000 €.

Žalovaný odvolanie zamietol a napadnutým rozhodnutím potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie.

V danom prípade krajský súd skonštatoval, že pokiaľ ide o skutkové zistenia správneho orgánu prvého stupňa, ku ktorým dospel na základe vykonanej kontroly, tieto považuje za dostatočne zistené a preukázané.

Námietky žalobcu vo veci opravy rozhodnutia, ako aj z toho dôvodu, že nemal možnosť sa vyjadriť k stanovenej výške pokuty krajský súd pokladal za neopodstatnené, avšak pokiaľ ide o námietku výšky pokuty, tu považoval za potrebné konštatovať, že správny orgán v danej veci nepostupoval v súlade s ustanoveniami správneho poriadku (§ 47 ods. 3).

Rozhodnutie o uložení pokuty za správny delikt, ktoré je odôvodnené len tým, že pri uložení pokuty bolo prihliadnuté na mieru zavinenia a výška pokuty bola stanovená v rozsahu, ktorý zákon pripúšťa, bez zaoberania sa všetkými hľadiskami, ktoré zákon ako predpoklad takej úvahy o uložení pokuty stanovuje, je v tejto časti podľa ustálenej judikatúry príslušných súdov nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, pričom poukázal na rozhodnutie o.i. R 24/1997. V týchto súvislostiach podľa názoru krajského súdu chýba správna úvaha prvostupňového správneho orgánu najmä z pohľadu, či určená výška sankcie nie je voči žalobcovi likvidačná a tento nedostatok neodstránil ani žalovaný. Nemožno pritom opomenúť, že ukládanie sankcií má význam tak represívny, ako aj preventívny. Najmä preventívny význam sankcie stráca na účinnosti uplynutím neprimeranej lehoty od vzniku porušenia k samotnému uloženiu sankcie.

Preto podľa názoru krajského súdu neostalo nič iné, než napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie, pričom úlohou žalovaného bude opätovne výšku určenej sankcie preskúmať naznačeným smerom a uviesť dôvody svojej správnej úvahy.

Proti rozsudku krajského súdu podal včas odvolanie žalovaný a žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie krajského súdu zrušil a rozhodol v zmysle návrhov žalovaného. Tvrdil, že zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „Stavebný zákon“) nestanovuje žiadne hľadiská, resp. kritériá ako predpoklad správnej úvahy pri určovaní výšky ukladanej pokuty a že samotné OSP v § 245 ods. 2 hovorí, že pri rozhodnutí, ktoré správny orgán vydal na základe zákonom povolenej voľnej úvahy preskúmava súd iba to, či takéto rozhodnutie nevybočilo z medzi a hľadísk ustanovených zákonom. Ďalej uviedol, že prvostupňový správny orgán nepostupoval pri určovaní výšky pokuty podľa svojej ľubovôle, avšak hranice správnej úvahy v takomto prípade sú vymedzené len všeobecnými právnymi zásadami, t.j. správna úvaha musí vychádzať z objektívne zisteného skutkového stavu a musí byť odôvodnená.

Podľa názoru žalovaného napadnuté rozhodnutie v časti odôvodnenia výšky uloženej sankcie tieto náležitosti splnilo a odôvodnenie výšky sankcie s poukázaním na vedomé porušenie Stavebného zákona a záväzných podmienok stavebného povolenia žalobcom ako zhotoviteľom stavby v zistenom rozsahu, ktoré bolo prvostupňovým orgánom kvalifikované ako závažné protispoločenské konanie z hľadiska ochrany verejných záujmov chránených Stavebným zákonom, považoval vzhľadom k absencii zákonných kritérií, ktoré má správny orgán posudzovať pri určovaní výšky pokuty za dostatočné. Taktiež namietal porušenie svojho práva na predvídateľnosť súdnych rozhodnutí a princíp právnej istoty s poukazom na právoplatný rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S 241/09-24 z 22. júna 2010, ktorým bola žaloba v identickej veci zamietnutá.

Žalobca sa k odvolaniu vyjadril podaním z 8. júla 2011, v ktorom požiadal rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Podľa jeho názoru mal Krajský súd v Bratislave v konaní vo veci 3S 241/09 dospieť k rovnakému záveru, ako dospel v predmetnej veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, bez nariadenia pojednávania, podľa § 250ja ods. 2 a § 214 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP s tým, že deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk, a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné vyhovieť.

Rozsudok bol verejne vyhlásený 30. mája 2012 podľa § 156 ods. 1 a 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP.

Z o d ô v o d n e n i a :

Podľa § 106 ods. 3 písm. b) Stavebného zákona stavebný úrad alebo inšpekcia uloží pokutu do 5 miliónov Sk právnickej osobe alebo fyzickej osobe oprávnenej na podnikanie, ktorá uskutočňuje stavbu bez stavebného povolenia alebo v rozpore s ním.

Podľa § 140 Stavebného zákona ak nie je výslovne ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie podľa tohto zákona všeobecné predpisy o správnom konaní.

Podľa § 47 ods. 3 zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky stotožňujúc sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia krajského súdu v celom rozsahu, na zdôraznenie jeho správnosti považuje za vhodné doplniť, že v zmysle ustálenej judikatúry správnych súdov (pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 3SžoKS/64/2006, rozhodnutia ZSP 69/2008, ZSP 58/2009, či rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 5Sžo/204/2010), v prípade správneho trestania súd sleduje, či správny orgán náležite zdôvodnil uloženie sankcie v určitej výške, ak zákon pripúšťa rozpätie sankcie, či prihliadol na okolnosti viazané na

subjekt, samotný skutok a jeho následok. Určenie výšky pokuty v rámci určeného rozpätia je síce vecou voľného uváženia, to však neznamená, že môže byť uložená v ľubovoľnej výške. Voľná úvaha aj pri takomto rozhodovaní je myšlienkový proces, v rámci ktorého má príslušný orgán zvažovať závažnosť porušenia predpisov vo vzťahu ku každému zisteniu, jeho následky, dobu protiprávnosti, aby uložená pokuta spĺňala nielen požiadavku represie, ale aj preventívny účel s prognózou budúceho pozitívneho správania sa dotknutej osoby. Pri uložení pokuty správny orgán prihliadne na závažnosť, spôsob i čas trvania následkov protiprávneho konania.

Riadny chod spravodlivosti v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), ako aj čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, zaväzuje súdy a orgány verejnej správy na odôvodňovanie rozhodnutí. Nepreskúmateľné rozhodnutia zakladajú protiústavný stav a tento postup je nezlučiteľný so zásadou spravodlivosti konania.

Tomuto procesnému právu účastníka zodpovedá podľa § 157 ods. 2 OSP a podľa § 47 ods. 3 Správneho poriadku povinnosť súdu a správneho orgánu nielen rozhodnúť, ale tiež vysvetliť, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie. Ak tak neurobia, zaťažia svoje rozhodnutie vadou spočívajúcou v tom, že rozhodnutia sú nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a účastníkovi konania sa postupom súdu odníme možnosť konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f/ OSP, § 250j ods. 3 písm. d/ a ods. 3 OSP) a súčasne postupujú aj v rozpore čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Prvostupňový správny orgán v odôvodnení svojho rozhodnutia k určeniu výšky uloženej sankcie uviedol: *“...Po posúdení rozsahu zistených nedostatkov, stanoviska zhotoviteľa stavby, berúc do úvahy mieru a závažnosť protispoločenského konania z hľadiska ochrany verejných záujmov, ktoré chráni stavebný zákon, je možné zistený stav považovať za závažný, preto je pokuta uložená vo výške 6500,00 €.”*

Druhostupňový správny orgán v odôvodnení rozhodnutia v súvislosti s touto otázkou konštatoval, že: *“...Prvostupňový orgán na základe predložených dôkazov preukázal účastníkovi konania porušenie stavebného zákona, pri určovaní výšky pokuty zohľadnil mieru ohrozenia verejného záujmu a za preukázaný správny delikt uložil účastníkovi konania primeranú pokutu podľa § 106 ods. 3 písm. b) stavebného zákona vo výške 6500,00 €”*.

Najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že takéto všeobecné, nekonkrétne odôvodnenie, odvolávajúce sa na citované zákonné ustanovenia nepostačuje, pretože určenie výšky pokuty je výsledkom správneho uváženia, ktoré je súdom preskúmateľné v zmysle § 245 ods. 2 OSP. Z oboch rozhodnutí správnych orgánov nie je možné zistiť, aká vlastne bola miera ohrozenia verejného záujmu, nakoľko správne orgány sa nevysporiadali s otázkou závažnosti správneho deliktu, spôsobu jeho spáchania, nevyhodnotili jeho následky, pohnútky žalobcu, okolnosti, za ktorých k jeho spáchaniu došlo – najmä pokiaľ ide o zásah do vlastníctva susediacich pozemkov a taktiež nie je možné zistiť, či vôbec, a do akej miery, vzali správne orgány do úvahy tú skutočnosť, že žalobca prejavil snahu vec usporiadať tým, že podal žiadosť o dodatočné povolenie zmeny stavby a od tohto momentu v realizácii stavby nepokračoval.

Najvyšší súd rovnako ako súd prvého stupňa nemohol vzhľadom na vyššie uvedené ponechať bez povšimnutia skutočnosť, že rozhodnutie žalovaného o uložení sankcie v časti pokiaľ ide o jej výšku je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a v konaní došlo k podstatnej vade konania, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia.

Pokiaľ ide o námietky žalovaného týkajúce sa rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave vo veci sp. zn. 3S 241/09, odvolací súd pripomína, že nie je v právomoci Najvyššieho súdu SR posudzovať správnosť rozhodnutia krajského súdu v inej, ako odvolaním napadnutej veci.

Po preskúmaní predloženého spisového materiálu a postupu a rozhodnutia krajského súdu odvolací súd dospel k záveru, že krajský súd dostatočne podrobne a presne zistil skutkový stav a vysporiadal sa so všetkými relevantnými námietkami účastníkov konania.

Skutočnosti, ktorými žalovaný v odvolaní spochybňuje predmetné rozhodnutie krajského súdu, neboli zistené v odvolacom konaní. Tieto boli z veľkej časti totožné s námietkami, ktoré žalovaný namietal už v prvostupňovom konaní a s ktorými sa krajský súd náležite vysporiadal.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaniu žalovaného nevyhovel a s prihliadnutím na všetky individuálne okolnosti daného prípadu rozsudok Krajského súdu v Bratislave ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil. V ďalšom konaní bude potrebné, aby žalovaný postupoval v intenciách rozhodnutia krajského ako aj Najvyššieho súdu SR, vo veci opätovne rozhodol a svoje rozhodnutie v naznačenom smere aj riadne odôvodnil.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a účastníkom ich náhradu nepriznal, nakoľko žalobcovi v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli a žalovanému náhrada trov zo zákona neprináleží.

104. ROZHODNUTIE

- I. Inštitút súčinnosti je upravený vo viacerých ustanoveniach zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (§ 3 ods.2, § 33 ods. 2, § 56) a vyjadruje vzájomnú jednotu práv a povinností.**
- II. Účastník správneho konania má nielen právo navrhnovať dôkazy, ale na potvrdenie pravdivosti svojho tvrdenia má súčasne aj povinnosť dôkazy správneho orgánu predkladať, pričom nesplnenie tejto povinnosti môže mať za následok neunesenie jeho dôkaznej povinnosti ovplyvňujúcej výsledok konania.**
- III. Správny orgán zabezpečuje zisťovanie skutkových okolností z úradnej povinnosti a postupuje v súlade so správnym poriadkom, aj keď účastník správneho konania je nečinný a správneho orgánu nenavrhuje alebo nepredkladá žiadne dôkazy a k veci samej sa žiadnym spôsobom nevyjadruje.**

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. októbra 2010, sp. zn. 8Sžo/112/2010)

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že krajský súd po preskúmaní zákonnosti napadnutého rozhodnutia uvedeného v záhlaví tohto rozsudku a postupu žalovaného mal preukázať, že žalovaný preskúmaným rozhodnutím zo dňa 18. decembra 2007 uložil žalobcovi podľa § 64 ods. 1, písm. a/ zákona č. 308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vysielaní a retransmisii“) za porušenie povinnosti ustanovenej v § 16 písm. b/ tohto zákona sankciu – upozornenie na porušenie zákona.

Krajský súd z administratívneho spisu zistil, že žalovaný na základe sťažnosti smerujúcej voči T.J., vykonal šetrenie monitorovaním za účelom kontroly dodržiavania povinností podľa § 16 písm. b/ zákona o vysielaní a retransmisii a to vysielania programu N. P. dňa 27. júna 2007, pričom sťažnosť i následné šetrenie smerovali k odvysielaniu príspevku o vymáhaní koncesionárskych poplatkov spoločnosťou L. P., s.r.o., ktorej nebol poskytnutý priestor na vyjadrenie k veci. V správe o šetrení zo dňa 28. augusta 2007 boli monitorované aj príspevky v spravodajských programoch Noviny a N. P. o tejto téme z 25. júna 2007, 26. júna 2007, 27. júna 2007 a 29. júna 2007, v ktorej sa nachádza doslovný prepis odvysielaných príspevkov. V analýze zo šetrenia žalovaný uviedol, že sťažnosť smerovala voči príspevku o vymáhaní koncesionárskych poplatkov v programe N. P., ktorý je publicistickou reláciou a že priestor na vyjadrenie nemusí byť daný druhej strane v tom istom vysielaní [§16 písm. a) zákona o vysielaní a retransmisii], ale v rámci vysielanej programovej skladby. Žalovaný preto vykonal monitorovanie aj dva dni pred a dva dni po príspevku, voči ktorému smerovala sťažnosť. V predmetnom príspevku zaznelo aj upozornenie moderátorky, že danej téme sa bude venovať aj relácia Noviny, pričom z obsahu vysielania bolo zrejmé aj zmienka o spoločnosti L. P., a.s. v súvislosti so slovnými spojeniami „vymáhačská firma sa vyhráza...., vymáhačským aktivitám“. Z administratívneho spisu bolo ďalej žalovaným zistené, že odvysielaním príspevku „S. p.“ v programe N. P. dňa 27. júna 2007 žalobca neporušil zákon.

Súčasným monitorovaním ďalších spravodajských príspevkov v dňoch 25. júna 2007 až 29. júna 2007, žalovaný zistil možné porušenie § 16 písm. a/ zákona o vysielaní a retransmisii z dôvodu, použitia vyjadrení, slovných spojení použitých moderátormi, redaktormi, a v názvoch na obrazovke, ktoré mali charakter subjektívnych hodnotení a ktoré žalovaný nepovažoval za nestranné (išlo o vyjadrenia „drzosť vymáhačov, neschopnosť štátu, výpalníctvo v podobe koncesionárskych dlhov, vládu nezaujímajú výmah. škandál, žiadny zo svojej luxusnej limuzíny nevidel, slušní koncesionári, spravodlivosť na Slovensku melie z posledného, politici a dokonca ten, ktorý spravodlivosť riadi si ešte nevšimol, že tento štát dovolil predat' státisíce svojich občanov do finančného otroctva, nešťastníci dostali aspoň búľľavú vrbu, predsa len prišiel (jeden z členov vlády), výpalné metódy, je poburujúce, že niečo také sa v našej krajine deje a právny systém je na lapajov krátky, zdieraní koncesionári, čo to máme za vládu, že nič nerobí, politici sú zaneprázdnení, voľby ešte ďaleko, na občana niet času), pričom dotknutým členom vlády, premiérovi a ani jednému predstaviteľovi dotknutých strán nebol daný priestor na vyjadrenie. V príspevku „Výpalné metódy vymáhačskej firmy“ zo dňa 29. júna 2007 bola spoločnosť L. P., a.s. označená za zdierača koncesionárov, zákonného zdierača slušných koncesionárov, vymáhač spôsobujúci zúfalé výkriky, pričom jej nebol daný priestor na vyjadrenie a na základe toho dospel žalovaný k

záveru, že doručená sťažnosť bola neopodstatnená, ale na základe vlastného monitorovania iných príspevkov venujúcich sa danej téme zistil možné porušenie § 16 písm. b/ zákona o vysielaní a retransmisii.

Žalobca na základe oznámenia o začatí správneho konania vo veci možného porušenia § 16 písm. b/ v súvislosti s možným nezabezpečením objektívnosti a nestrannosti v príspevku „Výpalné metódy vymáhačskej firmy“ v programe N. dňa 29. júna 2007 o cca. 19.30 hod a o poučení o jeho procesných právach sa k veci vyjadril tak, že odvysielaný príspevok považoval za objektívny a nestranný, pretože sa v ňom vyjadrovali politici rôznych politických strán. Informácie boli vecné, správne a vhodne použité. Vysielateľ sa všemožne snažil o vyjadrenie spoločnosti L. P., a.s., ktorá redaktora prostredníctvom hovorca informovala, že sa vyjadrí prostredníctvom tlačovej, resp. písomnej správy, pričom tento tel. rozhovor odznel v príspevku. V príspevku neboli použité žiadne hodnotiace komentáre spochybňujúce zákonnosť postupu tejto spoločnosti. Žalobca žiadal konanie zastaviť. Dôkazy alebo iné návrhy žalobca žalovanému nepredložil. Dňa 18. decembra 2007 prebehlo rokovanie žalovaného, na základe ktorého dospel k záveru, že odvysielaním predmetného príspevku došlo k porušeniu § 16 písm. b/ zákona o vysielaní a retransmisii.

Krajský súd ďalej zistil, že žalobca v žalobe namietal nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia z dôvodu, že žalovaný v správnom konaní porušil svojím postupom viaceré základné pravidlá správneho konania ustanovené v správnom poriadku.

Krajský súd poukázal na to, že upozornenie je samostatným druhom sankcií. Svojím charakterom je výlučne výchovným opatrením, s cieľom prevencie. Túto úlohu môže plniť len vtedy, ak obsahuje poučenie, navádzacie postupy pre ďalšiu činnosť. Od vysielateľov totiž spravidla nemožno očakávať, že rovnakú povinnosť porušia totožnou reláciou, či príspevkom. Upozornenie musí teda určitým spôsobom určiť jasné pravidlá pre ním riešený typ programu, či témy, najmä ak k porušeniu povinnosti došlo spôsobom spracovania, či reprezentácie.

Krajský súd konštatoval, že v napadnutom rozhodnutí žalovaný dostatočne podrobne rozviedol, v čom videl porušenie zákona, uviedol akým spôsobom by bola zaručená objektívnosť a nestrannosť – umožnením dotknutej osoby vyjadriť sa k veci, oddelením spravodajskej časti od publikovania hodnotení a komentárov, uvádzanie pravdivých informácií. Mal za to, že žalovaný poskytol žalobcovi priestor na vyjadrenie sa k veci, predloženie nových dôkazov, poučil ho o možnosti nahliadnuť do spisu, z ktorého si mohol zabezpečiť kópie a odpisy, z ktorých dôvodov nepovažoval námietky žalobcu týkajúce sa porušenia jeho procesných práv za dôvodné. Súčasne konštatoval, že predpokladom pre napadnuté rozhodnutie bol odvysielaný žalovaným monitorovaný program a jeho prepis ako i stanovisko žalobcu, konanie nebolo začaté z dôvodu podanej sťažnosti, a preto ani námietka žalobcu, že nemal možnosť sa s ňou zoznámiť, nie je dôvodná. Neakceptoval námietku žalobcu, že nemal možnosť po doručení oznámenia o začatí konania oboznámiť sa s odvysielaným príspevkom, pretože v prípade, ak by takáto okolnosť skutočne nastala, mal žalobca možnosť si z administratívneho spisu kópiu, resp. opis príspevku vyžiadať, na čo bol upozornený. V tejto súvislosti poukázal na to, že okolnosť, že žalobca si neuschoval záznam presahujúci obdobie 30 dní, nemožno klásť za vinu žalovanému.

Podľa názoru krajského súdu žalovaný konal podľa § 64 ods. 3 zákona o vysielaní a retransmisii, podľa ktorého rada o uložení sankcie rozhodne do šiestich mesiacov odo dňa, keď sa o porušení povinnosti podľa odseku 1 dozvedela, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď bola povinnosť porušená, ako aj, že v danom prípade nebolo porušené právo žalobcu zaručené v čl. 26 Ústavy SR, pretože i právo vyjadrovať svoje názory, rozširovať informácie v televízii, možno len za splnenia podmienok stanovených zákonom podľa odseku 2 posledná veta predmetného článku.

Krajský súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného bolo vydané v súlade so zákonom. Stotožnil sa so skutkovým zistením žalovaného a s jeho právnym názorom. Konštatoval, že vo veci nebola zistená vada, ktorá by mala vplyv na jeho zákonnosť. Žalobu zamietol podľa § 250j ods. 1 O.s.p. Rozhodovanie o náhrade trov konania krajský súd odôvodnil podľa § 250k ods. 1 O.s.p. Žalobcovi nepriznal náhradu trov konania z dôvodu jeho neúspechu v konaní a žalovanému z dôvodu, že na ich náhradu nemá zákonný nárok.

Proti rozsudku krajského súdu sa v zákonnej lehote odvolal žalobca. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie žalovaného zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie. Vytýkal súdu prvého stupňa, že sa stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi uvedenými vo vyjadrení žalovaného. S právnym názorom súdu prvého stupňa vysloveným v napadnutom rozsudku nesúhlasil. Preskúmané rozhodnutie žalovaného považoval za vecne aj právne nesprávne. Namietal, že súd prvého stupňa

nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu. K podmienkam vedenia správneho konania a ich právnomu posúdeniu citoval čl. 2 ods. 2 a čl. 26 ods. 3 Ústavy SR, § 71 ods. 1 zákona o vysielaní a retransmisii, § 3 ods. 1, 2, 3, 4, § 33 ods. 2, § 46 a 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“), § 250j ods. 1, 2, 3 a § 221 ods. 1, písm. h/ O.s.p. Uviedol, že hlbším rozvinutím uvedenej právnej úpravy sú jednak ust. § 3 ods. 2 až 4 správneho poriadku, ktoré sa vzťahujú k právu účastníka konania sa vyjadriť k prejednávanej veci a určujú povinnosť správneho orgánu vyjadreniami účastníka sa zaoberať a vo všeobecnosti konať tak, aby účastník neutrpel v konaní bezdôvodnú ujmu na svojich právach, a aby sa v konaní dospelo k správnomu záveru a rozhodnutiu. Nesúhlasil s právnym názorom súdu prvého stupňa stotožňovať možnosť účastníka nahliadnúť do administratívneho spisu s povinnosťou správneho orgánu dať účastníkovi konania možnosť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia. Poukázal na to, že pri nahliadnutí do spisu v ktoromkoľvek štádiu správneho konania pred vydaním rozhodnutia vo veci samej, nie je dosť dobre možné určiť, ktoré dôkazné prostriedky a vykonané dôkazy budú v konaní slúžiť ako podklad pre rozhodnutie bez toho, aby ich správny orgán označil a súčasne, že v zmysle zásady legality správny orgán má povinnosť dať účastníkovi konania možnosť vyjadriť sa a to zo zákona, čo predpokladá aktívny úkon správneho orgánu smerujúci k účastníkovi. Uviedol, že nekladie za vinu žalovanému skutočnosť, že ku dňu začatia konania nedisponoval predmetným záznamom z vysielania a ako rozpornú so zákonom vidí skutočnosť, že záznam nebol predložený na vyjadrenie ako podklad rozhodnutia. Ďalej namietal, že prvostupňový súd nesprávne posúdil tiež snahu žalovaného o usmernenie spôsobu a obsahu vysielanej relácie, ktorý je nutné považovať za hraničiaci s cenzúrou. Súčasne dôvodil, že za jeden z najväčších nedostatkov rozhodnutia správneho orgánu považuje absenciu identifikácie skutku v skutkovej vete rozhodnutia, ktorú skutočnosť uviedol na pojednávaní súdu prvého stupňa s poukazom na rozhodnutie Městského soudu v Praze č.k. 7Ca 315/07.

Žalovaný navrhoval napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z jeho vecne a právne správnych dôvodov potvrdiť. Nesúhlasil s dôvodmi uvedenými v odvolaní žalobcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa ust. § 246c O.s.p. v spojení s ust. § 10 ods. 2 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce v zmysle ust. § 246c O.s.p. v spojení s §§ 211 a nasl. O.s.p. a dospel k názoru, že odvolanie v danej veci nie je dôvodné.

Z o d ô v o d n e n i a :

Predmetom odvolacieho konania v preskúmvanej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného správneho orgánu a súčasne jeho zrušenia a vrátenia veci mu na ďalšie konanie, ktorým rozhodnutím mu bola uložená sankcia za porušenie zákona o vysielaní a retransmisii, a preto odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu a konanie mu predchádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Odvolací súd dáva do pozornosti, že predmetom preskúmvacieho konania v danej veci je rozhodnutie a postup žalovaného správneho orgánu, ktorým rozhodnutím žalovaný uložil žalobcovi sankciu za porušenie ust. § 16 písm. b/ zákona o vysielaní a retransmisii.

Podľa § 4 ods. 1, 2, 3, 4 zákona o vysielaní a retransmisii v znení zákona účinného ku dňu rozhodovania žalovaného správneho orgánu poslaním rady je presadzovať záujmy verejnosti pri uplatňovaní práva na informácie, slobody prejavu a práva na prístup ku kultúrnym hodnotám a vzdelaniu a vykonávať štátnu reguláciu v oblasti vysielania a retransmisie. Rada dbá o uchovávanie plurality informácií v spravodajských reláciách vysielateľov, ktorí vysielajú na základe zákona alebo na základe licencie podľa tohto zákona. Dohliada na dodržiavanie právnych predpisov upravujúcich vysielanie a retransmisiu a vykonáva štátnu správu v oblasti vysielania a retransmisie v rozsahu vymedzenom týmto zákonom. Rada je právnická osoba so sídlom v Bratislave. Pri výkone štátnej správy v oblasti vysielania a retransmisie má postavenie orgánu štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou v rozsahu vymedzenom týmto zákonom a osobitnými predpismi. Činnosť rady vyplývajúca z jej poslania (odseky 1 a 2) a z jej pôsobnosti (§ 5) vykonávajú členovia rady a úlohy spojené s činnosťou rady plnia zamestnanci Kancelárie Rady pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len "kancelária").

Podľa § 5 ods. 1, písm. g/, h/, m/, n/ zákona o vysielaní a retransmisii do pôsobnosti rady v oblasti výkonu štátnej správy patrí dohliadať na dodržiavanie povinností podľa tohto zákona a podľa osobitných predpisov, ukladať sankcie vysielateľom a prevádzkovateľom retransmisie, ako aj tým, ktorí vysielajú alebo prevádzkujú retransmisii bez oprávnenia, žiadať záznamy vysielania od vysielateľov v prípade potreby, vybavovať sťažnosti na porušenie tohto zákona podľa § 14a.

Podľa § 64 ods. 1, 3, 4, 5 zákona o vysielaní a retransmisii za porušenie povinnosti uloženej týmto zákonom alebo osobitnými predpismi rada ukladá tieto sankcie:

- a) upozornenie na porušenie zákona,
- b) odvysielanie oznamu o porušení zákona,
- c) pozastavenie vysielania programu alebo jeho časti,
- d) pokutu,
- e) odňatie licencie za závažné porušenie povinnosti.

Rada o uložení sankcie rozhodne do šiestich mesiacov odo dňa, keď sa o porušení povinnosti podľa odseku 1 dozvedela, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď bola povinnosť porušená. Uložením sankcie nezaniká povinnosť, za ktorej porušenie sa sankcia uložila. Proti rozhodnutiu o uložení sankcie podľa odseku 1 písm. c/ až e/ možno podať opravný prostriedok na najvyšší súd do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia rady; (§ 250l až 250s Občianskeho súdneho poriadku); podanie opravného prostriedku proti rozhodnutiu o uložení sankcie podľa odseku 1 písm. c/ nemá odkladný účinok.

Podľa § 16 zákona o vysielaní a retransmisii medzi základné povinnosti vysielateľa a poskytovateľa audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie patrí zabezpečiť všestrannosť informácií a názorovú pluralitu v rámci vysielanej programovej služby, zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov a politickopublicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru, zabezpečiť, aby programy a ostatné zložky programovej služby vysielané v rámci volebnej kampane boli v súlade s osobitnými predpismi, poskytnúť bezplatne v naliehavom verejnom záujme štátnym orgánom na ich požiadanie nevyhnutný vysielací čas na odvysielanie dôležitého a neodkladného oznamu alebo výzvy o vyhlásení vojnového stavu alebo vypovedaní vojny, alebo odvysielanie informácie civilnej ochrany v čase, ktorý by nebezpečenstvo z omeškania znížil na najnižšiu mieru, uchovávať súvislé záznamy vysielania počas 30 dní odo dňa ich vysielania v zodpovedajúcej kvalite; na vyžiadanie rady poskytne vysielateľ záznam vysielania na zvyčajnom technickom nosiči, ktorého druh určí rada v licencii po dohode s vysielateľom, uzatvoriť zmluvy s organizáciami kolektívnej správy práv spravujúcimi práva k predmetom ochrany, ktoré vysielateľ používa, zabezpečiť pri vysielaní programov a ostatných zložiek programovej služby používanie štátneho jazyka a jazykov národnostných menšín v súlade s osobitnými predpismi, odvysielateľ oznam o porušení zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu (ďalej len "oznam o porušení zákona") a udelení licencie v primeranom rozsahu, forme a vysielacom čase určenom radou, pozastaviť vysielanie programu alebo jeho časti, začať vysielateľ do 360 dní po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o udelení licencie okrem vysielateľa, ktorému bola licencia udelená podľa osobitného predpisu; ak bolo vysielanie zastavené v súvislosti s konaním o odňatie licencie a toto konanie sa zastavilo, vysielateľ má na obnovenie vysielania rovnakú lehotu, pri vysielaní rozhlasovej programovej služby najmenej raz za hodinu označovať svoju programovú službu nezameniteľným zvukovým signálom, ak sa tým nenaruší celistvosť programu, pri vysielaní televíznej programovej služby trvalo označiť na obrazovke svoju programovú službu nezameniteľným obrazovým symbolom (logom) okrem vysielania reklamy a telenákupu, viesť štatistiku o odvysielanom programe televíznej programovej služby obsahujúcu vyhodnotenie podielov programových typov, podielu programov vo verejnom záujme, podielov programov s multimodálnym prístupom, podielu európskej produkcie a podielu programov európskej nezávislej produkcie; štatistiku o programovej službe za kalendárny mesiac je vysielateľ povinný doručiť rade do 15 dní po skončení príslušného kalendárneho mesiaca okrem vysielateľa s licenciou udelenou podľa tohto zákona na iné ako terestriálne vysielanie, ktorý je povinný doručiť štatistiku do 15 dní odo dňa doručenia žiadosti rady o túto štatistiku, vysielateľ audiovizuálne diela len v čase dohodnutom s nositeľmi práv k týmto dielam, vysielateľ v súlade s udelenou licenciou, zapísať činnosť vykonávanú podľa tohto zákona ako predmet činnosti do obchodného registra; návrh na zápis činnosti je povinný podať najneskôr do 60 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o udelení licencie, zabezpečiť, aby sa program vo vysielaní televíznej programovej služby neprerušoval, ak tento zákon neustanovuje inak; program možno prerušovať vysielaním mimoriadneho spravodajstva.

Podľa § 3 ods. 1, 2, 4 správneho poriadku správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností. Správne orgány sú povinné postupovať v konaní

v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu. Rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

Podľa § 32 ods. 1, 2 správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania. Podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správnomu orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán.

Podľa § 33 ods. 1, 2 správneho poriadku účastník konania a zúčastnená osoba má právo navrhovať dôkazy a ich doplnenie a klásť svedkom a znalcom otázku pri ústnom pojednávaní a miestnej ohliadke. Správny orgán je povinný dať účastníkom konania a zúčastneným osobám možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie.

Podľa § 46 správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací súd v preskúmvanej veci dospel k záveru, že správny orgán v predmetnej veci postupoval v intenciách citovaných právnych noriem, vo veci zistil skutkový stav správne a zo skutkových okolností vyvodil správny právny záver. Z uvedených dôvodov súd prvého stupňa postupoval v súlade so zákonom, pokiaľ žalobu podľa § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol.

Úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.). Povinnosťou súdu v preskúmvacom konaní je posudzovať zákonnosť napadnutého rozhodnutia správneho orgánu, predmetom ktorého je uloženie administratívnej sankcie, súčasne aj v zmysle zásady č. 6 Odporúčania Výboru ministrov č. (91)1 o správnych sankciách zo dňa 13. februára 1991, podľa ktorej vo vzťahu k ukladaniu správnych sankcií je potrebné aplikovať aj nasledovné zásady: každá osoba, ktorá čelí správnej sankcii má byť informovaná o obvinení proti nej, mal by jej byť daný dostatočný čas na prípravu prípadu, s tým, že do úvahy sa vezme zložitnosť veci ako aj tvrdosť sankcie, ktorá by mohla byť uložená, osoba, prípadne jej zástupca, má byť informovaná o povahe dôkazov proti nej, má dostať možnosť vyjadriť sa (byť vypočutá), predtým ako sa prijme akékoľvek rozhodnutie, správny akt, ktorým sa ukladá sankcia, má obsahovať dôvody, na ktorých sa zakladá.

Odvolací súd z predloženého spisu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis zistil, že žalovaný preskúmvaným rozhodnutím zo dňa 18. decembra 2007 č. RL/128/2007 v správnom konaní č. 335-PgO/0-3972/2007 uložil žalobcovi podľa § 64 ods. 1, písm. a/ zákona o vysielaní a retransmisii sankciu – upozornenie na porušenie zákona, za porušenie povinnosti ustanovenej v § 16 písm. b/ tohto zákona, ktorého porušenia sa žalobca dopustil tým, že v spravodajskom programe N. dňa 29. júna 2007 odvysielal príspevok „V. m. v. f.“, v ktorom nebola zabezpečená objektívnosť a nestrannosť; žalovaný na základe vlastného monitoringu zistil, že televízia J. dňa 29. júna 2007 odvysielala v programe „N.“ príspevok „V. m. v. f.“, ktorým by mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti vysielateľa podľa § 16 písm. b/ zákona o vysielaní a retransmisii, na základe ktorého zistenia začal správne konanie voči žalobcovi vo veci možného porušenia § 16 písm. b/ zákona o vysielaní a retransmisii v súvislosti s možným nezabezpečením nestrannosti a objektívnosti uvedeného príspevku; začatie správneho konania bolo žalobcovi oznámené listom zo dňa 17. septembra 2007 s výzvou na vyjadrenie a navrhnutie dôkazov ako aj s poučením o následkoch, keď sa k veci nevyjadrí a nenavrhne žiadne

dôkazy; žalobca na základe tejto výzvy zaslal žalovanému stanovisko, v ktorom sa vyjadril tak, že má za to, že predmetný príspevok bol v súlade s požiadavkou objektivity a nestrannosti a žiadal konanie zastaviť, nenavrhol žiadne dôkazy; žalovaný na zasadnutí dňa 18. decembra 2007 prijal napadnuté rozhodnutie.

Z odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia vyplýva, že žalovaný mal preukázané, že žalobca dňa 29. júna 2007 odvysielal v programe N. príspevok „V. m. v. f., ktorého prepis v rozhodnutí citoval. Vyjadrenia moderátora a redaktora uvedené v predmetnom príspevku považoval za neobjektívne a nestranné z dôvodu, že v rámci predmetného príspevku odznali negatívne tvrdenia smerom k osobe L. P., a.s. a účastník konania nezabezpečil priestor na vyjadrenie druhej strane, hoci táto bola dotknutou osobou, ako aj nebol daný priestor na vyjadrenie Ministerstvu spravodlivosti SR, že nesúhlasil s vyjadrením žalobcu. Žalovaný dospel k záveru, že v príspevku neboli naplnené kritériá objektivity a nestrannosti v zmysle zákona o vysielaní a retransmisii a odvysielaním príspevku žalobca naplnil skutkovú podstatu správneho deliktu podľa § 16 písm. b/ tohto zákona. Poukázal na to, že zásada objektívnej zodpovednosti u právnických osôb za správne delikty platí aj v prípade zákona o vysielaní a retransmisii ako aj správneho poriadku, ktoré nevyžadujú pri preukázaní, že došlo k správne deliktu, dokazovať zavinenie, podstatné je iba to, či k porušeniu objektívne došlo, alebo nie, s tým, že ani jeden z uvedených zákonov neobsahuje tzv. liberačné dôvody, ktoré by umožnili zbaviť sa zodpovednosti za správny delikt, ako aj že okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu zákona, môžu byť zohľadnené pri ukladaní druhu sankcie, ale nie sú dôvodom na zastavenie správneho konania.

Treba súhlasiť s konštatovaním žalovaného, že zodpovednosť u právnických osôb za správny delikt sa zakladá na zásade objektívnej zodpovednosti, ktorá vyplýva aj z ustanovení zákona o vysielaní a retransmisii.

Odvolačný súd taktiež zastáva názor, že v administratívnom konaní, predmetom ktorého je zisťovanie správneho deliktu a uloženie sankcie zaň, je podstatné, či účastník správneho konania, ktorý sa mal svojím postupom dopustiť porušenia zákona, správny delikt spáchal a podmienky za ktorých k spáchaniu došlo, ako aj, že následky ním vzniknuté môžu mať vplyv len na výšku sankcie, ktorú zákon predpokladá za spáchanie správneho deliktu.

V správnom konaní správny orgán konajúci podľa ustanovení zákona o vysielaní a retransmisii postupuje podľa ustanovení správneho poriadku, a preto povinnosťou žalovaného správneho orgánu bolo v predmetnom konaní postupovať v súčinnosti s účastníkom tohto konania – žalobcom. Inštitút súčinnosti je ustanovený na viacerých miestach správneho poriadku (§ 3 ods. 2, § 33 ods. 2, § 56) a vyjadruje vzájomnú jednotu práv a povinností. Účastník správneho konania má nielen právo navrhnúť dôkazy, ale na potvrdenie správnosti svojho tvrdenia má súčasne aj povinnosť dôkazy správne orgánu predkladať, nesplnenie tejto povinnosti má za následok neunesenie jeho dôkaznej povinnosti podmieňujúcej výsledok konania. Nesplnenie si tejto povinnosti však nezabavuje správny orgán zistiť vo veci skutočný stav, keďže túto povinnosť správne orgánu ukladá zákonodarca v ustanovení § 32 ods. 1 správneho poriadku. Správny orgán zabezpečuje zisťovanie skutkových okolností z úradnej povinnosti a postupuje v súlade so správnym poriadkom, aj keď účastník správneho orgánu je nečinný a správne orgánu nenavrhuje alebo nepredkladá žiadne dôkazy a k veci samej sa žiadnym spôsobom nevyjadruje. Účastník má právo vyjadrovať sa k podkladom v ktoromkoľvek štádiu konania. Môže sa vyjadriť k jednotlivým dôkazom i k celkovému spôsobu prípravy podkladov, môže sa vyjadriť k otázkam skutkovým i právnym. Zmyslom takto široko koncipovaného oprávnenia je predísť neskorším možným námietkam účastníka, ktoré by mohli viesť k prietahom v konaní alebo iným komplikáciám. Správny orgán v konaní môže pokračovať a teda vydať rozhodnutie, ak účastník sa svojho práva na vyjadrenie výslovne vzdá, alebo ostane nečinný. Pokiaľ správny orgán vydal rozhodnutie vo veci samej bez toho, aby umožnil účastníkovi vyjadriť sa pred rozhodnutím, ide o procesné pochybenie správneho orgánu a teda o takú vadu, ktorá môže mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia. Posúdenie súdu v preskúmanom konaní, či takéto procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou, ktorá spôsobuje nezákonnosť napadnutého rozhodnutia, je podmienené konkrétnymi okolnosťami toho ktorého prípadu.

Z obsahu administratívneho spisu odvolací súd mal v danej veci preukázané, že žalovaný žalobcovi oznámil začatie správneho orgánu a správne ho vyzval na vyjadrenie sa k veci a na navrhnutie alebo predloženie dôkazov s poučením o jeho procesných právach. Podkladom pre rozhodnutie žalovaného správneho orgánu bol príspevok vysielateľa – žalobcu, s ktorým sa žalovaný oboznámil na základe vlastnej monitorovanej činnosti a vyjadrenie žalobcu vo veci možného porušenia jeho povinnosti ako vysielateľa týkajúcej sa neobjektivity a nestrannosti predmetného príspevku. Žalobca sa v správnom konaní v danej veci vyjadril, avšak neuplatnil svoje právo a nenavrhol Rade vykonať žiadne dôkazy, ani sám žiadne dôkazy nepredložil, resp. nevzniesol v konaní iné návrhy, žalovaný správny orgán z úradnej povinnosti nevykonal ďalšie dôkazy. Odvolací súd v danej veci zastáva názor, že žalovaný správny orgán postupoval v súlade so zákonnými predpismi, vo veci zistil riadne

skutkový stav a zo skutkových okolností vyvodil správny právny názor. Nemožno vytýkať správny orgán, že by sa v konaní dopustil takej procesnej vady, ktorá by mala za následok nezákonnosť rozhodnutia. Na základe výkladu právnej normy § 33 správneho poriadku v intenciách logického a rozumného uváženia vôľou zákonodarcu bolo, aby sa účastník správneho konania oboznámil s dôkazmi, ktoré by mali byť podkladom pre rozhodnutie, ktoré boli v správnom konaní vykonané správnym orgánom a s ktorými tento účastník nebol oboznámený. Zo skutkových okolností v danej veci vyplýva, že rozhodnutie správneho orgánu vychádzalo zo skutkových zistení, ktoré boli alebo mali byť účastníkovi správneho konania – žalobcovi dobre známe, pretože podkladom pre rozhodnutie bol ním odovsielaný príspevok „V. m. v. f.“ v relácii vysielateľa N. dňa 29. júna 2007 a vyjadrenie žalobcu. Žalovaný správny orgán v danej veci teda v správnom konaní umožnil účastníkovi správneho konania sa vyjadriť k veci a navrhovať dôkazy, tento však v správnom konaní nevyužil svoje právo a žiadne návrhy v konaní nevzniesol, žiadne dôkazy nepredložil a ani žiadne dôkazy nenavrhol vykonať.

Vzhľadom na uvedené teda odvolací súd v preskúmvanej veci dospel k záveru, že žalovaný správny orgán postupoval v správnom konaní v súlade s právnou normou ustanovenou v § 3 ods. 2 v spojení s § 33 ods. 2 správneho poriadku, keďže umožnil, aby sa žalobca mohol pred vydaním rozhodnutia vyjadriť k jeho podkladom i k spôsobu ich zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie a teda nemožno považovať za procesné pochybenie postup žalovaného, keď nevyzval opätovne žalobcu na vyjadrenie sa pred vydaním rozhodnutia, keďže výklad právnej normy ustanovenej v § 33 je potrebné vykonávať na základe logického a rozumného uváženia vzhľadom na konkrétne okolnosti individuálne v každej veci.

Z uvedených dôvodov odvolací súd neprihliadol na námietku žalobcu, ktorou nesúhlasil s právnym názorom súdu prvého stupňa stotožňovať možnosť účastníka nahliadnuť do administratívneho spisu s povinnosťou správneho orgánu dať účastníkovi konania možnosť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia. Výklad právnej normy ustanovenej v § 33 správneho poriadku nemožno vykonať formalisticky, ale vzhľadom na konkrétne okolnosti v každej individuálnej veci.

Odvolací súd taktiež nemohol prihliadnuť na ďalšiu námietku žalobcu, že prvostupňový súd nesprávne posúdil tiež snahu žalovaného o usmernenie spôsobu a obsahu vysielanej relácie, ktorý je nutné považovať za hraničiaci s cenzúrou. Žalovaný správny orgán pri klasifikácii porušenia povinnosti žalobcom v zmysle § 16 písm. b/ zákona o vysielaní a retransmisii skutkom, ktorého sa dopustil odovsielaním príspevku v relácii N. dňa 29. júna 2007 neposudzoval predmetný príspevok z hľadisk jeho obsahu inak, ako tak, či predmetným príspevkom bola zaručená jeho objektívnosť a nestrannosť, pretože neumožnil týmto osobám sa k veci vyjadriť. Takýto postup nemožno považovať za cenzurovanie príspevku vysielateľom zo strany žalovaného správneho orgánu.

Pokiaľ žalobca dôvodil, že za jeden z najväčších nedostatkov rozhodnutia správneho orgánu považuje absenciu identifikácie skutku v skutkovej vete rozhodnutia, ktorú skutočnosť uviedol na pojednávaní súdu prvého stupňa s poukazom na rozhodnutie Městského soudu v Praze, č. k. 7Ca 315/07, odvolací súd zastáva názor, že žalovaný správny orgán v danej veci v priebehu správneho konania dostatočne identifikoval skutok, ktorým sa žalobca dopustil porušenia právnej povinnosti, ktorá skutočnosť bola žalobcovi v konaní aj oznámená a k porušeniu právnej povinnosti práve týmto skutkom sa žalobca aj vyjadril v správnom konaní a súčasne žalovaný v preskúmvanom rozhodnutí skutok, ktorým sa žalobca dopustil porušenia právnej povinnosti náležite identifikoval tak, že z jeho jasnej a určitej formulácie muselo byť žalobcovi zrejmé, ktorý skutok sa mu kladie za vinu a za ktorý skutok sa mu ukladá sankcia.

Odvolací súd z uvedených dôvodov preskúmajúc napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu odvolacích dôvodov namietaných žalobcom v odvolaní, dospel k záveru, že pokiaľ súd prvého stupňa žalobu zamietol, rozhodol vo veci v súlade so zákonom a preto odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. a v spojení s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil.

Odvolací súd žalobcovi nepriznal náhradu trov konania v zmysle § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 2 O.s.p. a § 250k ods. 1 O.s.p., pretože bol v tomto konaní neúspešný.

105. R O Z H O D N U T I E

Pre posúdenie, či určitá fyzická alebo právnická osoba mala byť účastníkom stavebného konania, treba skúmať, či uskutočnením stavby podľa stavebného povolenia existuje možnosť ovplyvnenia vlastníckych alebo iných práv k pozemkom a stavbám a nie je potrebné skúmať reálny faktický zásah do týchto práv.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. decembra 2012, sp. zn. 8Sžp/20/2012)

Krajský súd v Žiline rozhodol uznesením o žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti stavebného povolenia zo dňa 20.4.2011, posúdiac časť jej obsahu ako tvrdenie podľa § 250b ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozhodnutia len „O. s. p.“). Rozhodol tak, že v prvej časti výroku zamietol návrh na uloženie povinnosti žalovanému doručiť žalobkyni napadnuté rozhodnutie, následne konanie zastavil a účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

V dôvodoch uznesenia krajský súd uviedol, že k opomenutiu účastníka môže dôjsť nedopatrením alebo nesprávnou interpretáciou noriem správneho práva, ktoré upravujú, kto je účastníkom konania. V aplikačnej praxi je ustálený názor, že správny súd sám definitívne a záväzne rozhoduje či žalobca je účastníkom konania. Poukázal na uznesenie tunajšieho súdu sp. zn. 5Sžp/8/2011 zo dňa 26.1.2012, z ktorého vyplýva, že „*účelom inštitútu tzv. opomenutého účastníka je chrániť práva a oprávnené záujmy toho, s kým správny orgán ako s účastníkom konania nekonal s následkom nedoručenia mu rozhodnutia správneho orgánu, ktoré sa priamo dotýka jeho práv a oprávnených záujmov. Pozitívne zistenie súdu, že skutočne došlo zo strany konajúceho správneho orgánu k pochybeniu v podobe opomenutia niektorého z účastníkov konania spôsobuje, že takéto rozhodnutie správneho orgánu nemohlo nadobudnúť právoplatnosť. Ak súd dospje k záveru, že so žalobcom sa malo konať ako s účastníkom konania, uloží správne orgánu doručiť tomuto účastníkovi správne rozhodnutie. Podľa okolností prípadu môže odložiť vykonateľnosť tohto rozhodnutia. Stanoviskom súdu o povinnosti doručiť účastníkovi správne rozhodnutie je správny orgán viazaný a po uskutočnenom doručení predloží súdu administratívne spisy na rozhodnutie o žalobe. V prípade, že súd zistí, že žalobca nebol v správnom konaní opomenutý, konanie o žalobe zastaví.*“

Krajský súd uviedol, že správny súd je povinný preskúmať či opomenutý účastník mal byť skutočne účastníkom konania. Musí pritom vychádzať z právnych predpisov správneho práva hmotného, keďže základnou črtou účastníka konania je hmotnoprávny pomer fyzickej alebo právnickej osoby k veci, ktorá je predmetom konania, pokiaľ osobitný predpis v pomere špeciality k Správneho poriadku nestanoví inak. Pozitívne zistenie súdu spôsobuje stratu domnejšej právoplatnosti rozhodnutia a prejaví sa vo výroku súdu o povinnosti doručiť napadnuté rozhodnutie žalobcovi. Negatívne zistenie súdu, že žalobca nebol opomenutým účastníkom konania a správny orgán s ním jednáť nemusel spôsobuje, že žalobca je osobou neoprávnenou na podanie správnej žaloby a konanie sa musí zastaviť.

Vychádzajúc z popisu stavby v napadnutom stavebnom konaní, jednalo sa o stavebné úpravy, zmenu už dokončeného objektu, v rámci ktorých sa v pôvodných priestoroch uvedeného objektu vytvorili priestory pre krátkodobé pobyty ubytovaných hostí s príslušným zázemím. Jednalo sa o zmenu vnútorného dispozičného riešenia. Námietky žalobkyne ohľadne osadenia reklamných tabúľ a následné vstupy na jej pozemok majú len nepriamy súvis so stavebným povolením, z ktorého nevyplýva povolenie pre osadenie reklamných tabúľ. Vychádzajúc z obsahu projektovej dokumentácie stavby, vonkajší stav objektu sa nezmenil s výnimkou doplnenia okien do kúpeľní. V prípade vykonania stavebných prác nad rámec stavebného povolenia, ako to uvádzala žalobkyňa, tento fakt nespôsobuje, že stavebným povolením bola žalobkyňa dotknutá na svojich právach. Zo záverov stavebného dohľadu vyplýva súlad vykonávaných stavebných prác so stavebným povolením. Žalobkyňa nemohla byť napadnutým stavebným povolením priamo dotknutá na svojich právach. Podkladom pre tento záver bolo posúdenie možnosti zásahu navrhovaných stavebných úprav do právnej sféry žalobkyne.

Krajský súd sa nestotožnil s tvrdením žalovaného, ktorý spochybňovaním vlastníckeho práva žalobkyne k pozemkom vyvodzoval, že z tohto titulu nemal ako stavebný úrad povinnosť s ňou konať ako s účastníkom konania. Údaje katastra nehnuteľností o právach k nehnuteľnostiam sú hodnoverné a záväzné, ak sa nepreukáže opak. Stavebný úrad nemá právo brániť práva iného subjektu (Urbáru). Pokiaľ sa žalobkyňa domnievala, že stavebný úrad konal zaujate pri výkone stavebného dohľadu, bolo v jej dispozičnom oprávnení vzniesť námietku zaujatosti.

Proti predmetnému uzneseniu podala žalobkyňa v zákonnej lehote dňa 4.6.2012 odvolanie, v ktorom sa domáhala jeho zmeny tak, že odvolací súd napadnuté stavebné povolenie zruší a vec vráti správne mu orgánu na ďalšie konanie.

Uviedla, že v danej veci sa jedná o riadne stavebné povolenie u budovy, ktorej charakter sa mení na penzión, a teda stavebný úrad mal vykonať riadne stavebné konanie a žalobkyni a jej manželovi ako vlastníkom pozemkov okolo celého objektu, v ktorom sa má vykonávať podnikateľská činnosť a poskytovať ubytovanie rôznorodým návštevníkom penziónu, ktorí budú vstupovať na pozemky v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobkyne, mal dať možnosť ako účastníkom konania vyjadriť svoje pripomienky a požiadavky týkajúce sa vstupov na pozemky. Stavebný úrad sa zámerné pri vydávaní stavebného povolenia nezaoberal prístupovou cestou a hlavne parkovacími plochami vytvorenými pre návštevníkov penziónu, keďže pozemky pred penziónom, na ktorých sú plochy, ktoré ako jediné môžu slúžiť na parkovacie plochy sú v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobkyne a jej manžela. Hostia z penziónu budú mať autá odstavené na ich pozemkoch, ale oni nedostali možnosť sa k stavebnému povoleniu vyjadriť. Rovnako namietala, že stavebný úrad sa nezaoberal tým, že stavebníčka má vybudovaný zadný východ do dvora žalobkyne priamo z baru, spoločenskej miestnosti a jedálne, kde sa zabávajú hostia, čo žalobkyňa považovala za neprijateľné.

Žalobkyňa tiež uviedla, že stavebný úrad a ani súd sa nezaoberali otázkou, že v prípade nekontrolovaných vstupov do dvora hrozí vznik závažnej ujmy, v ktorej súvislosti poukázala na nezákonné vstupy stavebníčky a cudzích osôb vykonávajúcich stavbu v minulosti na dvor žalobkyne, pričom došlo ku krádeži vecí z dvora a odpílenia strechy dielne. V ďalšom obsahu žalobkyňa opísala okolnosti vykonávania stavby v minulosti a z nich prameniace spory so stavebníčkou. Poukázala tiež na uznesenie Okresného súdu Námestovo č. k. 2C/469/2008 – 38 zo dňa 15.7.2009, predbežné opatrenie, ktorým bolo stavebníčke zakázané zdržať sa stavebných prác a zakázané vstupovať na pozemky parc. č. 85/12 a 85/13, ktoré nerešpektovala ani stavebníčka a rovnako ani stavebný úrad.

Záverom žalobkyňa uviedla, že bolo porušené jej právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života a bola ukrátená na svojich právach rozhodnutím správneho orgánu. Žalovaný jej neumožnil využitie náležitých práv v stavebnom konaní, zvýhodnil stavebníčku, ani sa nemusel vysporiadať so vznesenými námietkami a pripomienkami k stavebnému povoleniu napr. so zamurovaním zadných dverí, aby v budúcnosti nedochádzalo k hrozbe poškodenia majetku žalobkyne.

Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril, vlastný odvolací návrh nepodal.

Z o d ô v o d n e n i a :

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal uznesenie krajského súdu z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 212 ods. 1 O. s. p.) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

Podľa § 250b ods. 2 O. s. p., ak žalobu podá niekto, kto tvrdí, že mu rozhodnutie správneho orgánu nebolo doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom konania malo konať, súd overí správnosť tohto tvrdenia a uloží správne mu orgánu doručiť tomuto účastníkovi správne rozhodnutie a podľa okolností odloží jeho vykonateľnosť. Týmto stanoviskom súdu je správny orgán viazaný. Po uskutočnenom doručení predloží správny orgán spisy súdu na rozhodnutie o žalobe. Ak sa v rámci správneho konania po vykonaní pokynu súdu na doručenie správneho rozhodnutia začne konanie o opravnom prostriedku, správny orgán o tom súd bez zbytočného odkladu upovedomí.

Podľa § 58 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej v texte uznesenia len „Stavebný zákon“), žiadosť o stavebné povolenie spolu s dokladmi a predpísanou dokumentáciou vypracovanou oprávnenou osobou podáva stavebník stavebnému úradu. V žiadosti uvedie účel a spôsob užívania stavby, miesto stavby a predpokladaný čas jej skončenia a pri stavbe na určitú dobu aj dobu užívania stavby.

Podľa § 59 ods. 1 Stavebného zákona, účastníkmi stavebného konania sú:

- a) stavebník,
- b) osoby, ktoré majú vlastnícke alebo iné práva k pozemkom a stavbám na nich vrátane susediacich pozemkov a stavieb, ak ich vlastnícke alebo iné práva k týmto pozemkom a stavbám môžu byť stavebným povolením priamo dotknuté,
- c) ďalšie osoby, ktorým toto postavenie vyplýva z osobitného predpisu,
- d) stavebný dozor alebo kvalifikovaná osoba,
- e) projektant v časti, ktorá sa týka projektu stavby.

Podľa § 66 ods. 1 Stavebného poriadku, v stavebnom povolení určí stavebný úrad záväzné podmienky uskutočnenia a užívania stavby a rozhodne o námietkach účastníkov konania. Stavebný úrad zabezpečí určenými podmienkami najmä ochranu záujmov spoločnosti pri výstavbe a pri užívaní stavby, komplexnosť stavby, dodržanie všeobecných technických požiadaviek na výstavbu, prípadne ich predpisov a technických noriem a dodržanie požiadaviek určených dotknutými orgánmi, predovšetkým vylúčenie alebo obmedzenie negatívnych účinkov stavby a jej užívania na životné prostredie.

Predmetom právneho posúdenia v tomto odvolacom konaní je otázka účasti žalobkyne v konaní o vydanie stavebného povolenia.

Žalobkyňa sa v žalobe domáhala zrušenia stavebného povolenia zo dňa 20.4.2011, ktorým bola povolená stavba „Stavebné úpravy objektu v T“. na pozemku, katastrálne územie T., pričom po prevedení stavebných úprav sa bude jednať o budovu určenú na krátkodobé pobyty – ubytovacie zariadenie.

Z obsahu stavebného povolenia okrem iného vyplýva, že v prípade nevyhnutného vstupu na susedný pozemok stavebník je povinný písomne to oznámiť vlastníčkovi nehnuteľnosti a dohodnúť sa na termine vykonania stavebných prác, stavebník je po ukončení prác povinný uviesť susedný pozemok do pôvodného stavu, ak to nie je možné alebo hospodársky účelné, poskytnúť vlastníčkovi náhradu škody podľa všeobecných predpisov o náhrade škody, stavebný materiál neskladovať na pozemku – parkovacie plochy a prístupová komunikácia (vo vlastníctve žalobkyne a jej manžela – pozn. súdu).

Účastníkom stavebného konania sú aj vlastníci susedných pozemkov a stavieb, a to v prípade, ak ich vlastnícke alebo iné práva k týmto pozemkom a stavbám môžu byť stavebným povolením priamo dotknuté.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že žalovaný priamo v stavebnom povolení upravil možnosť vstupu na susedné pozemky vo vlastníctve žalobkyne. Nemohol sa preto odvolací súd stotožniť s názorom, že subjektívne práva žalobkyne nemohli byť priamo dotknuté, nakoľko takéto obmedzenie môže síce stavebný úrad v zmysle § 135 ods. 1 Stavebného zákona uložiť (striepiť vykonanie prác), avšak výlučne, ak koná s osobou, ktorej vlastníctvo k susedným pozemkom svedčí.

Stavebné konanie bolo vydané pre stavbu, ktorá bude neskôr slúžiť ako ubytovacie zariadenie. Túto skutočnosť je potrebné brať na zreteľ, keďže možno predpokladať zvýšený pohyb osôb na stavebnom pozemku a s tým spojené nároky na prístupové komunikácie a parkovacie plochy.

Nie je bez právneho významu tá skutočnosť, že stavba je uskutočňovaná na pozemku, na ktorý vstup vedie len cez pozemky v bezpodielovom vlastníctve žalobkyne. Charakterom stavby nemožno odôvodniť neexistenciu priameho vplyvu na práva žalobkyne, keď z administratívneho spisu je zrejmé, že minimálne vlastnícke právo žalobkyne vydaným stavebným povolením a následným užívaním stavby podľa podmienok užívania záväzne stanovených v stavebnom povolení dotknuté môže byť (predpoklady vstupu na pozemky vo vlastníctve žalobkyne).

Odvolací súd poznamenáva, že pre posúdenie, či určitá fyzická alebo právnická osoba mala respektívne nemala byť účastníkom stavebného konania je potrebné skúmať, či uskutočnením stavby podľa podmienok stavebného povolenia existuje možnosť ovplyvnenia vlastníckych alebo iných práv k pozemkom a stavbám, nie je potrebné skúmať reálny faktický zásah do týchto práv.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe vyššie uvedených dôvodov napadnuté uznesenie Krajského súdu v Žiline zrušil postupom podľa § 246 ods. 1 vety prvej O. s. p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/, h/ O. s. p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Krajský súd bude po vrátení veci pokračovať v konaní, uloží žalovanému povinnosť doručiť žalobkyni napadnuté rozhodnutie v zmysle § 250b ods. 2 O. s. p. V konečnom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd i o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 246c ods. 1 veta prvá O. s. p v spojení s § 224 ods. 3 O. s. p.).

106.
ROZHODNUTIE

Predmetom preskúmania súdom v správnom súdnictve môžu byť aj rozhodnutia orgánov verejnej správy, ktoré nemajú formálne náležitosti.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2013, sp. zn. 5SŽi/20/2012)

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) z dôvodu podľa § 250j ods. 2 písm. d/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zrušil pre nezrozumiteľnosť a pre nedostatok dôvodov rozhodnutie žalovaného z 10. februára 2012 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Rozhodol tak po tom, čo žalobkyňa správnou žalobou opätovne napadla rozhodnutie žalovaného, domáhajúc sa jeho zrušenia ako aj zrušenia rozhodnutia Mesta Púchov z 09. januára 2012 vydaných po zmene rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 29. marca 2011 č. k. 13S/67/2010-58 a zrušení fiktívneho rozhodnutia Primátora mesta Púchov, v spojení s rozhodnutím z 10. novembra 2010 a rozhodnutia z 18. októbra 2010 rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) z 08. novembra 2011 sp. zn. 5SŽi/5/2011.

Krajský súd vo svojom rozhodnutí poukázal na skutočnosť, že Mesto Púchov vybavilo žiadosť žalobkyne o sprístupnenie informácii zo 04. októbra 2010 listom z 09. januára 2012 a aj odvolanie proti tomuto postupu správneho orgánu vybavilo opäť len listom z 10. februára 2012, ktoré nemali náležitosti rozhodnutia podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) považujúc napriek tomu listy Mesta Púchov z 09. januára 2012 a 10. februára 2012 za rozhodnutia vydané podľa § 18 ods. 3 a § 19 ods. 3 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 211/2000 Z. z.“ alebo „zákon o slobode informácií“) v záujme ochrany žiadateľa, ktorý môže žiadať o preskúmanie zákonnosti týchto rozhodnutí súdom podľa druhej hlavy piatej časti OSP. Vychádzal z premisy, že ak správny orgán nepostupoval a nerozhodoval v súlade so správnym poriadkom napriek tomu, že uvedená povinnosť pre neho vyplýva zo zákona, nemôže byť uvedený nezákonný postup na ťarchu účastníka správneho konania.

Zdôraznil, že žalovaný je viazaný právnym názorom vysloveným v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 08. novembra 2011, sp. zn. 5SŽi/5/2011. V tejto súvislosti poukázal na odôvodnenie označeného rozsudku.

Krajský súd uzavrel, že o žiadosti o sprístupnenie informácie ako aj o odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu rozhodol ten istý správny orgán a rozhodnutia vydané v správnom konaní nemajú náležitosti správneho rozhodnutia podľa § 47 správneho poriadku. Navyše konštatoval, že žalovaný sa v písomnej odpovedi v liste z 09. januára 2012 dostatočným spôsobom nevyporiadal so žiadosťou žalobkyne o sprístupnenie informácií, ktoré sa týkali určenia sadzby dane v bode 5.2.5., 5.2.6., 5.2.7. Všeobecne záväzného nariadenia (ďalej aj „VZN“) Mesta Púchov a jeho dodatku č. 1 na účel dane z nehnuteľnosti v Meste Púchov podľa zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 582/2004 Z. z.“). Poznamenal, že odpoveď musí vyvrátiť akékoľvek pochybnosti o tom, že sadzba dane z nehnuteľnosti má diskriminačné znaky vo vzťahu k podnikateľským subjektom sídlacim na území Mesta Púchov.

Uložil žalovanému, že v ďalšom konaní je povinný postupovať podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám, zákonom o obecnom zriadení a v súlade so správnym poriadkom a že jeho rozhodnutie musí obsahovať náležitosti podľa § 47 správneho poriadku, pričom rozhodnutie musí byť náležite odôvodnené. Tiež zdôraznil, že žalovaný je viazaný názorom súdu podľa § 250r OSP (*správne malo byť § 250j ods. 7 OSP*).

O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť advokátskej kancelárii JUDr. D. B., s. r. o. náhradu trov konania v sume 513,02 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie namietajúc, že nebolo vyhovené jej návrhu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia v celom rozsahu, nakoľko žalobkyňa sa žalobou domáhala aj

zrušenia rozhodnutia Mesta Púchov zo dňa 09. januára 2012 ako aj fiktívneho rozhodnutia Primátora mesta Púchov o odvolaní žalobkyne zo dňa 27. januára 2012.

Vytýkala krajskému súdu, že vo výroku rozhodnutia zrušil len rozhodnutie žalovaného zo dňa 10. februára 2012, pričom ostatné rozhodnutia (rozhodnutie Mesta Púchov zo dňa 09. januára 2012 a fiktívne rozhodnutie Primátora mesta Púchov o odvolaní žalobkyne zo dňa 27. januára 2012) bez odôvodnenia ponechal výrokom súdu nedotknuté.

S poukazom na ustanovenie § 250j ods. 2 písm. d/ OSP a § 205 ods.2 písm. f/ OSP bola toho názoru, že súd nesprávne právne posúdil vec, v čoho dôsledku došlo k nesprávnemu rozhodnutiu súdu.

Domnievala sa, že v zmysle § 205 ods. 2 písm. c/ OSP v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 OSP, a síce, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, a to tým, že súd prvého stupňa nerozhodol o celej prejednáwanej veci tak, ako mu to ukladá § 152 ods. 2 OSP. Namietala, že krajský súd neuviedol, či návrh v ostatnom rozsahu zamietal, a ani v odôvodnení sa nevyšporiadal s ostatnou časťou návrhu žalobkyne (návrh na zrušenie rozhodnutia Mesta Púchov zo dňa 09. januára 2012, ktorým Mesto Púchov nesprístupnilo žalobkyni požadované informácie, a návrh na zrušenie fiktívneho rozhodnutia žalovaného o odvolaní žalobkyne zo dňa 27. januára 2012).

Na základe hore uvedeného žalobkyňa žiadala zrušiť aj rozhodnutie Mesta Púchov zo dňa 09. januára 2012, ako aj fiktívne rozhodnutie žalovaného o odvolaní žalobkyne zo dňa 27. januára 2012 a vrátiť vec žalovanému správneho orgánu na ďalšie konanie.

Zároveň si uplatnila trovy konania vo výške 227,75 €.

Žalovaný odvolací návrh nepodal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 OSP, keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke najvyššieho súdu www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a po oboznámení sa so spisovým materiálom dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne je dôvodné vyhovieť, aj keď nie z dôvodov, ktoré uvádza vo svojom odvolaní.

Z o d ô v o d n e n i a :

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, štátnej správy, orgánov územnej samosprávy ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy (§ 244 ods. 1, 2 OSP).

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide.

Základným cieľom konania v správnom súdnictve podľa piatej časti druhej hlavy OSP (v rámci ktorého bol vydaný aj napadnutý rozsudok krajského súdu) je preskúmať „zákonnosť“ postupov a rozhodnutí orgánov verejnej správy. Úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov pri zisťovaní skutkového stavu, ale len preskúmať „zákonnosť“ ich rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení

konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Inými slovami povedané, treba vziať do úvahy, že správny súd „nie je súdom skutkovým“, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy.

Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté (§ 244 ods. 3 veta prvá OSP).

V zásade ide o rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktoré musí mať náležitosti z hľadiska materiálneho i formálneho práva. Formálne náležitosti správneho rozhodnutia upravuje najmä základný procesný predpis – správny poriadok.

Podľa nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky i rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky môžu byť predmetom preskúmania súdom aj rozhodnutia orgánov verejnej správy, ktoré nemajú formálne náležitosti, ak sa dotýkajú alebo ak sa môžu dotknúť práv a právom chránených záujmov fyzických alebo právnických osôb.

Výnimočne takéto rozhodnutie v skutočnosti nemusí existovať (napr. fikcia rozhodnutia podľa § 18 ods. 3 zákona č. 211/2000 Z. z. a rozhodnutia o odvolaní podľa § 19 ods. 3 citovaného zákona).

Nakoľko žalovaný ako orgán samosprávy a povinná osoba na úseku zákona o slobode informácií zjavne nerešpektoval právny názor najvyššieho súdu vyslovený v rozsudku z 08. novembra 2011 sp. zn. 5Sž/5/2011, považuje najvyšší súd za potrebné zopakovať nasledovné:

Právo na informácie je v oblasti územnej samosprávy vykonávané viacerými formami. Orgány územnej samosprávy sprístupňujú a zverejňujú informácie napr. v zmysle § 25 ods. 7 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov alebo v zmysle ustanovení zákona o slobode informácií.

Podľa § 1 zákona o slobode informácií tento zákon upravuje podmienky, postup a rozsah slobodného prístupu k informáciám. V poznámke k tomuto ustanoveniu je citovaný aj čl. 26 ústavy, ktorá síce nemá normatívnu povahu, ale vyjadruje zámer zákonodarcu, čo sa týka účelu zákona o slobode informácií, t. j. úpravou v tomto zákone sa má chrániť reálne uplatnenie čl. 26 Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa § 2 ods. 1 zákona o slobode informácií osobami povinnými podľa tohto zákona sprístupňovať informácie (ďalej len „povinné osoby“) sú štátne orgány, obce, ako aj tie právnické osoby a fyzické osoby, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy, a to iba v rozsahu tejto ich rozhodovacej činnosti.

V zmysle ustanovenia § 3 ods. 1 zákona o slobode informácií každý má právo na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby k dispozícii.

Podľa § 18 ods. 2 veta prvá zákona o slobode informácií, ak povinná osoba žiadosti nevyhoví hoci len sčasti, vydá o tom v zákonom stanovenej lehote písomné rozhodnutie.

Ak povinná osoba v lehote na vybavenie žiadosti neposkytla informácie či nevydala rozhodnutie a ani informáciu nesprístupnila, predpokladá sa, že vydala rozhodnutie, ktorým odmietla poskytnúť informáciu (§ 18 ods. 3 veta prvá zákona o slobode informácií).

Podľa § 19 ods. 1 zákona o slobode informácií proti rozhodnutiu povinnej osoby o odmietnutí požadovanej informácie možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia alebo márneho uplynutia lehoty na rozhodnutie o žiadosti podľa § 17. Odvolanie sa podáva povinnej osobe, ktorá rozhodnutie vydala alebo mala vydať.

O odvolaní proti rozhodnutiu povinnej osoby rozhoduje nadriadený povinnej osoby, ktorá vo veci rozhodla alebo mala rozhodnúť. Ak ide o rozhodnutie obecného úradu, o odvolaní rozhoduje starosta obce (primátor). Proti rozhodnutiu ústredného orgánu štátnej správy možno podať rozklad, o ktorom rozhoduje vedúci ústredného orgánu štátnej správy (§ 19 ods. 2 zákona o slobode informácií).

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 369/1990 Zb.“ alebo „zákon o obecnom zriadení“) obec samostatne rozhoduje a uskutočňuje všetky úkony súvisiace so správou obce a jej majetku, všetky záležitosti, ktoré ako jej samosprávnou pôsobnosť upravuje osobitný zákon, ak takéto úkony podľa zákona nevykonáva štát alebo iná právnická osoba alebo fyzická osoba.

Podľa zhora citovaného § 19 ods. 1 a 2 zákona č. 211/2000 Z. z. možno podať opravné prostriedky, ktorými sa žiadateľ môže brániť proti odmietnutiu požadovanej informácie alebo nečinnosti povinnej osoby, ktorá spočíva v márnom uplynutí lehoty na rozhodnutie o žiadosti ustanovenej v § 17 citovaného zákona.

Pokiaľ ustanovenie § 19 ods. 2 zákona o slobode informácií, zveruje rozhodnutie podľa tohto zákona obecným (mestským) úradom, možno pripustiť, že je vo vzťahu k správneho poriadku i k zákonu o obecnom zriadení v postavení osobitného zákona a použije sa preto prednostne. Toto ustanovenie je potrebné vykladať tak, že nezabavuje správny orgán povinnosti riadne vykonať odvolacie konanie a rozhodnutie náležite odôvodniť, čím je všeobecne vo fiktívnom rozhodnutí naplnený nedostatok jeho nepreskúmateľnosti a nezrozumiteľnosti pri nedostatok dôvodov, keďže nemá náležitosti § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“).

Podľa § 47 ods. 3 správneho poriadku v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Povinnosťou správneho orgánu s poukazom na vyššie uvedené, je zaoberať sa pri odôvodnení rozhodnutia všetkými skutkovými okolnosťami, vykonanými dôkazmi, vyvodit' z týchto dôkazov skutkové a právne zistenia a potom voľným správnym uvážením pri rešpektovaní zmyslu a účelu zákona o slobode informácií a medzi, ktoré zákon stanoví, dospieť pri dodržiavaní logického výkladu k rozhodnutiu.

Postup odvolacieho orgánu je uvedený v § 19 ods. 3 zákona o slobode informácií. Odvolací orgán musí rozhodnúť do 15 dní od doručenia odvolania povinnou osobou. Ak odvolací orgán v tejto lehote nerozhodne, predpokladá sa, že vydal rozhodnutie (procesná fikcia), ktorým odvolanie zamietol a napadnuté rozhodnutie potvrdil. Za deň doručenia tohto rozhodnutia sa považuje druhý deň po uplynutí lehoty na vydanie rozhodnutia, čo je ďalšia procesná fikcia. V § 19 ods. 4 tohto zákona sa ustanovuje, že rozhodnutie o odmietnutí žiadosti možno preskúmať v súdnom konaní podľa osobitného zákona, za ktorý sa považujú ustanovenia § 244 a nasl. OSP.

Napriek legislatívne neobvyklému zaradeniu súdnej ochrany k opravným prostriedkom podľa správneho poriadku, v skutočnosti pri preskúmaní podľa § 19 ods. 4 zákona o slobode informácií ide o súdnu ochranu v súlade s čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, ktorá sa v tomto prípade realizuje prostredníctvom žaloby v správnom súdnictve. Žaloba v správnom súdnictve, na základe ktorej sa môže preskúmať rozhodnutie o odmietnutí žiadosti poskytnúť informáciu, nie je preto opravným prostriedkom.

Správny súd v súdnom konaní neskúma, či existujú dôvody pre sprístupnenie, ale skúma, či existujú dôvody pre nesprístupnenie.

Súdne preskúmanie rozhodnutia o odmietnutí žiadosti predchádza administratívne konanie, ktoré sa, ak zákon o slobode informácií nemá iné ustanovenie, spravuje správnym poriadkom (§ 22 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z.). So zreteľom na niektoré jeho osobitosti je nevyhnutné objasniť aj konanie, ktoré predchádza (musí predchádzať) podaniu žaloby.

Všeobecný predpis o správnom konaní sa vzťahuje aj na konanie, v ktorom o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb rozhoduje pri výkone samosprávy obec (mesto) [§ 27 ods. 2 v spojení s § 24 ods. 2 a ods. 3 zákona č. 369/1990 Zb.].

Podľa § 250d ods. 1 OSP predseda senátu vyžiada spisy žalovaného správneho orgánu, ktorý je povinný bez meškania ich predložiť spolu so spismi správneho orgánu prvého stupňa.

Administratívny spis tvoria všetky dokumenty týkajúce sa tej istej veci. Za „spisy žalovaného správneho orgánu“ súdna prax považuje iba úplný, riadne zažurnalizovaný a originálny spisový materiál orgánu

verejnej správy v danej veci, spisy musia obsahovať aj originály dokladov o doručení rozhodnutí, aby nevznikli pochybnosti o postupnosti jednotlivých procesných úkonov a o úplnosti spisu.

V zmysle ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (pozri k tomu napr. uznesenie sp. zn. 8Sžo/6/2010) ak žalovaný správny orgán vôbec nepredloží svoj administratívny spis, prípadne predloží neúplný spis, alebo len fotokópiu spisu, súd nemôže náležite preskúmať, či správny orgán postupoval a rozhodol v súlade alebo v rozpore so zákonom. Súdu v takom prípade chýbajú základné informácie o začatí správneho konania, prípadnom doplnení návrhu na začatie správneho konania, o priebehu dokazovania, označenie skutočností, ktoré správny orgán považoval za relevantné pre rozhodnutie vo veci a ktoré nie a prečo, ako aj informácie o možnom zastúpení účastníkov správneho konania. Za takej situácie súd v správnom súdnictve nemôže posúdiť, či rozhodnutie správneho orgánu vychádzalo zo správneho alebo nesprávneho posúdenia veci, či zistenie skutkového stavu odporcom zodpovedá obsahu spisu, či je dostačujúce pre posúdenie veci. Preto je pri nepredložení administratívneho spisu, pri predložení nekompletného administratívneho spisu alebo fotokópie administratívneho spisu rozhodnutie žalovaného správneho orgánu nepreskúmateľné, čo samo osebe zakladá dôvod na zrušenie napadnutých rozhodnutí správneho orgánu a vrátenie žalovanému na ďalšie konanie podľa § 250j ods. 3 OSP.

Ak dôjde k odmietnutiu požadovanej informácie alebo k márnemu uplynutiu lehoty (prípadne aj predĺženej) na rozhodnutie o žiadosti o informáciu, žiadateľ môže podať odvolanie podľa všeobecných predpisov o správnom konaní (správny poriadok).

Ako je uvedené v citovanom ustanovení § 19 ods. 1 a 2 zákona č. 211/2000 Z. z. odvolanie sa podáva do 15 dní od odmietnutia poskytnúť informáciu alebo od márneho uplynutia lehoty povinnej osobe, ktorá rozhodnutie vydala alebo mala vydať a rozhoduje o ňom nadriadený povinnej osoby; ak ide o rozhodnutie obecného úradu, je ním starosta (primátor) a o odvolaní proti rozhodnutiu ústredného orgánu štátnej správy, ktoré je napadnuteľné len rozkladom, rozhoduje vedúci ústredného orgánu štátnej správy.

Niet pochyb o tom, že prihlásením sa Slovenskej republiky k princípom demokratického právneho štátu, resp. prijatím Listiny základných práv a slobôd a Ústavy Slovenskej republiky došlo aj u nás k prechodu od koncepcie diskretnosti verejnej správy (štátnej správy i samosprávy) k princípu publicity správy (t. j. jej otvorenosti a transparentnosti). Tým sa zmenilo základné právne-filozofické východisko pri riešení otázky prístupu verejnosti k informáciám o činnosti verejnej správy v tom zmysle, že teraz majú v zásade všetci právny nárok na prístup ku všetkým informáciám okrem tých, ktoré sú osobitným zákonom a taxatívne a iba z nevyhnutných dôvodov vylúčené.

Zmyslom informovanosti fyzických i právnických osôb o verejnej moci je pre túto moc samu esenciálnou spätnou väzbou, kvalitatívnym faktorom a zároveň aj poistkou proti jej zneužitiu.

Ďalším nepopierateľným významom subjektívneho a tým aj vynutiteľného práva na informácie je jeho funkcia kontrolná vo vzťahu k fungovaniu verejnej moci.

Dostatočne rozsiahly, jednoduchý a rýchly prístup k informáciám má tiež priaznivý vplyv na dôveru občanov v demokratické inštitúcie a na ich ochotu podieľať sa na verejnom živote. Situácie, kedy samotné získavanie podkladových informácií robí občanom problémy, sú pre nich demotivujúce, pretože tým nadobúdajú pocit nemožnosti účinne ovplyvniť správu vecí verejných.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) z obsahu pripojeného spisového materiálu zistil, že žalobkyňa svojou žiadosťou zo dňa 04. októbra 2010 požiadala o sprístupnenie informácií ohľadom výpočtu rozdielnej sadzby dane z nehnuteľností pre mesto Púchov určené vo VZN č. 1/2008 a jeho doplnkoch (VZN č. 5/2008). Na túto žiadosť bola daná odpoveď dňa 18. októbra 2010 na hlavičkovom papieri mesta Púchov s podpisom primátora mesta Púchov Ing. M. M. a otláčkom guľatej pečiatky mesta Púchov. Proti tomuto „rozhodnutiu“ podala žalovaná dňa 25. októbra 2010 odvolanie považujúce rozhodnutie za nesprávne a nezákonné, odpovede v ňom za účelové a neuspokojivé a dožadovala sa korektného sprístupnenia požadovaných informácií. Na toto odvolanie obdržala žalobkyňa list označený ako „*Odvolanie proti rozhodnutiu o nesprístupnení informácií zo dňa 18. októbra 2010 - odpoveď*“ taktiež na hlavičkovom papieri mesta Púchov s podpisom primátora mesta Púchov Ing. M. M. a otláčkom guľatej pečiatky mesta Púchov.

Po zrušení fiktívneho rozhodnutia Primátora mesta Púchov, v spojení s rozhodnutím z 10. novembra 2010 ako aj rozhodnutia z 18. októbra 2010 rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 08. novembra 2011 sp. zn. 5SŽi/5/2011, Mesto Púchov opätovne rozhodlo o žiadosti o podanie informácie zo dňa 04. októbra 2010 listom zo dňa 09. januára 2012 (doručeným 13. januára 2012). Odpoveď je podpísaná primátorom mesta a je opatrená guľatou pečiatkou mesta. Na odvolanie žalobkyne z 27. januára 2012 odôvodnené tým, že svoju žiadosť nepovažuje za vybavenú v intenciách zákona o slobode informácií, nakoľko nedostala odpoveď na svoje otázky, Mesto Púchov listom zo dňa 10. februára 2012 (doručeným 14. februára 2012) v odpovedi uviedlo, že požadované informácie boli žalobkyni sprístupnené v zmysle zákona. Aj tento list je podpísaný primátorom mesta a opatrený guľatou pečiatkou mesta.

S poukazom na uvedené najvyšší súd v zhode s krajským súdom dospel k záveru, že z formálnej stránky (napriek, že táto skutočnosť už bola žalovanému vytknutá v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí) o žiadosti o sprístupnenie informácie ako aj o odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu rozhodol ten istý orgán a že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia (listu) žalovaného nespĺňa kritéria kladené naň zákonom, je nezrozumiteľné a z toho dôvodu nepreskúmateľné, a že zákonom o slobode informácií a správnym poriadkom stanovené požiadavky nespĺňa ani rozhodnutie (list) Mesta Púchov z 09. januára 2012, a to ani po obsahovej ani po formálnej stránke, nakoľko náležite nereflektuje na žalobkyňou požadované informácie a naďalej ho nemožno považovať za zákonu zodpovedajúcu odpoveď na jej žiadosť o poskytnutie informácie.

Z uvedeného je viac ako zrejmé, že Mesto Púchov ako povinná osoba ani jeho primátor opätovne nepostupovali podľa zákona o slobode informácií v súlade zhora citovanými zákonnými ustanoveniami a uvedenými zásadami. Treba pritom zdôrazniť nielen nedodržanie zákonného postupu pri vydávaní rozhodnutí, ale aj právny názor krajského súdu v tom smere, že odpoveď na požadovanú informáciu žalobkyne musí vyvrátiť akékoľvek pochybnosti o tom, že sadzba dane z nehnuteľnosti má diskriminačné znaky vo vzťahu k podnikateľským subjektom sídlacim na území Mesta Púchov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preto podľa § 250j ods. 3 veta prvá OSP v spojení s § 250ja ods. 2 veta druhá OSP napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že okrem rozhodnutia žalovaného z 10. februára 2012, zrušil aj rozhodnutie Mesta Púchov z 09. januára 2012 a vec žalovanému vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

V ďalšom konaní sú orgány verejnej správy povinné postupovať v súlade o zákonom o slobode informácií i správnym poriadkom a svoje rozhodnutie aj náležite odôvodniť, tak aby nové rozhodnutie zodpovedalo uvedeným zákonom a ich účelu.

Najvyšší súd opakovane dáva do pozornosti žalovaného, že podľa § 250ja ods. 4 OSP v ďalšom konaní správny orgán je viazaný právnym názorom najvyššieho súdu.

Pokiaľ ide o dôvody odvolania žalobkyne poukazujúce na ustanovenie § 205 ods. 2 písm. c/ OSP, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 OSP, a že sa jej postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, a to tým, že súd prvého stupňa nerozhodol o celej prejednávanej veci tak, ako mu to ukladá § 152 ods. 2 OSP, nakoľko nezrušil aj rozhodnutie mesta Púchov zo dňa 09. januára 2012 a fiktívne rozhodnutie primátora mesta Púchov o odvolaní žalobkyne zo dňa 27. januára 2012 a bez odôvodnenia ich ponechal výrokom svojho rozsudku nedotknuté, a pokiaľ žalobkyňa namietala, že krajský súd neuviedol, či návrh v ostatnom rozsahu zamietla, a ani v odôvodnení sa nevysporiadal s ostatnou časťou návrhu žalobkyne, tieto námietky sú pre rozhodnutie súdu v správnom súdnictve absolútne bez právneho významu.

Podľa § 246c ods. 1 veta prvá OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti (t. j. v piatej časti OSP nazwanej správne súdnictvo), sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Otázka zrušenia aj rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa je explicitne riešená v ustanovení § 250j ods. 3 OSP, z ktorého jednoznačne vyplýva možnosť – nie povinnosť súdu zrušiť aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu v prípade, ak súd podľa okolností prípadu dospeje k záveru, že takýto postup je vhodný, pričom v danom prípade nie je viazaný dôvodmi žaloby.

Súd v správnom súdnictve nie je ani povinný samostatne odôvodňovať, prečo dospel k záveru zrušiť, resp. nezrušiť aj rozhodnutie prvostupňového orgánu, nakoľko táto skutočnosť vždy vyplýva zo skutkových okolností konkrétneho prípadu. Z tohto dôvodu nie je v správnom súdnictve možné úspešne namietat, že súd

nerozhodol o celej prejednávanej veci a nemôže byť napr. vyhovené ani návrhu na vydanie doplniaceho rozsudku v tom smere, že vo výroku rozsudku malo byť uvedené aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu.

Z dôvodu zrušenia oboch rozhodnutí najvyšší súd nepovažoval za nevyhnutné zaoberať námietkami žalobkyne ohľadom fiktívneho rozhodnutia primátora mesta Púchov o odvolaní žalobcu zo dňa 27. januára 2012, keďže v konečnom dôsledku bolo odvolanie žalobkyne, i keď po zákonom stanovenej lehote uvedenej v § 19 ods. 3 zákona o slobode informácií, „vybavené“ listom žalovaného z 10. februára 2012, čím sa „fiktívne rozhodnutie“ z 27. januára 2012 stalo bezpredmetným.

107.
ROZHODNUTIE

- I. Občiansky súdny poriadok neustanovuje, aké dôvody je možné považovať za ospravedlniteľné, aby bolo možno odpustiť zmeškanú lehotu, pričom posúdenie tejto ospravedlniteľnosti patrí konajúcemu súdu.**
- II. Je len na úvahe súdu, akým spôsobom vyhodnotí účastníkmi uvádzané skutočnosti, pričom táto úvaha musí rešpektovať zákonné limity a byť náležite odôvodnená.**

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. apríla 2013, sp. zn. 8Sžp/7/2013)

Napadnutým uznesením krajský súd zamietol návrh žalobcu na odpustenie lehoty na podanie odvolania proti uzneseniu zo dňa 24. septembra 2012, keď došiel k záveru, že za ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré účastník konania alebo jeho zástupca zmeškali lehotu, je možné považovať len tie dôvody, ktoré nastali z objektívnych príčin, t.j. bez zavinenia. V prejednávanej veci však k zmeškaniu lehoty došlo zmenou právneho zástupcu práve v posledný deň lehoty na podanie odvolania proti predmetnému uzneseniu, a teda k zmeškaniu lehoty došlo zavinením žalobcu.

Krajský súd uviedol, že žalobca nebol pri prejave smerujúcom k zániku právneho zastúpenia dostatočne opatrný pri ochrane svojich práv jednak v súvislosti s tým, že neoznámil súdu odvolanie plnomocenstva a v súlade so zásadou, že právo patrí bdelym mal žalobca aj sám žiadať podanie odvolania prechádzajúcim právnym zástupcom a informovať sa o stave predmetnej právnej veci, v ktorej z vlastnej iniciatívy ukončil zastupovanie a zvolil si nového právneho zástupcu v posledný deň lehoty na podanie odvolania.

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote dňa 28. decembra 2012 odvolanie, ktorým sa domáhal jeho zmeny tak, že odvolací súd návrhu na odpustenie zmeškania lehoty vyhovie.

Uviedol, že v čase podania návrhu na odpustenie zmeškania lehoty boli splnené všetky zákonom stanovené podmienky na vyhovie toľto návrhu. Žalobcovi nemôže byť na ťarchu to, že hodlal vykonať úkon v posledný deň lehoty, resp. na poslednú chvíľu. Považoval za nesprávny záver krajského súdu, že len objektívne dôvody možno považovať za ospravedlniteľné. Ospravedlniteľnosť dôvodov sa posudzuje podľa okolností konkrétneho prípadu, môže byť tak konaním spočívajúcim v zavinenom konaní alebo opomenutí. Prevzatie právneho zastúpenia novým právnym zástupcom a jeho oboznámenie sa s predmetom právnej veci je natoľko závažným dôvodom, že na jeho základe možno odpustiť zmeškanú lehotu na podanie odvolania. Žalobca mal za to, že šlo o také rozhodnutie súdu, ktoré mohlo mať na neho existenčný dopad (nepripravené oslobodenie od súdnych poplatkov) a právnemu zástupcovi žalobcu mala byť poskytnutá primeraná lehota na oboznámenie sa so spisom a prípravu prípadných podaní rovnako ako v súvislosti s prípravou pojednávania.

Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní (§ 212 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej O. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej O. s. p.) a došiel k záveru, že odvolanie je nedôvodné.

Z odôvodnenia :

Podľa § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p., pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 58 ods. 1 O. s. p. súd odpustí zmeškanie lehoty, ak ju účastník alebo jeho zástupca zmeškal z ospravedlniteľného dôvodu a bol preto vylúčený z úkonu, ktorý mu patrí. Návrh treba podať do pätnástich dní po odpadnutí prekážky a treba s ním spojiť i zmeškaný úkon.

Odpustenie zmeškanej lehoty predstavuje výnimočný zásah do plynutia zákonných lehôt. Zákon nestanovuje, aké dôvody je potrebné považovať za ospravedlniteľné, aby bolo možné odpustiť zmeškanú lehotu,

posúdenie tejto ospravedlniteľnosti patrí konajúcemu súdu. Je len na úvahe súdu, akým spôsobom vyhodnotí účastníkmi uvádzané skutočnosti, pričom táto úvaha musí rešpektovať zákonné limity a byť náležite odôvodnená.

Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom krajského súdu vysloveným v napadnutom rozhodnutí, pokiaľ uvádzané dôvody nepovažoval za ospravedlniteľné v zmysle § 58 ods. 1 O. s. p., pričom sa stotožnil s tam uvedenými dôvodmi a v podrobnostiach naň odkazuje v zmysle § 219 ods. 1, 2 O. s. p.

Naviac je potrebné uviesť, že pokiaľ sa žalobca odvolával na potrebu oboznámenia sa so spisom, nie je známa súdu iná ospravedlniteľná prekážka, pre ktorú by nemohol podať odvolanie proti uzneseniu o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov v zákonnej lehote, pričom dôvody odvolania mohol doplniť neskôr, prípadne na doplnenie odvolania by bol vyzvaný súdom v zmysle § 209 ods. 1 O. s. p.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd tak, že neúspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal v zmysle § 250k ods. 1 v spojení s § 246c a § 224 ods. 1 O. s. p.

108.
R O Z H O D N U T I E

Účelom právnej úpravy označovania programov jednotným systémom označovania prostredníctvom poskytnutia informácie rodičom maloletých za účelom ich rozhodovania o umožnení sledovania programov maloletými, je zabezpečenie maximálnej možnej ochrany maloletých pred možnými negatívnymi vplyvmi televízneho vysielania na ich vývoj.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. marca 2012, sp. zn. 3Sž/2/2012)

Napadnutým rozhodnutím zo dňa 23.11.2011 odporkyňa (ďalej aj Rada) rozhodla vo výroku I. podľa § 64 ods. 1 písm. d/ zákona č. 308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z.z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 308/2000 Z.z.) o tom, že navrhovateľka ako účastníčka správneho konania porušila povinnosť ustanovenú v § 20 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z.z. tým, že dňa 23.07.2011 o cca 10:33 hod. odvysielala v rámci programovej služby JOJ program *Dumbo*, ktorý odvysielala bez označenia grafickým symbolom jednotného systému označovania, čím došlo k nesprávnemu uplatneniu jednotného systému označovania. Za uvedené bola navrhovateľke podľa § 64 ods. 1 písm. d/ zákona č. 308/2000 Z.z. uložená sankcia – pokuta určená podľa § 67 ods. 3 písm. c/ zákona č. 308/2000 Z.z. vo výške 2000 €.

Ďalší výrok II. uvedeného rozhodnutia odporkyne nebol opravným prostriedkom navrhovateľa v tomto konaní napadnutý.

Rada svoje rozhodnutie odôvodnila tým, že posudzovaný program *Dumbo* je animované audiovizuálne dielo, ktoré bolo sfilmované v roku 1941 na námiet rovnomennej knihy pre deti napísanej autorkou Helen Aberson a prvýkrát publikovanej v roku 1939. Dejová výstavba programu bola jednoduchá. Animácia programu bola typická pre rozprávkový príbeh určený detským divákom. Jazyk použitý v programe je jednoduchý a vľúdny. Program *Dumbo* bol odvysielaný v sobotu dopoludnia (o cca 10:33), čo je čas typický pre detského diváka. Vzhľadom na uvedené Rada dospela k záveru, že posudzovaný program obsahovo a formálne zodpovedal úrovni vnímania, emočnej kapacity a sociálnej zrelosti skupine maloletých do 12 rokov. Je nepochybné, že hodnoty a princípy ako dobro, priateľstvo, úcta k iným, ich prijatie bez ohľadu na ich fyziologické danosti a sebaúcta sú aktuálne v každom čase a pre každého človeka. Z formy a spôsobu, akými boli tieto hodnoty a princípy spracované a prezentované v programe *Dumbo*, však jednoznačne vyplýva, že jeho autori sa sústredili na detského diváka, zohľadnili jeho úroveň vnímania, emočnú kapacitu a sociálnu zrelosť. Výrazové prostriedky použité v posudzovanom programe sú bežne využívané aj v iných detských programoch a nijak nevybočujú z detského sveta. Navrhovateľka odvysielala program *Dumbo* bez označenia (čiže ako univerzálny program), z čoho vyplýva, že v ňom nezistila výskyt klasifikačných kritérií, v dôsledku čoho by bol nevhodný, resp. nevhodný a neprístupný pre niektorú vekovú skupinu maloletých. Rada sa nestotožnila so záverom navrhovateľky, že odvysielaný program *Dumbo* bol univerzálnym programom. Na základe jeho obsahu a spôsobu jeho spracovania dospela odporkyňa k záveru, že ide o program vhodný pre vekovú skupinu maloletých do 12 rokov. Správne kvalifikovanie a označovanie detských programov má význam nielen pri informovaní rodičov (resp. iných osôb zodpovedných za výchovu detí) o vhodnosti daného programu, ale aj z hľadiska plnenia ďalších úloh vysielateľa, napr. zaraďovanie programov obsahujúcich klasifikačné kritériá podľa jednotného systému označovania alebo používania štátneho jazyka vo vysielaní programovej služby. Pri určovaní výšky sankcie Rada vzala do úvahy najmä závažnosť správneho deliktu, rozsah a dosah vysielania, mieru zavinenia, následky a spôsob porušenia povinnosti.

Proti uvedenému rozhodnutiu odporkyne podala včas odvolanie – opravný prostriedok v rozsahu výroku I. navrhovateľka, uvádzajúc, že zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie veci, napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a zároveň je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a pre nedostatok dôvodov. Rada sa obmedzila na stereotypný náhľad na animovaný film, s charakteristikami ako: jasne a rozoznateľne dobrí a zlí hrdinovia, ďalej tiež „rozprávkový, vľúdny“ výzor a podobne. Z opisu skutkového stavu nie je zrejmé, že by sa Rada zaoberala akoukoľvek hlbšou myšlienkou, ktorá vo filme je prítomná. Ako Rada správne uvádza, film vznikol v roku 1941 a už z tejto skutočnosti je zrejmé, že nemohlo ísť o film určený pre maloletých do 12 rokov, nakoľko výroba animovaného filmu v štyridsiatych rokoch nemohla z ekonomických dôvodov byť obmedzená len na divácke detské publikum, ale zákonite musela byť určená pre generálne publikum (napokon ako všetky animované filmy Walta Disneya). Tento film bol zrejme v čase svojho vzniku určený pre všeobecné premietanie v kinách, osobitná kategória pre filmy pre deti do 12 rokov neexistovala. Neskôr po zmene systému dostal tento film označenie G (ktoré má

doteraz), to znamená, že je vhodný pre všetky vekové kategórie. V navrhovateľke známej skupine krajín je tento film vždy označený ako vhodný pre všetky vekové kategórie (<http://www.imdb.com/title/tt0033563/parentalguide>). Nie je zrejmé, že by Rada ustálila skutkový stav a zistila, za akých okolností bol film vyrobený a aké bolo jeho určenie. Touto otázkou sa Rada nezaoberala a ani sa s touto otázkou nevysporiadala. Rada sa výlučne uspokojila s konštatovaním založeným na značne povrchnom posúdení predmetného programu.

Vzhľadom na popularitu uvedeného filmu a tiež na skutočnosť, že od jeho vzniku uplynul značný čas, je možné získať štúdiom prameňov značné množstvo informácií o predmetnom programe, ktoré nasvedčujú, že tento program obsahoval viaceré scény, ktoré síce nepredstavujú obsah vyslovene nevhodný (v tomto konštatovaní sa názor navrhovateľky a odporkyne stretol), ale tento obsah je viac ako prvoplánová rozprávka. Ako príklad je možné uviesť vrany, ktoré vo filme podľa všetkého predstavujú čierne obyvateľstvo vtedajších USA, prípadne postavy klaunov, ktoré sa dožadujú zvýšenia mzdy (štrajkujúci animátori z odborového zväzu Screen Cartoonists Guild, štrajk trval päť týždňov a prebiehal počas výroby filmu) a taktiež scéna s ružovými slonmi, kde sa *Dumbo* náhodou napije z vedra vody, v ktorom je vyliala fľaša šampanského, následkom čoho *Dumbo* halucinuje. Rada však tieto ďalšie obsahy predmetného filmu vôbec nezisťovala, a teda dostatočne nezistila skutkový stav, pretože inak by nemohla následne dospieť k výroku rozhodnutia.

Aby bol program označený ako vhodný pre vekovú skupinu maloletých do 12 rokov, je potrebné, aby bol daný program vyrobený a určený výlučne vekovej skupine maloletých do 12 rokov. Navrhovateľka je toho názoru, že pokiaľ tomu tak nie je, nie je možné takýto program označiť v zmysle § 3 ods. 1 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 589/2007 Z.z. z 03. decembra 2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o jednotnom systéme označovania audiovizuálnych diel, zvukových záznamov umeleckých výkonov, multimediálnych diel, programov alebo iných zložiek programovej služby a o spôsobe jeho uplatňovania v znení neskorších predpisov (ďalej len jednotný systém označovania). Pokiaľ odporkyňa tvrdí, že takéto označenie bolo namieste, navrhovateľka to považuje za nesprávne posúdenie veci, nakoľko z vyššie uvedenej analýzy obsahu programu (skutkového stavu) a tiež z roku výroby a historických okolností vyplýva, že *program obsahoval viaceré obsahy, ktoré sú mimo chápania maloletých mladších ako 12 rokov*, nepredstavujú obsah, ktorý by maloletých mohol ohroziť, ale zároveň tento obsah nie je vyrobený a určený výlučne vekovej skupine maloletých mladších ako 12 rokov. Program *Dumbo* je potrebné vnímať ako program určený pre všeobecné publikum, a teda nie je potrebné ho označovať.

Účelom právnej úpravy označovania programov jednotným systémom označovania je zabezpečenie maximálnej novej ochrany pre maloletých pred možnými negatívnymi vplyvmi televízneho vysielania na ich vývoj, prostredníctvom poskytnutia informácie rodičom maloletých za účelom ich rozhodovania o umožnení sledovania programov maloletými. Rada sa nevysporiadala s námietkou navrhovateľky, obsiahnutou v jej stanovisku k začiatku správneho konania, kde poukazyvala na potrebu sledovania programu v sprievode dospeljej osoby, za účelom podania vysvetlenia, a to napríklad vo vzťahu k „lietajúcim slonom“. Rada konštatovala, že sa s názorom navrhovateľky nestotožňuje, čo však nie je dostačujúce pre účastníka a jeho budúcu prax pri označovaní programov a tiež takýto záver nie je dostačujúci z pohľadu určitosti a zrozumiteľnosti rozhodnutia. Radou tvrdené kritérium formy a spôsobu, na základe ktorého Rada dospela k záveru, že program je určený pre maloletých do 12 rokov Rada nedefinovala, respektíve definovala nedostatočne a teda neurčito a nezrozumiteľne. Z odôvodnenia druhého výroku predmetného rozhodnutia je však zrejmé, že príčinou a účelom, pre ktorý sa Rada rozhodla pre vyššie uvedenú klasifikáciu programu je pravdepodobne udelenie sankcie za použitie iného ako štátneho jazyka vo vysielaní programovej služby. Vady rozhodnutia správneho orgánu považuje navrhovateľka za natoľko závažné, že je potrebné, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky výrok č. I. rozhodnutia Rady pre vysielanie a retransmisiiu zo dňa 23.11.2011 o uložení pokuty 2000 € zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Zároveň navrhovateľka žiadala priznať náhradu trov odvolacieho konania.

K podanému opravnému prostriedku sa vyjadrila odporkyňa dňa 17.02.2012 uvádzajúc, že v čase vzniku predmetného filmu pripadalo podľa *Motion Picture Production Code* (pravidlá pre stanovenie prípustnosti obsahu premietaných diel) do úvahy len hodnotenie *approved* – ktoré vyjadrovalo, že dielo bolo schválené (neobsahovalo scény zakázané vo vyššie uvedených pravidlách) alebo *disapproved* – ktoré prichádzalo do úvahy, v prípade, keď sa v diele nachádzal zakázaný obsah. Označovanie diel sa v priebehu rokov vyvinulo a posunulo sa od cenzúry (zákazu vysielat' nevhodný obsah) k informovaniu zodpovedných osôb o obsahu programu, čím im umožnilo chrániť maloletých pred vplyvom takéhoto obsahu. Na základe tohto vývoja sa zmenilo aj hodnotenie programov v krajine pôvodu posudzovaného programu (v USA), kde má v súčasnosti hodnotenie G - všeobecné publikum. Hodnotenie podľa klasifikačných kritérií používaných *Motion Picture Association of America* nepozná kategóriu „vhodné pre vekovú skupinu maloletých do 12 rokov“.

Rovnako v ďalších krajinách (na ktorých hodnotenie v databáze IMDB poukazuje navrhovateľka) takáto kategória nemusí existovať (ako príklad je možné uviesť Spojené kráľovstvo, v ktorom sa na označenie „bezproblémových“ audiovizuálnych diel používa symbol *U* - všeobecné).

Z uvedeného je zrejmé, že v jednotlivých štátoch sa použité symboly a kategórie určené na označenie vhodnosti, resp. nevhodnosti obsahu líšia, preto nie je možné striktno prevziať hodnotenie použité v inom štáte. Jednotný systém označovania ustanovený zákonom č. 343/2007 Z.z. a vyhláškou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 589/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o jednotnom systéme označovania audiovizuálnych diel, zvukových záznamov umeleckých výkonov, multimedialných diel, programov alebo iných zložiek programovej služby a spôsobe jeho uplatňovania v znení neskorších predpisov sa vzťahuje aj na audiovizuálne diela vyrobené v inom štáte, pričom pri vysielaní programovej služby je odporkyňa orgánom oprávneným posudzovať naplnenie kritérií pre označenie programu alebo inej zložky programovej služby príslušným grafickým symbolom. V danom prípade bolo nevyhnutné posúdiť skutočnosť, či program *Dumbo* je vyrobený a určený výlučne vekovej skupine maloletých do 12 rokov, v prvom rade na základe odvysielaného obsahu. Navrhovateľka s poukazom na ekonomickú situáciu uzatvára, že vzhľadom na dobu vzniku tohto audiovizuálneho diela toto nemohlo byť určené maloletým do 12 rokov, ale zákonite muselo byť určené pre generálne publikum, pričom však svoje tvrdenie nepodporila žiadnym relevantným dôkazom.

Audiovizuálne dielo *Dumbo* bolo sfilmované na námietku rovnomennej knihy pre deti. To znamená, že už samotná predloha pre toto dielo bola určená deťom. Odporkyňa ďalej posudzovala odvysielaný obsah, pretože jedine na jeho základe možno dospieť k záveru, či odvysielaný program *Dumbo* bol vyrobený a určený výlučne maloletým do 12 rokov a či je obsahovo a formálne prispôsobený úrovni vnímania, emočnej kapacity a sociálnej zrelosti maloletých v tomto vekovom rozmedzí. Ako je uvedené vyššie, v iných štátoch niektoré kategórie hodnotenia programov z hľadiska ochrany maloletých nie sú vôbec, resp. môžu byť značne odlišné, preto sa nemožno pridržať hodnotenia v iných štátoch (ak by vhodnosť programu pre maloletých mala byť určená výlučne na základe hodnotenia v inom štáte, zákonodarca by nestanovil kritériá, na základe ktorých treba túto vhodnosť posudzovať).

Odporkyňa sa následne venovala odvysielanému obsahu, poukázala na jeho spracovanie z hľadiska výstavby deja, na použitie techniky animácie, ktorá je typická pre programy určené maloletým divákovi, na čas odvysielania programu, na spracovanie jednotlivých postáv (hlavný hrdina a ďalšie postavy boli zvieratá s ľudskými vlastnosťami, boli zreteľne rozlíšení na dobrých a zlých), na preferovanie dobra a kladných vlastností, na cieľ, ku ktorému smerovalo vyvrcholenie príbehu (z počiatočného hendikepu hlavného hrdinu sa stáva dar, vďaka ktorému sa príbeh rozprávkovej postavy končí šťastne) a vzhľadom na všetky tieto aspekty dospela k záveru, že odvysielaný program *Dumbo* obsahovo a formálne zodpovedal úrovni vnímania, emočnej kapacity a sociálnej zrelosti skupine maloletých do 12 rokov. Odporkyňa ďalej poukázala na celkové poslanstvo, ktoré nesie posudzovaný program (vyzdvihnutie hodnôt a princípov ako dobro, priateľstvo, úcta k iným, ako aj k sebe samému, prijatie druhých bez ohľadu na ich fyziologické vlastnosti) a na jeho aktuálnosť v každom čase. Avšak z formy a spôsobu, akým boli tieto hodnoty a princípy spracované a prezentované v programe *Dumbo*, jednoznačne vyplýva, že jeho autori sa sústredili na detského diváka, zohľadnili jeho úroveň vnímania, emočnú kapacitu a sociálnu zrelosť, a vzhľadom na celkový obsah programu ho treba z hľadiska jednotného systému označovania posúdiť ako vyrobený a určený výhradne vekovej skupine maloletých do 12 rokov. Odporkyňa sa dôkladne zaoberala obsahom diela, prihliadla na čas jeho vysielania i na predlohu, z ktorej vychádza a na základe týchto komplexných zistení pri uplatnení správnej úvahy dospela k záveru, že ide o program vhodný pre maloletých do 12 rokov.

Posudzovanie diela na základe historických súvislostí, na ktoré poukazuje navrhovateľka, by mohlo mať význam v čase vzniku tohto audiovizuálneho diela, nie však 70 rokov neskôr, kedy možno opodstatnene pochybovať o ich aktuálnosti a výpovednej hodnote. Uvedené dielo nie je aktuálne v dôsledku jeho historických súvislostí, ale vďaka jeho myšlienke, morálnemu poslanstvu, ktoré zrozumiteľnou formou prináša najmenším. V predmetnom programe bolo maloletým divákovi na „detskom“ hrdinovi (sloníčati *Dumbovi*) a jeho priateľovi prezentované, aké je dôležité vážiť si samého seba a svojich kamarátov a že práve to, čo ich odlišuje, ich zároveň môže robiť výnimočnými.

Povinnosť podľa § 20 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z.z. v spojení s § 6 ods. 15 jednotného systému označovania vzniká len vo vzťahu k programom, ktoré spĺňajú kritériá stanovené v § 3 ods. 1 jednotného systému označovania. Z vyššie uvedeného, ako aj z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že odporkyňa po dôkladnej analýze predmetného programu dospela k záveru, že tento spĺňa kritériá stanovené v § 3 ods. 1 jednotného systému označovania, a preto vznikla navrhovateľovi povinnosť označiť ho ako vhodný pre vekovú

skupinu maloletých do 12 rokov, keďže tak neurobil, porušil § 20 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z.z. Tento záver je plne v súlade so zisteným skutkovým stavom a s právnymi normami, ktoré naň odporkyňa aplikovala, a ktoré si správne vyložila.

Odporkyňa uviedla, že vysielatelia sa snažia označovať programy tak, aby čo najviac rozšírili okruh potenciálnych divákov (to znamená, že pri označovaní programov grafickými symbolmi podľa jednotného systému označovania postupujú benevolentnejšie a dostatočne nezohľadňujú výskyt klasifikačných kritérií, ktoré opodstatňujú prísnejšie označenie programu) a tento postup vysielateľov sa zákonite odzrkadľuje aj v rozhodovacej praxi odporkyne. Postup odporkyne pri vydaní napadnutého rozhodnutia, resp. rozhodnutie samotné, nemožno nazvať reštriktívnymi. Označovanie programov grafickým symbolom vhodnosti pre maloletých do 12 rokov má význam nielen z hľadiska informovania rodičov o obsahu programu, ale aj z hľadiska plnenia nadväzujúcich povinností, ktorých obídienie je možné práve prostredníctvom odvysielania programu bez označenia grafickým symbolom (čiže ako univerzálneho). Medzi tieto nadväzujúce povinnosti patrí aj povinnosť podľa § 4 ods. 2 jednotného systému označovania, v dôsledku ktorej nemôžu byť do detských programov zaraďované programy alebo zložky programovej služby nevhodné pre vekové skupiny maloletých do 12 a viac rokov (ochrana maloletých), ako aj povinnosť vysielat' detské programy so slovenským dabingom (zabezpečenie zrozumiteľnosti programov pre maloletých). Odporkyňa už aj v minulosti sankcionovala vysielateľov za obchádzanie ustanovení zákona č. 308/2000 Z.z. a jednotného systému označovania prostredníctvom vysielania detských programov bez označenia grafickým symbolom (čiže ich vysielania ako univerzálnych) a zaraďovania zložiek programovej služby nevhodných pre vekovú skupinu maloletých do 12 a viac rokov pred, resp. po ich odvysielaní. Odporkyňa v minulosti uložila navrhovateľke rozhodnutím zo dňa 05.05.2009, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 17.06.2009 sankciu - pokutu okrem iného za nesprávnu klasifikáciu detského programu *Pinocchio* a za zaradenie zložky programovej služby, ktorá mala byť vzhľadom na jej obsah a výskyt hodnotiacich kritérií označená ako nevhodná pre vekovú skupinu maloletých do 15 rokov, po odvysielaní tohto detského programu. Z uvedeného vyplýva, že v napadnutom rozhodnutí sa odporkyňa nijak neodklonila od svojej rozhodovacej praxe, ktorá spočíva v posudzovaní dodržiavania povinností stanovených v § 20 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z.z. v spojení s jednotným systémom označovania.

Navrhovateľka je ako vysielateľ redakčne zodpovedná za obsah svojej programovej služby. Z tejto svojej pozície mala a mohla vedieť, aký je obsah audiovizuálneho diela, ktoré sa rozhodla odvysielat', a preto vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti mohla tento program označiť správne, čo však neurobila, čím porušila svoju povinnosť. Z uvedených dôvodov odporkyňa navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie odporkyne zo dňa 23.11.2011 potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne na základe podaného opravného prostriedku preskúmal napadnuté rozhodnutie postupom podľa § 246 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 250l ods. 1 O.s.p. a § 64 ods. 6 zákona č. 308/2000 Z.z. a na pojednávaní súdu dňa 06.03.2012 po preskúmaní dôvodov uvedených v opravnom prostriedku a po oboznámení sa s ústnymi vyjadreniami zástupcov účastníkov konania, ako aj s obsahom pripojeného administratívneho spisu, s obsahom rozhodnutia Rady zo dňa 23.11.2011, ako aj s obsahom obrazovo-zvukového záznamu a dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne potvrdí.

Z o d ô v o d n e n i a :

Z obsahu spisového materiálu, ktorý bol predložený súdu vyplýva, že v tejto veci bolo začaté správne konanie oznámením o začatí správneho konania zo dňa 04.10.2011, ktoré bolo doručené advokátovi navrhovateľky dňa 14.10.2011. V spise je pripojený obrazovo-zvukový záznam predmetného programu a opätovná výzva na vyjadrenie k podkladom pre rozhodnutie v správnom konaní zo dňa 28.10.2011, ktorá bola doručená advokátovi navrhovateľky dňa 02.11.2011. V pripojenom administratívnom spise sa ďalej nachádza stanovisko navrhovateľky k správne konaniu zo dňa 22.11.2011, ktoré bolo Rade doručené dňa 24.11.2011 a napadnuté rozhodnutie Rady.

Na podklade uvedeného, v rámci prípravy pojednávania po tom, ako sa senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) oboznámil s obsahom pripojeného obrazovo-zvukového záznamu programu *Dumbo*, bolo súdom zistené, že navrhovateľka dňa 23.07.2011 so začiatkom o 10:33:08 hod. odvysielala v rámci televíznej programovej služby JOJ program s názvom *Dumbo*, ktorý bol sfilmovaný na námiet rovnomennej knihy pre deti napísanej autorkou Helen Aberson.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 O.s.p.).

V prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov, postupuje súd podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p. (§ 250l ods. 1 O.s.p.). Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia (§ 250 q ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 250l ods. 2 O.s.p. pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a.

Úlohou senátu najvyššieho súdu v posudzovanej veci bolo postupom podľa ustanovení tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku preskúmať zákonnosť postupu a napadnutého rozhodnutia odporkyne, ktorým rozhodla, že navrhovateľka porušila povinnosť ustanovenú v § 20 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z.z. tým, že dňa 23.07.2011 o 10:33:08 hod. v odvysielanom programe *Dumbo* nesprávne uplatnila jednotný systém označovania programov, za čo jej odporkyňa uložila pokutu podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. d/ zákona č. 308/2000 Z.z. v spojení s § 67 ods. 3 písm. c/ zákona č. 308/2000 Z.z. vo výške 2000 €.

Podľa § 20 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z.z. na základe klasifikácie programov podľa vekovej vhodnosti sú vysielateľ televíznej programovej služby a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie povinní na ochranu maloletých zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu.

Podrobnosti o jednotnom systéme označovania a spôsobe jeho uplatňovania upravuje vyhláška č. 589/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o jednotnom systéme označovania audiovizuálnych diel, zvukových záznamov umeleckých výkonov, multimediálnych diel, programov alebo iných zložiek programovej služby a spôsobe jeho uplatňovania (ďalej len vyhláška), ktorá bola vydaná podľa § 12 zákona č. 343/2007 Z.z. o podmienkach evidencie, verejného šírenia a uchovávaní audiovizuálnych diel, multimediálnych diel a zvukových záznamov umeleckých výkonov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (audiovizuálny zákon) v znení neskorších predpisov. Z jej ustanovenia § 3 ods. 1 písm. a/ vyplýva, že audiovizuálne diela, zvukové záznamy umeleckého výkonu, multimediálne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, programy alebo iné zložky programovej služby sa klasifikujú ako vhodné pre vekovú skupinu maloletých do 12 rokov, ak sú vyrobené a určené výlučne vekovej skupine maloletých do 12 rokov, sú obsahovo a formálne prispôbené úrovni vnímania, emočnej kapacite a sociálnej zrelosti maloletých v tomto vekovom rozmedzí; audiovizuálne diela, zvukové záznamy umeleckého výkonu, multimediálne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, programy alebo iné zložky programovej služby musia byť vhodné pre celú vekovú skupinu maloletých do 12 rokov.

Podľa § 3 ods. 2 citovanej vyhlášky audiovizuálne diela, zvukové záznamy umeleckého výkonu, multimediálne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, programy alebo iné zložky programovej služby, ktoré primárne nie sú vyrobené a určené maloletým a neobsahujú kritériá nevhodnosti alebo neprístupnosti, sa klasifikujú ako vhodné pre všetky vekové skupiny maloletých.

Podľa § 1 ods. 3 citovanej vyhlášky audiovizuálne diela, multimediálne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 12 rokov, ak obsahujú

- a) zobrazenie spôsobujúce pocity strachu a depresie,
- b) zobrazenie vytvárajúce predstavu málo bezpečného a neistého prostredia alebo zobrazujúce bezmocnosť dospelých voči vonkajšiemu svetu a silám, ktoré ohrozujú rodinné prostredie, alebo zobrazenie iným spôsobom nevhodné vo vzťahu k emočnej a sociálnej zrelosti maloletých, ak prezentujú ohrozenie rodiny alebo rodičovských vzťahov a vzhľadom na vek maloletých je predpoklad neadekvátnej interpretácie zobrazeného obsahu,
- c) zobrazenie reálneho násillia, najmä zobrazenie následkov na obetiach násillných trestných činov vrátane zobrazenia následkov na obetiach v dôsledku živelných pohrôm, dopravných alebo leteckých nešťastí, najmä obrázky zranení, krvi, telesných znetvorení a utrpenia,
- d) zobrazenie negatívnych skúseností detí a následkov násillia alebo nešťastia na deťoch, zobrazenie zranených alebo umierajúcich detí a detí ako obetí alebo ako svedkov kriminálnych činov, ktoré by ako zrkadlový obraz mohli vyvolať u detí efekt obeť reálneho sveta,

- e) zobrazenie náhlych a neočakávaných zmien živých bytostí, zobrazenie neprirodzenej premeny organizmov alebo zobrazenie paranormálnych alebo iných mimo vnemových javov v kontexte sci-fi,
- f) zobrazenie nahoty, ktoré nie je bežné v rodinnom prostredí a na verejnosti a ktoré by mohlo vyprovokovať záujem o sexuálne vzťahy a predčasnú prebudenie sexuálnych pudov maloletých detí, alebo
- g) zobrazenie konania v situáciách, v ktorých je možnosť ublíženia na zdraví nedostatočne zreteľná, zobrazenie rizikových športových disciplín alebo fantazijných predstáv o nadľudských hrdinských výkonoch človeka mimo reálneho sveta, ktorých neadekvátna interpretácia vzhľadom na vek môže vyvolať u maloletých efekt napodobňovania.

Podľa § 1 ods. 4 citovanej vyhlášky audiovizuálne diela, multimediálne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 7 rokov, ak obsahujú

- a) agresívne útočiace zvieratá vyvolávajúce strach, napríklad agresívne útočiaci netopier, had alebo pavúk,
- b) zobrazenie prostredia v tmavých a pochmúrnych farbách alebo scény s príliš hlučnou hudbou alebo náhlymi zvukovými zmenami,
- c) vynútené násilie voči bezmocným, najmä voči deťom alebo zvieratám, alebo
- d) zobrazenie ohrozenia rodičovských vzťahov alebo rodiny.

Podľa § 6 ods. 15 citovanej vyhlášky audiovizuálne diela, zvukové záznamy umeleckého výkonu, multimediálne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, programy alebo iné zložky televíznej programovej služby klasifikované ako vhodné pre vekovú skupinu maloletých do 12 rokov sa označujú symbolom macíka v zelenej farbe; grafické zobrazenie symbolu označenia je uvedené v prílohe pod poradovým číslom 5.

Podľa § 6 ods. 17 citovanej vyhlášky audiovizuálne diela, zvukové záznamy umeleckého výkonu, multimediálne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby klasifikované ako vhodné pre všetky vekové skupiny maloletých sa môžu označiť písmenom U v zelenej farbe; grafické zobrazenie symbolu označenia je uvedené v prílohe pod poradovým číslom 6.

Podľa § 64 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z.z. za porušenie povinnosti uloženej týmto zákonom alebo osobitnými predpismi Rada ukladá tieto sankcie:

- a) upozornenie na porušenie zákona,
- b) odvysielanie oznamu o porušení zákona,
- c) pozastavenie vysielania alebo poskytovania programu alebo jeho časti,
- d) pokutu,
- e) odňatie licencie za závažné porušenie povinnosti.

Podľa § 64 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z.z. pokutu Rada určí podľa závažnosti veci, spôsobu, trvania a následkov porušenia povinnosti, miery zavinenia a s prihliadnutím na rozsah a dosah vysielania, poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie a retransmisie, získané bezdôvodné obohatenie a sankciu, ktorú už prípadne uložil samoregulačný orgán pre oblasť upravenú týmto zákonom v rámci vlastného samoregulačného systému.

Podľa § 67 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z.z. Rada uloží pokutu vysielateľovi televíznej programovej služby okrem vysielateľa prostredníctvom internetu od 663 € do 66 387 € a vysielateľovi rozhlasovej programovej služby od 99 € do 19 916 €, ak

- a) porušil územný rozsah vysielania,
- b) neposkytol vysielací čas v naliehavom verejnom záujme [§ 16 ods. 3 písm. j)],
- c) nezabezpečil klasifikáciu a označenie programov alebo iných zložiek programovej služby (§ 20 ods. 4) alebo nezabezpečil časové zaradenie programov alebo iných zložiek programovej služby v súlade s podmienkami ustanovenými osobitným predpisom (§ 20 ods. 5),
- d) porušil podmienky na vysielanie sponzorovaných programov a sponzorovanej programovej služby,
- e) vysielala programy a ostatné zložky programovej služby, ktorých obsah je v rozpore s povinnosťou podľa § 16 ods. 2 písm. c),
- f) porušil podmienky na umiestňovanie produktov (§ 39a).

Podľa § 71 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z.z. na konanie podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní (49) okrem ustanovení § 23 v časti nesprístupnenia zápisníc o hlasovaní a § 49, 53, 54, 56 až 68 zákona o správnom konaní.

Senát najvyššieho súdu sa stotožnil so záverom odporkyne, že film vychádza z námetu detskej knihy. Celkové poslanstvo filmu je aktuálne v každom veku a v každom čase. Vzhľadom na popularitu uvedeného filmu a tiež na skutočnosť, že od jeho vzniku uplynul značný čas, je možné získať štúdiom prameňov značné množstvo informácií o predmetnom programe, ktoré svedčia o tom, že tento program obsahoval viaceré scény preukazujúce, že tento obsah je viac ako prvoplánová rozprávka. Ako príklad je možné uviesť vrany, ktoré vo filme podľa všetkého predstavujú čierne obyvateľstvo vtedajších USA (Jimmy Crow: Kubo Vrana, ako prezývka pre černocho), prípadne postavy klaunov, ktoré sa dožadujú zvýšenia mzdy (štrajkujúci animátori z odborového zväzu Screen Cartoonists Guild, štrajk trval päť týždňov a prebiehal počas výroby filmu) a taktiež scéna s ružovými slonmi, kde sa *Dumbo* náhodou napije z vedra vody, v ktorom je vyliata fľaša šampanského, následkom čoho *Dumbo* halucinuje.

V čase, keď bol predmetný film natočený, existovalo v USA hodnotenie filmov len *approved* a *disapproved*. Kategória filmov vhodných pre vekovú skupinu do 12 rokov v danom čase neexistovala, preto daný film nemohol byť vyrobený a určený výlučne vekovej skupine maloletých do 12 rokov.

Senát najvyššieho súdu z dôkazov (§ 250q ods. 1 veta druhá O.s.p.) vzťahujúcich sa na posúdenie filmu *Dumbo*, na ktoré odkazovali účastníci konania, či už v opravnom prostriedku alebo vo vyjadrení k opravnému prostriedku (http://www.comicbookreligion.com/?c=21981&Dumbo_Jumbo_Jr, <http://www.independent.co.uk/arts-entertainment/obituary-helen-aberson-mayer-1086764.html>, <http://www.imdb.com/title/tt0033563/parentalguide>) ako i na základe zistení z obsahu uvedených internetových stránok a po zhliadnutí obrazovo – zvukového záznamu diela, vyvodil záver, že poslanstvom programu na jednej strane je dôležité ponaučenie pre malé deti, že sa nemajú vysmievať ostatným z akéhokoľvek dôvodu a každý dokáže dosiahnuť svoj cieľ, ak sa usiluje. Film *Dumbo* môže však na strane druhej vyvolať veľmi intenzívne emocionálne pocity, napríklad pri scénach, keď je *Dumbo* odobratý matke, obaja sú zmätení a chcú zostať spolu, ktoré s poukazom na § 1 ods. 3 a 4 vyhlášky č. 589/2007 Z.z. nemožno charakterizovať ako vhodné dielo pre maloletých divákov. Prezentovaný obsah programu bolo preto potrebné z hľadiska jednotného systému označovania posúdiť podľa názoru senátu najvyššieho súdu ako nevhodný pre vekovú skupinu maloletých do 7 rokov.

Poukazujúc na zistený skutkový stav veci, podľa názoru odvolacieho súdu odporkyňa vec správne právne posúdila, keď rozhodla, že navrhovateľka odvysielaním programu *Dumbo*, v rámci programovej služby JOJ, porušila povinnosť vysielateľa ustanovenú v 20 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z.z., pretože na program nesprávne uplatnila Jednotný systém označovania v súlade s vyhláškou č. 589/2007 Z.z., keď program odvysielala bez označenia piktogramom ako program univerzálny. Program je možné odvyselať ako program univerzálny len v prípade, ak sú splnené podmienky vyplývajúce z ustanovenia § 3 ods. 2 vyhlášky č. 589/2007 Z.z. Program nesmie byť primárne vyrobený a určený maloletým. Splnenie tejto podmienky bolo preukázané. Vyplýva i z argumentácie navrhovateľky obsiahnutej v opravnom prostriedku. Tento film bol zrejme v čase svojho vzniku určený pre všeobecné premietanie v kinách, osobitná kategória pre filmy pre deti do 12 rokov neexistovala. Neskôr po zmene systému dostal v krajine pôvodu tento film označenie G (ktoré má doteraz), to znamená, že je vhodný pre všetky vekové kategórie (podľa kritérií platných v U.S.A.). Ako Rada správne uvádza, film vznikol v roku 1941 a už z tejto skutočnosti je zrejme, že sa nemohlo jednať o film výhradne určený pre maloletých do 12 rokov, pretože výroba animovaného filmu v štyridsiatych rokoch nemohla z ekonomických dôvodov byť obmedzená na divácke detské publikum, ale zákonite musela byť určená pre generálne publikum. V čase svojho vzniku, dostal tento film generálny súhlas s uvedením do kín bol „approved“, čo znamenalo, že spĺňal kritériá U.S.A. „Motion Picture Production Code“.

Ďalším kritériom, ktoré musí vysielateľ televíznej programovej služby splniť pre označenie programu ako univerzálného, je podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, podmienka, že dielo neobsahuje kritériá *nevhodnosti* alebo *neprístupnosti*. Senát dospel k záveru, že podmienka, aby posudzovaný program neobsahoval kritériá nevhodnosti v tomto prípade nie je splnená. Vzhľadom na popularitu uvedeného filmu a tiež na skutočnosť, že od jeho vzniku uplynul značný čas, je možné získať štúdiom prameňov značné množstvo informácií o predmetnom programe, rovnako i z obsahu programu samotného, o tom, že tento program obsahuje viaceré scény, ktoré je možné kvalifikovať ako obsah vyslovene nevhodný pre vekové skupiny maloletých. Ako príklad je možné uviesť už vyššie opísané scény, najmä vrany, ktoré vo filme podľa všetkého predstavujú čierne obyvateľstvo vtedajších USA (Jimmy Crow: Kubo Vrana, ako prezývka pre černocho), prípadne postavy

klaunov, ktoré sa dožadujú zvýšenia mzdy (štrajkujúci animátori z odborového zväzu Screen Cartoonists Guild, štrajk trval päť týždňov a prebiehal počas výroby filmu) a taktiež scéna s ružovými slonmi, kde sa *Dumbo* náhodou napije z vedra vody, v ktorom je vyliata fľaša šampanského, následkom čoho hlavná postavička mláďatko *Dumbo halucinuje*. Rovnako bolo vzhľadnutím obrazovo - zvukového záznamu, najmä v časti odvysielanej v čase od 11:20 hod. do 11:32 hod., senátom zistené, že v programe možno pozorovať zobrazenie prostredia v tmavých a pochmúrnych farbách a scény s príliš hlučnou hudbou ako i zobrazenie ohrozenia zvieracej rodiny, najmä scény, keď je *Dumbo* odobratý svojej matke a je smutný, plačlivý a zmätený. Uvedené scény sú spôsobilé vyvolať pocity strachu a málo bezpečného a neistého prostredia.

Poukazujúc na uvedené skutočnosti senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dospel k záveru, že odvysielané dielo malo byť v súlade s § 1 ods. 3 písm. a/, b/ a ods. 4 písm. b/, d/ citovanej vyhlášky označené minimálne piktogramom nevhodné pre vekovú kategóriu 7 rokov, prípadne nevhodné pre vekovú kategóriu maloletých do 12 rokov (tak, ako uviedol na pojednávaní súdu právny zástupca navrhovateľky). O správnosti uvedeného záveru svedčí aj obal DVD nosiča s filmom *Dumbo*, ktorý obsahuje označenie prístupnosti predmetného programu v Slovenskej republike - nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 12 rokov. Poukazujúc na uvedené senát dospel k záveru, že v tomto prípade nemožno súhlasiť s odporkyňou, že program je vhodný pre celú vekovú skupinu maloletých do 12 rokov (§ 3 ods. 1 vyhlášky č. 589/2007 Z.z.). Podľa názoru súdu naopak program nebol prispôbený úrovni vnímania, emočnej kapacity a sociálnej zrelosti minimálne maloletých do 7 rokov.

Najvyšší súd s poukazom na vyššie uvedené, napadnuté rozhodnutie Rady zo dňa 23.01.2011 podľa § 250q ods. 2 O.s.p. potvrdil, keďže odporkyňa rozhodla zákonne, pretože navrhovateľka porušila povinnosť ustanovenú v § 20 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z.z., keď odvysielala program *Dumbo* bez označenia grafickým symbolom podľa vyhlášky č. 589/2007 Z.z. a súd, ani odporkyňa, sa s označením posudzovaného programu ako univerzálny program nestotožnili.

O uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok rozhodol najvyšší súd podľa § 2 ods. 4 veta druhá a § 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov a položky č. 10 písm. c/ Sadzobníka súdnych poplatkov ako prílohy k uvedenému zákonu. Účet súdu je v Štátnej pokladnici vedený pod č. 700 006 1219/8180.

O náhrade trov konania najvyšší súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal, keďže v konaní nemala úspech.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch, v znení účinnom od 01.05.2011).

109. R O Z H O D N U T I E

V prípade, keď je v dobe rozhodovania správneho orgánu o zaistení cudzinca zrejmé, že sa jedná o cudzinca, ktorý na územie Slovenskej republiky vstúpil v úmysle požiadať o azyl a je teda nepravdepodobné, že účel zaistenia, v danom prípade vrátenie na základe readmisnej dohody bude realizateľné práve pre prekážku azylového konania, ktoré právoplatne neskončilo, nebude možné zbavenie, či obmedzenie osobnej slobody považovať za súladné s ústavným poriadkom Slovenskej republiky, s medzinárodnými záväzkami Slovenskej republiky v oblasti ochrany základných práv a podľa súčasného právneho stavu ani s ustanoveniami návratovej smernice.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. mája 2013, sp. zn. 1Sza/5/2013)

Krajský súd v Košiciach rozsudkom uvedeným vo výroku potvrdil rozhodnutie z 19.02.2013, ktorým odporca podľa §88 ods. 1 písm. d/ zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“) zaistil navrhovateľa na účel jeho vrátenia v zmysle Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Ukrajinou o readmisii osôb (ďalej aj „readmisná dohoda“), a umiestnil ho do Útvary policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce, na čas nevyhnutne potrebný, najviac však do 28.06.2013.

Krajský súd v Košiciach v dôvodoch rozhodnutia uviedol, že po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a po dokazovaní výsluchom poverených zástupcov navrhovateľa a odporcu dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľa nie je dôvodný v rozsahu odvolacích dôvodov a preto rozhodnutie odporcu ako zákonné potvrdil. V plnom rozsahu sa stotožnil s postupom a závermi odporcu.

V odôvodnení rozsudku krajský súd ďalej uviedol, že odporca rozhodol správne a zákonne so zreteľom na konanie navrhovateľa, ktorý bol zadržaný na území Slovenskej republiky bez dokladov, poškodil si papilárne línie prstov pre znemožnenie jeho identifikácie, vrátením na Ukrajinu mu nehrozí neľudské zaobchádzanie, mučenie, či podobné konanie, trvanie zaistenia je primerané.

Kontroverzná je preto odvolacia námietka, že odporca neoznačil dôkazy, na základe ktorých dospel k záveru, že navrhovateľ predstavuje hrozbu pre bezpečnosť štátu, keď odvolateľ sám cituje odporcom uvádzané dôvody tohto záveru – spornú identitu navrhovateľa, ktorý nedisponuje žiadnymi dokladmi a poškodením papilárnych línií znemožnil zistiť jeho totožnosť v informačných systémoch.

V súvislosti s posudzovaním prejavenej vôle navrhovateľa o poskytnutie medzinárodnej ochrany, krajský súd prihladol na dôvody odporcu, uvedené v napadnutom rozhodnutí v súvislosti s § 3 ods. 2 a § 3 ods. 8 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o azyle“). V odôvodnení napadnutého rozhodnutia odporca uviedol, že navrhovateľ pri spisovaní zápisnice podľa § 22 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej aj „správny poriadok“) prejavil vôľu o udelenie azylu na území Slovenskej republiky, no OHK PZ Ulič nie je v zmysle § 3 ods. 2 zákona o azyle príslušné na prijatie takéhoto vyhlásenia a preto bol navrhovateľ poučený o skutočnosti, že na prijatie jeho vyhlásenia o azyle je príslušný ÚPZC Sečovce.

Poukazujúc na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 10Sza/7/2012 z 26.07.2012 a 8Sza/52/2008 uviedol, že zaistenie navrhovateľa sa uskutočnilo pred tým, než v príslušnom útvare požiadal o azyl.

Krajský súd teda vychádzal zo skutkového stavu v čase vydania napadnutého rozhodnutia.

Za nedôvodnú považoval krajský súd tiež odvolaciu námietku ohľadom neodôvodnenia dĺžky stanovenej doby zaistenia, resp. neprípustným odôvodnením tejto doby štatistickými údajmi a neodôvodnením reálnosti vrátenia navrhovateľa na územie Ukrajiny, kde azylový systém zostáva nefunkčný napriek snahám z minulých rokov.

Krajský súd poukázal na to, že odporca vo svojom rozhodnutí dĺžku zaistenia odôvodnil tým, že v rozhodnutí určil primeranú lehotu zaistenia, a to 4 mesiace, pričom ak v priebehu tejto lehoty Migračný úrad (ďalej aj „MÚ“) rozhodne o udelení azylu na území SR, odporca zruší rozhodnutie o zaistení, ak MÚ zamietne žiadosť o udelenie azylu navrhovateľovi, odporca vráti navrhovateľa v zmysle readmisnej dohody na územie

Ukrajiny, čím odporca považoval naplnený účel zaistenia, ktorý odporca bude sledovať až do meritórneho rozhodnutia v konaní o azyl.

Proti uvedenému rozsudku Krajského súdu v Košiciach podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ s odôvodnením, ktoré sa v podstate zhodovalo s dôvodmi uvedenými v návrhu – opravnom prostriedku proti napadnutému rozhodnutiu o zaistení:

Uviedol, že rozhodnutia odporcu je nezákonné, neúčelné a neefektívne z nižšie uvedených dôvodov, ktorými sú individuálne vybavovanie žiadosti o azyl a jej podaním znemožnenie readmisie na Ukrajinu.

Poukázal na ustanovenie § 22 ods. 1 zákona o azyle podľa ktorého žiadateľ o azyl je osoba oprávnená zotrvať počas procedúry o udelení, či neudelení azylu na území Slovenskej republiky. Ďalej poukázal na čl. 31 Dohovoru o postavení utečencov (z roku 1951) ako aj rozsudok Nejvyššího správného soudu ČR č. k. 1As 12/2009-61 často krát citovaný aj Ústavným súdom SR v jeho rozhodnutiach, v ktorom Nejvyšší správní soud vyslovil, že *pokud v případě žalobce správní vyhoštění nepřipadalo v úvahu, ať již z důvodu § 119 a ods. 1 zákona o pobytu cizince a čl. 31 Úmluvy o právním postavení uprchlíku (zákaz vyhoštění z důvodu legeálního vstupu na území za účelem žádosti o azyl) a nebo pro důvod znemožňující vycestování do země původu, postrádalo zákonem aprobovaného smyslu i zajištění stěžovatele.*

Navrhovateľ vyjadril presvedčenie, že zaistenia cudzinca nie je síce v rozpore s Paktom, avšak v súlade s právnym názorom a rozhodovacou činnosťou Výboru musí spĺňať podmienku nevyhnutnosti, čo nebolo v prípade navrhovateľa splnené.

Podľa navrhovateľa v predmetnej veci boli splnené podmienky pre aplikáciu tzv. nepenalizačného princípu utečencov v súlade s čl. 31 Dohovoru a záver odporcu ako aj súdu o tom, že navrhovateľ nepožiadaval bezprostredne po prekročení hranice o azyl, ani svoju žiadosť riadne neodôvodnil, sú v rozpore s vykonaným dokazovaním.

Navrhovateľ napokon namietal, že z obsahu administratívneho spisu odporcu nevyplynulo, že by v súvislosti s krajinou pôvodu navrhovateľa, resp. inou treťou krajinou, na územie ktorej má byť vrátený, t.j. Ukrajinou, skúmal prekážky vyhostenia, resp. vrátenia, čím podľa navrhovateľa nedostatočne zistil skutkový stav veci. Podľa navrhovateľa ani nepriame vrátenie cudzinca do „prostrednej krajiny“, odkiaľ môže byť osoba vrátená do pôvodnej krajiny, nezbavuje vyhostujúci štát povinnosť uistiť sa, že v dôsledku rozhodnutia o vyhostení osoba nebude vystavená zaobchádzaniu nezlučiteľným s čl. 3 Dohovoru (T.I. vs UK, rozhodnutie z 07.03.200, salah Shekh vs. Holandsko, rozsudok zo dňa 11.01.2007, Abdolhkaní a Karimnia vs. Turecko, rozsudok z 22.09.2009).

Podľa navrhovateľa v predmetnom prípade existujú závažné a preukázateľné dôvody domnievať sa, že navrhovateľ bude v prípade vrátenia na Ukrajinu čeliť reálnemu riziku, že bude podrobený zaobchádzaniu, ktoré je v rozpore s čl. 3 Dohovoru. Na podporu tohto tvrdenia navrhovateľ predložil pred krajským súdom správu Európskej rady pre utečencov a emigrantov, ktorá preukazuje, že hoci maximálna doba zaistenia je v zmysle zákona 12 mesiacov, sú zaznamenané prípady migrantov, ktorí boli opätovne zaistení po ich prepustení a znova zaistení na maximálnu dobu. Podmienky v týchto detenčných zariadeniach sa od roku 2009 zlepšili, ale sú zaznamenané prípady vydierania a zlého zaobchádzania zahrňujúce bitie a elektrické šoky.

Navrhovateľ poukázal na správu Ukrajinský azylový systém - UNHCR, ktorá vyjadrila znepokojenie nad tým, že ukrajinský azylový systém zostáva nefunkčný napriek snahám z minulých rokov.

Navrhovateľ vyjadril presvedčenie, že záver krajského súdu o tom, že odporca v konaní dostatočne zistil skutkový stav veci a následne správne právne posúdil, na základe uvedených dôvodov neobstojí.

Navrhol preto napadnutý rozsudok zmeniť tak, že rozhodnutie odporcu navrhol zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadril.

Odporca rozhodnutím zo dňa 19.02.2013 v zmysle § 88 ods. 1 písm. d/ zákona o pobyte cudzincov zaistil navrhovateľa dňom 19.02.2013 v čase od 18:10 hod. na účel jeho vrátenia v zmysle Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Ukrajinou o readmisii osôb, nakoľko neoprávnene prekročil štátnu hranicu z

územia Ukrajiny na územie Slovenskej republiky a zároveň podľa § 88 ods. 5 zákona o pobyte cudzincov ho umiestnil do Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce (ďalej len „ÚPZC“) na čas nevyhnutne potrebný, najviac však do 28.06.2013.

V predmetnom rozhodnutí odporca prihliadol na to, že dňa 18.02.2013 v čase o 23:05 hod. bol navrhovateľ kontrolovaný hliadkou OHK PZ Ulič, nemal pri sebe žiadne doklady totožnosti a preto bol predvedený na OHK PZ Ulič za účelom zistenia totožnosti. Odporca vo svojom rozhodnutí uviedol, že účastník konania neoprávnene prekročil štátnu hranicu z územia Ukrajiny do Slovenskej republiky mimo hraničného priechodu. Svojím konaním porušil ustanovenie článku 4 ods. 1 a článok 5 písm. a/, b/ Nariadenia Rady ES č. 562/2006, ktorým sa ustanovuje Kódex spoločenstva o pravidlách pohybu osôb cez hranice, čím sa dopustil priestupku podľa § 116 ods. 1 písm. a/ a § 118 ods. 1 písm. a/ zákona o pobyte cudzincov.

Odporca skúmal a zistil, že navrhovateľ nemá na území Slovenskej republiky žiadne rodinné väzby. Ďalej skúmal ekonomickú situáciu navrhovateľa a zistil, že nemá finančné prostriedky, resp. len 190 euro, nemá na území SR rezervované ubytovanie alebo zabezpečené zamestnanie a z toho dôvodu mu policajný útvar neuložil povinnosť v zmysle § 89 zákona o pobyte cudzincov, pretože nemá na území SR žiadne väzby, nielen rodinné, neovláda slovenský jazyk a nemá dostatok finančných prostriedkov na zabezpečenie ubytovania.

Odporca poukázal na povinnosť každého štátneho príslušníka tretej krajiny zdržiavať sa na území SR s platným cestovným dokladom alebo dokladom oprávňujúcim zdržiavať sa na území SR, mať platné vízum a dostatočné prostriedky na živobytie v zmysle Kódexu schengenských hraníc.

Odporca uviedol, že správny orgán po rozhodnutí o zaistení účastníka konania nedisponuje inou zákonnou možnosťou ako navrhovateľa umiestniť v ÚPZC. Vychádzajúc z doterajšej praxe správny orgán prihliadal aj na skutočnosť, že štátni príslušníci tretích krajín často krát účelovo prejavujú úmysel požiadať o azyl a ak policajný útvar nerozhodne o ich zaistení v ÚPZC, tak títo iba vo výnimočných prípadoch absolvujú kompletnú azylovú procedúru a svojvoľne opúšťajú pobytové tábory, pričom ich ďalší pobyt na území členských štátov nie je možné monitorovať. Po svojvoľnom opustení pobytového tábora je im následne v zmysle zákona o azyly zastavené azylové konanie, následkom čoho sa neoprávnene zdržiavajú v štátoch Európskej únie, kde často čelia dlhodobej nadmernej psychickej záťaži, majú obmedzený prístup k základným sociálnym, či iným právam a s nelegálnou migráciou sa spájajú aj ďalšie negatívne fenomény ako je kriminalita. Podľa oficiálnych štatistik Mиграčného úradu z 29 žiadateľov z Eritrei v roku 2012 svojvoľne opustilo pobytový tábor 23 osôb.

Vo svojom rozhodnutí sa odporca zaoberal otázkou, či je zaistenie navrhovateľa nevyhnutné a či zodpovedá cieľom záverov Výkonného výboru UNHCR (Ex Com). Dospel k záveru, že zaistenie je nevyhnutné, nakoľko totožnosť účastníka je nejasná a nemožno ju náležite overiť jednak z dôvodov absencie cestovných dokladov, ako aj z dôvodov úmyselného poškodenia papilárnych línií, ktorého cieľom je znemožnenie identifikácie osoby v informačných systémoch PZ a uplatnenia Dublinského dohovoru. Z uvedených dôvodov odporca predpokladal, že navrhovateľ predstavuje riziko pre verejný poriadok alebo národnú bezpečnosť.

Na základe zhodnotenia dôkazov a výpovede navrhovateľa dospel k záveru, že navrhovateľ sa pred neoprávneným prekročením štátnej hranice do Slovenskej republiky zdržiaval na Ukrajine, čo je potvrdené aj spoločným šetrením narušenia štátnej hranice Štátnou pohraničnou službou Ukrajiny. Vo svojom rozhodnutí odporca dospel k záveru, že vrátením navrhovateľa na územie Ukrajiny podľa Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Ukrajinou o readmisii osôb, mu nehrozí mučenie, kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest a rovnako ani jeho život nie je ohrozený ani z dôvodu rasy, národnosti, náboženstva, prípadne príslušnosti k určitej sociálnej skupine. Správny orgán vychádzal aj z toho, že Ukrajina ratifikovaním readmisnej dohody sa zaviazala uznávať nevyhnutnosť dodržiavania ľudských práv a slobôd v zmysle ním uvedených dohovorov, a to Všeobecnej deklarácie ľudských práv z 10.12.1948, Európskeho Dohovoru zo 04.11.1950 o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Dohovoru o postavení utečencov z 28.07.1951, Protokolu o postavení utečencov z 31.01.1967, Medzinárodného dohovoru OSN o občianskych a politických právach z 19.12.1966 a medzinárodných právnych nástrojov vydávania osôb. Uviedol tiež, že zaistenie navrhovateľa pre účely jeho vrátenia na Ukrajinu v zmysle readmisnej dohody je zákonným pozbavením slobody osoby, proti ktorej prebieha konanie o vrátení podľa tejto dohody. Za základ pre začiatok konania o reálnom vyhodení navrhovateľa z územia SR považoval odporca pracovné stretnutie pomocníkov hraničných splnomocnencov Ukrajiny a Slovenskej republiky, ktoré sa uskutočnilo dňa 19.02.2013 v čase od 11:00 hod. do 12:30 hod. pri HZ 138, s poukazom na zápisnicu zo stretnutia č. p. PPZ-HCP-SO15-62/2013, v ktorej je jasne uvedené, že strany potvrdili nedovolené prekročenie štátnej hranice z Ukrajiny do Slovenskej republiky a

ukrajinská strana potvrdila, že navrhovateľa prijme na svoje územie, čo je logickým predpokladom, že účel, ako aj účelnosť zaistenia budú naplnené, pričom poukázal na čl. 3 ods. 1 a čl. 7 readmisnej dohody.

Ďalej odporca v rozhodnutí uviedol, že pred vydaním rozhodnutia o zaistení bola navrhovateľovi daná možnosť vyjadriť sa k jeho podkladu, k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie. Navrhovateľ uviedol, že z Eritrei vycestoval v marci 2011 do Sudánu, kde bol do konca januára 2013, dňa 01.02.2013 cestoval letecky do Moskvy, kde strávil 12-13 dní a odtiaľ cestoval so skupinou autom na Ukrajinu, prevádzkač im ukázal smer, ktorým išli asi 5 hodín a následne boli zadržaní políciou. Podľa jeho vyjadrenia jeho cieľovou krajinou bola Slovenská republika, kde si chcel nájsť prácu a študovať, zároveň však prejavil vôľu o udelenie azylu na území SR a na základe toho mal správny orgán za to, že zaistenie účastníka konania je účelné a odôvodnené.

Odporca k tomu uviedol, že navrhovateľ pri spisovaní zápisnice požiadal o udelenie azylu na území Slovenskej republiky, ale OHK PZ Ulič podľa § 3 ods. 2 zákona o azyle nie je príslušné na prijatie takéhoto vyhlásenia a navrhovateľ bol poučený, že príslušným orgánom je ÚPZC Sečovce. Odporca poukázal na znenie § 3 ods. 8 zákona o azyle i na výrok Najvyššieho súdu SR č. 8SŽa/52/2008, v zmysle ktorého žiadosť o udelenie azylu nezakladá dôvod pre zrušenie rozhodnutia o zaistení. Dospel k záveru, že hoci navrhovateľ požiadal o azyl, účel jeho zaistenia stále trvá a v zmysle § 88 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov podanie žiadosti o udelenie azylu nie je dôvodom na prepustenie zaisteného štátneho príslušníka tretej krajiny. Odporca sa vo svojom rozhodnutí zaoberal aj článkom 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru, ako aj článkom 18 Charty základných práv, ako aj článkom 14 Všeobecnej deklarácie o ľudských právach. V súvislosti s článkom 31 Dohovoru o postavení utečencov z roku 1951 správny orgán konštatoval, že navrhovateľ po neoprávnenom prekročení štátnej hranice z územia Ukrajiny do Slovenskej republiky neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že na území Ukrajiny by boli jeho život alebo sloboda ohrozené a taktiež sa bez meškania neprihlásil na úradoch a neodôvodnil svoj nezákonný vstup, pričom Ukrajinu možno vo všeobecnosti považovať za bezpečnú krajinu. Odporca poukázal tiež na dokument Výboru pre ľudské práva, v zmysle ktorého napríklad pravdepodobnosť úteku alebo nedostatok spolupráce môžu zaistenie osoby na určitú dobu ospravedlniť. Samotná skutočnosť, že cudzinec nemá povolenie k vstupu na územie, predstavuje dostatočné zdôvodnenie pre počiatočné zbavenie slobody a zaistenie takej osoby na určitú dobu, ktorá je nevyhnutná. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že dotyčná osoba je žiadateľom o azyl, pretože zaistenie cudzinca, žiadajúceho o azyl, nie je v rozpore s Paktom o občianskych a politických právach (Větrovský, J. Princíp proporcionality a jeho aplikácie na prípady zajišteni cizinců Výborem pro lidská práva a evropským soudem pro lidská práva, Jílek, D., Pořízek, P.: Společný Evropský azylový systém: Zásahy do osobní svobody.). Odporca po zhodnotení uvedených skutočností dospel k záveru, že niet pochybností o tom, že osoby nespocovali, nakoľko si úmyselne poškodili končeky prstov, aby nebola možná ich identifikácia (týka sa to teda aj navrhovateľa).

Napokon odporca vo svojom rozhodnutí s poukazom na ustanovenie § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov konštatoval, že lehota zaistenia začína plynúť dňom vykonateľnosti rozhodnutia o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny, pričom ak účastník konania požiada o azyl pred príslušným orgánom, môže byť zaistený najviac na dobu 6 mesiacov a túto lehotu následne nemožno ďalej predĺžiť. Správny orgán sa pritom riadil informáciami o dĺžke azylového konania od Migračného úradu, v zmysle ktorých azylové konanie spravidla trvá 4 - 6 mesiacov a počas tejto doby bude správny orgán postupovať v súlade s § 90 ods. 1 písm. d/ zákona o pobyte cudzincov.

Včas podaným opravným prostriedkom sa navrhovateľ prostredníctvom splnomocnenca - Centra právnej pomoci, kancelária Košice, domáhal zrušenia rozhodnutia odporcu o zaistení a vrátenia veci odporcovi na ďalšie konanie. Neuplatnil si právo na náhradu trov konania.

V opravnom prostriedku uviedol viaceré odvolacie dôvody. Rozhodnutie odporcu považoval za nesprávne, pretože odporca vec nesprávne právne posúdil v rozpore s § 32 ods. 1, § 46 a § 47 ods. 3 Správneho poriadku, článkom 5 ods. 1 písm. f/ Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, článkom 31 Dohovoru o právnom postavení utečencov z roku 1951 a článkom 16 Preambuly Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES (tzv. Návratová smernica). Splnomocnenec navrhovateľa v súvislosti s tým poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR 9SŽa/23/2010, Nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 264/09-81 zo dňa 19.10.2010 a namietal, že odporca sa nezaoberal účelnosťou a efektívnosťou zaistenia navrhovateľa vzhľadom k nemožnosti výkonu readmisie navrhovateľa z dôvodu právnych prekážok, ktoré nastali už v priebehu konania o zaistení, keď navrhovateľ prejavil vôľu o poskytnutie medzinárodnej ochrany a preto z právneho hľadiska nie je prípustné realizovanie jeho návratu na územie Ukrajiny a jeho zaistenie je preto neúčelné a neefektívne.

Ďalej navrhovateľ poukázal na Závety Výkonného výboru EX COM UNHCR zo septembra 2012, na ktoré sa odvoláva odporca v napadnutom rozhodnutí a ktorý sa zaoberal možnosťami využitia alternatívneho opatrenia v zmysle § 89 zákona o pobyte cudzincov, no v jeho rozhodnutí absentuje právna úvaha ohľadom alternatívy zaistenia v podobe špecializovaného ubytovacieho zariadenia Migračného úradu pre žiadateľov o azyl. Odporca vo svojom rozhodnutí prijal záver, že navrhovateľ predstavuje hrozbu pre bezpečnosť štátu, no neoznačil dôkazy, na základe ktorých dospel k takýmto zisteniam, hoci pritom tvrdí, že je sporná navrhovateľova identita, keďže navrhovateľ nedisponuje žiadnymi dokladmi a nie je možné zistiť jeho totožnosť prostredníctvom informačných systémov.

V ďalšom navrhovateľ namietal nesprávne právne posúdenie podľa § 3 ods. 2 a § 3 ods. 8 zákona o azyle. Navrhovateľ požiadal o udelenie azylu na nepríslušnom policajnom útvare po vstupe na územie SR v priebehu konania o zaistení (pred zaistením) a odporca mal postupovať v zmysle zákona o azyle tak, že mal navrhovateľa poučiť o tom, že na prijatie jeho vyhlásenia je príslušný policajný útvar, zriadený pri azylovom zariadení a vydať mu doklad na prepravu, respektíve z dôvodov uvedených v zákone o azyle ho dopravíť na príslušný policajný útvar. Nepríslušný policajný útvar nemá v zmysle zákona o azyle povinnosť zaistiť cudzinca, ktorý podal vyhlásenie na nepríslušnom útvare. Odporca neuviedol právnu úvahu v napadnutom rozhodnutí o tom, prečo nezvolil zákonnú možnosť poučiť navrhovateľa o útvare príslušnom na prijatie jeho vyhlásenia, ale naopak pristúpil k obmedzeniu jeho osobnej slobody. Odporca v napadnutom rozhodnutí sa nevysporiadal ani s ustanovením § 22 ods. 1 zákona o azyle, podľa ktorého je žiadateľ počas konania o udelenie azylu oprávnený zdržiavať sa na území SR, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovujú inak a nevysporiadal sa s článkom 7 Smernice Rady 2003/9/ES, v ktorom sa ustanovujú minimálne normy pre prijímanie žiadateľov o azyl. Nelegálnym prekročením štátnej hranice navrhovateľ realizoval svoje základné právo vyhladávať azyl. Na dôvažok odporca nemôže vopred prejudikovať dĺžku konania o azyle navrhovateľa, navyše s prihliadnutím na tú skutočnosť, že rozhodnutia v azylovom konaní môžu mať pre účely readmisie rôzne právne účinky (napríklad odkladný účinok) a preto obmedzenie osobnej slobody navrhovateľa sa považuje za neprimerané a neúčelné. Napadnuté rozhodnutie nespĺňa požiadavku jeho náležitého odôvodnenia a je v rozpore s právnymi predpismi vnútroštátneho, ako aj medzinárodného práva. Splnomocnenec navrhovateľa v tomto smere poukázal na právny názor Najvyššieho súdu SR v rozsudku tohto súdu sp. zn. 10Sza/7/2012 zo dňa 26.07.2012 v súvislosti s § 20 Správneho poriadku.

Navrhovateľ vytýkal odporcovi porušenie povinností individuálneho posudzovania konkrétnych okolností daného prípadu správnym orgánom, ktorý vo svojom rozhodnutí vychádzal zo štatistických údajov, ktoré nie sú zákonným, ani prípustným dôkazným prostriedkom, bez uvedenia konkrétneho zdroja, s neprípustným poukazovaním na všeobecné negatívne fenomény spojené s nelegálnou migráciou.

Napokon namietal, že odporca nedostatočne odôvodnil reálnosť vrátenia navrhovateľa na územie Ukrajiny poukazom iba na azylové konanie bez skúmania prekážok vyhostenia navrhovateľa na Ukrajinu. V súvislosti s tým poukázal na to, že navrhovateľ v prípade vrátenia na Ukrajinu bude čeliť reálnemu riziku zaobchádzania v rozpore s článkom 3 Dohovoru. Citoval pritom viaceré správy v súvislosti s ukrajinským azylovým systémom, a to Európskej rady pre utečencov a emigrantov, správu od Amnesty International zo dňa 31.01.2012 a UNHCR, v zmysle ktorých ukrajinský azylový systém zostáva nefunkčný napriek snahám z minulých rokov. Navrhol preto zrušiť napadnuté rozhodnutie odporcu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Z o d ô v o d n e n i a :

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 250l ods. 1 OSP sa v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov, postupuje podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku „Rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov“. Pokiaľ v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku s výnimkou § 250a (§ 250l ods. 2 OSP).

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o zaistení navrhovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. d/ zákona č. 404/2011.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu je potrebné zmeniť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 3. mája 2013 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

Navrhovateľ v odvolaní brojil proti názoru krajského súdu, že rozhodnutie odporcu bolo potrebné potvrdiť, pretože odporca v konaní dostatočne zistil skutkový stav veci a následne správne právne posúdil.

Navrhovateľ rozhodnutie odporcu považuje za nezákonné, neúčelné a neefektívne najmä s poukazom na to, že podaním žiadosti o azyl dochádza k znemožneniu readmisie na Ukrajinu. Svoje závery o tom, že ako žiadateľ o azyl sa na území SR zdržiava oprávnené odvodzuje z § 22 ods. 1 zákona o azyle ako aj z čl. 31 Dohovoru o postavení utečencov (z roku 1951). Na podporu svojho názoru predkladá rozsudok Nejvyššího správního soudu ČR č.k. 1As 12/2009-61

Podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. d/ zákona o pobyte cudzincov policajt je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel jeho vrátenia podľa medzinárodnej zmluvy, ak neoprávnené vstúpil na územie Slovenskej republiky alebo sa neoprávnené zdržiava na území Slovenskej republiky.

Štátny príslušník tretej krajiny môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac však na šesť mesiacov (prvá veta ustanovenia § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov). Policajný útvar môže rozhodnúť o predĺžení lehoty zaistenia najviac o 12 mesiacov, ak možno predpokladať, že napriek vykonaným úkonom, potrebným na výkon jeho administratívneho vyhostenia, sa tento výkon predĺži z dôvodu, že štátny príslušník tretej krajiny dostatočne nespolupracuje alebo z dôvodu, že mu zastupiteľský úrad nevydal náhradný cestovný doklad v lehote podľa prvej vety; to neplatí, ak ide o žiadateľa o azyl, rodinu s deťmi alebo zraniteľnú osobu. Lehota zaistenia začína plynúť dňom vykonateľnosti rozhodnutia o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny (§ 62 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov).

Policajný útvar bezodkladne vydá štátnemu príslušníkovi tretej krajiny rozhodnutie o zaistení a umiestni štátneho príslušníka tretej krajiny v zariadení. Ak totožnosť zaisteného štátneho príslušníka tretej krajiny nemožno bezodkladne zistiť, policajný útvar k rozhodnutiu o jeho zaistení pripojí také dôkazy, aby táto osoba nemohla byť zamenaná s inou osobou (§ 88 ods. 5 zákona o pobyte cudzincov).

Pri posúdení samotnej spornej právnej otázky, či bolo možné zaistiť navrhovateľa (v danom žiadateľa o azyl) podľa § 88 ods. 1 písm. d/ zákona o pobyte cudzincov na účel jeho vrátenia v zmysle readmisnej dohody medzi Európskym spoločenstvom a Ukrajinou o readmisii osôb, bolo rozhodujúce posúdiť, či samotný vstup navrhovateľa na územie Slovenskej republiky bez oprávnenia alebo jeho zdržiavanie sa na území Slovenskej republiky v úmysle požiadať Slovenskú republiku o azyl, môže byť bez ďalšieho dôvodom zaistenia podľa § 88 ods. písm. d/ zákona o pobyte cudzincov.

Najvyšší súd vychádzal z toho, že zaistenie cudzinca znamená obmedzenie alebo dokonca v závislosti na povahe, dĺžke, dôsledkoch a spôsobe zaistenia zbavenie jeho slobody. Ide teda o veľmi citelný zásah do jedného z najvýznamnejších práv jednotlivca. Takýto zásah môže byť prípustný len za prísne vymedzených podmienok definovaných nielen zákonom o pobyte cudzincov alebo predovšetkým ústavným poriadkom SR. Podľa čl. 8 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je osobná sloboda zaručená. Podľa čl. 8 ods. 2 Listiny nesmie byť nikto zbavený svojej slobody inak než z dôvodov a spôsobom, ktorý stanoví zákon.

Podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikto nesmie byť zbavený slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním stanoveným zákonom.... (písm. f/) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie, (tiež čl. 9 ods.1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a čl.6 Listiny základných práv Európskej únie).

Zo všetkých zmienovaných právnych dokumentov podľa najvyššieho súdu vyplýva zákaz svojvoľného zbavenia či obmedzenia osobnej slobody.

Podľa čl. 5 ods.1 písm. f/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a k nemu sa vzťahujúcej judikatúry ESĽP môže zaistenie alebo iné zbavenie osobnej slobody cudzinca (napr. vydanie alebo vyhostovacia väzba) prebehnúť jednak iba v súlade s konaním stanoveným zákonom, pričom táto právna úprava musí mať určitú kvalitu tak, aby jasne a predvídateľným spôsobom vymedzovala podmienky zaistenia alebo iného obmedzenia osobnej slobody a jednak toto zbavenie osobnej slobody musí sledovať Dohovorom vymedzený účel, teda zabrániť nepovolenému vstupu cudzinca na územie alebo realizovať vyhostenie či vydanie (napr. rozsudky ESĽP zo dňa 25.06.1996 Amuur proti Francúzsku, zo dňa 05.02.2002 Čonka a ďalší proti Belgicku, zo dňa 27.11.2003 Shamsa proti Poľsku, zo dňa 25.01.2005 Singh proti ČR, zo dňa 27.01.2008 Rashed proti ČR, zo dňa 12.02.2009 Nolan a ostatní proti Rusku, zo dňa 19.02.2009 A. a ostatní proti Spojenému kráľovstvu).

Rovnako podľa čl. 15 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (ďalej len „smernica 2008/115/ES“) môžu členské štáty zaistiť iba štátneho príslušníka tretej krajiny, o ktorého navrátenie prebieha konanie, a to za účelom prípravy návratu alebo o výkonu vyhostenia, najmä v prípadoch kde hrozí nebezpečenstvo skrývania alebo dotýčny štátny príslušník tretej krajiny sa vyhýba príprave návratu či uskutočňovaniu vyhostenia alebo ho inak sťažuje. K zaisteniu je možné prikrčiť len vtedy, pokiaľ nemôžu byť v konkrétnom prípade účinne uplatnené iné dostatočné účinné avšak miernejšie donucovacie opatrenia.

Akkoľvek zaistenie musí trvať čo najkratšiu dobu a iba dotedy pokiaľ sú s náležitou starostlivosťou učené úkony smerujúce k vyhosteniu (vráteniu). Pokiaľ sa ukáže, že reálny predpoklad pre vyhostenie alebo vrátenie prestal z právnych alebo iných dôvodov existovať alebo prestali existovať podmienky uvedené v ods.1, stráca zaistenie odôvodnenie a dotýčná osoba musí byť bezodkladne prepustená (čl. 15 ods. 4 smernice 2008/115/ES).

Podľa Súdneho dvora Európskej únie návratová smernica zavádza presný postup, ktorý majú členské štáty použiť pri navrátení neoprávnene pobývajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín a stanovuje poradie jednotlivých po sebe idúcich fáz, ktoré tento postup zahŕňa.

Odvolačný súd preto upozorňuje na nutnosť eurokonformného výkladu zákona o pobyte cudzincov práve s ohľadom na existenciu návratovej smernice a povinnosti implementácie jej obsahu do vnútroštátnych právnych noriem.

A práve za použitia takéhoto výkladu, na rozdiel od názoru krajského súdu, dospel odvolací súd k záveru, že odporca predmetnú vec nesprávne právne posúdil.

Podľa Najvyššieho súdu SR je možné dospieť k záveru, že v prípade, keď je v dobe rozhodovania správneho orgánu o zaistení cudzinca zrejmé, že sa jedná o cudzinca, ktorý na územie SR vstúpil v úmysle požiadať o azyl, a je teda nepravdepodobné, že účel zaistenia, v danom prípade vrátenie na základe readmisnej dohody bude realizovateľné práve pre prekážku azylového konania, ktoré právoplatne neskončilo, nebude možné zbavenie či obmedzenie osobnej slobody považovať za súladné s ústavným poriadkom SR, s medzinárodnými záväzkami SR v oblasti ochrany základných práv a podľa súčasného právneho stavu ani s ustanoveniami návratovej smernice.

Podľa SMERNICE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2008/115/ES zo 16.12.2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (podľa jej preambuly) v súlade so smernicou Rady 2005/85/ES z 01.12.2005 o minimálnych štandardoch pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca by sa štátny príslušník tretej krajiny, ktorý požiadal o azyl v členskom štáte, nemal považovať za neoprávnene sa zdržiavajúceho na území tohto členského štátu, pokiaľ nenadobudlo účinnosť rozhodnutie o neudelení azylu alebo rozhodnutie, ktorým sa ukončilo jeho právo na pobyt ako žiadateľa o azyl.

Z ustanovenia § 22 ods. 1 zákona o azyle vyplýva, že žiadateľ o azyl je počas konania o udelenie azylu oprávnený zdržiavať sa na území Slovenskej republiky, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak. Podľa článku 31 ods. 1 Dohovoru o postavení utečencov zmluvné štáty sa zaväzujú, že nebudú trestne stíhať pre nezákonný vstup alebo pre prítomnosť utečencov, ktorí prichádzajú priamo z územia, kde ich život alebo ich

sloboda boli ohrozené podľa článku 1, vstúpia na ich územie alebo sa na ňom nachádzajú bez povolenia, za predpokladu, že sa sami bezodkladne prihlásia a preukážu dostatočný dôvod na svoj nezákonný vstup alebo prítomnosť.

Podľa čl. 31 ods. 2 Dohovoru zmluvné štáty nebudú na pohyb takýchto utečencov uplatňovať iné obmedzenia, než sú nevyhnutné, a takéto obmedzenia budú uplatňovať iba dovtedy, kým sa ich postavenie v štáte neupraví alebo kým nedostanú povolenie na vstup do iného štátu. Zmluvné štáty poskytnú takýmto utečencom primeranú lehotu a všetky potrebné prostriedky na získanie povolenia na vstup do iného štátu.

V danom prípade, odporca zaistil navrhovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. d/ zákona o pobyte cudzincov, na účel jeho vrátenia v zmysle Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Ukrajinou o readmisii osôb, nakoľko neoprávnene prekročil štátnu hranicu z územia Ukrajiny na územie Slovenskej republiky a neoprávnene sa zdržiaval na území SR.

Z obsahu administratívneho spisu však vyplýva, že navrhovateľ pred samotným vydaním rozhodnutia pri spisovaní zápisnice o podaní vysvetlenia prejavil vôľu o udelenie azylu na území SR. Odporca sa síce reálnou uskutočniteľnosťou vrátenia navrhovateľa na Ukrajinu podľa príslušnej readmisnej dohody zaoberal, opomenul však posúdiť podstatnú otázku, a to či cudzinca, ktorý prejavil vôľu požiadať o azyl, možno považovať za cudzinca, ktorý neoprávnene prekročil hranice, a či sa takýto cudzinec neoprávnene zdržiava na území SR.

Podľa názoru NS SR je teda možné uzavrieť, že správny orgán má povinnosť sa zaoberať v konaní o zaistení cudzinca nielen otázkou legálnosti vstupu a pobytu na území SR z pohľadu postavenia cudzinca, ktorý je žiadateľom o azyl najmä v kontexte Dohovoru o postavení utečencov, Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, návratovej smernice, ale aj zákona o azyle, ale aj možnými prekážkami vrátenia cudzinca podľa readmisnej dohody, v danom prípade prebiehajúcim konaním o azyle, najmä ak tieto vyšli najavo pred rozhodnutím o zaistení.

V takejto situácii je správny orgán povinný možné prekážky zaistenia cudzinca ako aj jeho vrátenia podľa readmisnej dohody predbežne posúdiť a učiniť o tom úsudok.

Z dôvodov vyššie uvedených odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné v zmysle § 220 OSP zmeniť tak, že rozhodnutie odporcu je potrebné zrušiť pre nesprávne právne posúdenie a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

O povinnosti bezodkladne prepustiť navrhovateľa tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku odvolací súd rozhodol podľa § 250sa ods. 7 OSP (účinného od 01.05.2013), podľa ktorého súd v rozhodnutí, ktorým zruší a vráti rozhodnutie o zaistení na ďalšie konanie, zároveň nariadi bezodkladné prepustenie osoby zo zaistenia.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 250k ods. 1 OSP v spojení s ustanovením § 250l ods. 2 OSP. Navrhovateľ, ktorý mal v konaní úspech, ani ňou poverený zástupca, si právo na náhradu trov konania neuplatnili, preto mu odvolací súd náhradu trov konania nepriznal.

Poznámky:

Podľa SMERNICE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2008/115/ES zo 16.12.2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (podľa jej preambuly) v súlade so smernicou Rady 2005/85/ES z 01.12.2005 o minimálnych štandardoch pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca by sa štátny príslušník tretej krajiny, ktorý požiadal o azyl v členskom štáte, nemal považovať za neoprávnene sa zdržiavajúceho na území tohto členského štátu, pokiaľ nenadobudlo účinnosť rozhodnutie o neudelení azylu alebo rozhodnutie, ktorým sa ukončilo jeho právo na pobyt ako žiadateľa o azyl.

Z ustanovenia § 22 ods. 1 zákona o azyle vyplýva, že žiadateľ o azyl je počas konania o udelenie azylu oprávnený zdržiavať sa na území Slovenskej republiky, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa článku 31 ods. 1 Dohovoru o postavení utečencov zmluvné štáty sa zaväzujú, že nebudú trestne stíhať pre nezákonný vstup alebo pre prítomnosť utečencov, ktorí prichádzajú priamo z územia, kde ich život

alebo ich sloboda boli ohrozené podľa článku 1, vstúpia na ich územie alebo sa na ňom nachádzajú bez povolenia, za predpokladu, že sa sami bezodkladne prihlásia a preukážu dostatočný dôvod na svoj nezákonný vstup alebo prítomnosť.

110. ROZHODNUTIE

- I. Otázka dôveryhodnosti žiadateľa o medzinárodnú ochranu z hľadiska rozhodovania o jej udelení je zásadná.**
- II. Pri jej posudzovaní je preto potrebné postupovať veľmi starostlivo, pričom nepochybne platí, že základný rámec posudzovania vytvára výpoveď žiadateľa.**
- III. Žiadateľ nesie bremeno tvrdenia, ktoré je ďalej vo vzájomnej interakcii so správnym orgánom rozvíjané a doplnené bremenom dôkazným.**
- IV. Nie je však povinnosťou žiadateľa o azyl, aby prenasledovanie svojej osoby preukazoval inými dôkaznými prostriedkami než vlastnou dôveryhodnou výpoveďou.**
- V. Naopak, povinnosťou správneho orgánu je, aby v pochybnostiach zhromaždil všetky dostupné dôkazy, ktoré dôveryhodnosť výpovede žiadateľa o azyl vyvracajú, spochybňujú alebo potvrdzujú.**

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. apríla 2013, sp. zn. 1Sža/10/2013)

Krajský súd v Bratislave rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil rozhodnutie zo dňa 3. augusta 2012, ktorým odporca podľa § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o azyle“) navrhovateľovi neudelil azyl a podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle mu neposkytol doplnkovú ochranu. O trovách konania rozhodol tak, že navrhovateľovi právo na ich náhradu nepriznal.

Krajský súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že vo veci doplnil dokazovanie vyhľadáním poznatkov, týkajúcich sa ochranky M. Kaddáfího. Zistil, že všetky textové a obrazové správy o ochranke M. Kaddáfího svedčia o tom, že ochranka bola zložená výlučne zo žien, ktoré zistenie korešponduje so správami, založenými v spise odporcu. O tejto skutočnosti súd vyhotovil úradný záznam, ktorý sa nachádza v súdnom spise. Pred samotným prejednaním a rozhodnutím veci sa súd podrobne oboznámil s obsahom prvostupňového správneho spisu.

Z jeho obsahu zistil, že navrhovateľ v priebehu podania vysvetlenia na polícii (16. mája 2012) uviedol, že 4. mája 2003 mal v Líbyi autonehodu. Na štvrtý deň po nej vycestoval legálne do Švajčiarska, kde bol operovaný, následne pricestoval na Slovensko – do kúpeľov v Piešťanoch, kde sa liečil a v roku 2006 aj oženil so slovenskou štátnou občiankou. Tu zotrval osem rokov na základe opakovane predĺžovaného povolenia k tolerovanému pobytu. V apríli roku 2011 požiadal o predĺženie svojho cestovného dokladu, resp. o vydanie nového, pretože 3. mája 2011 mu skončila platnosť tohto dokladu. Pretože vybavenie jeho žiadosti sa predlžovalo, kontaktoval svojho brata v Líbyi, ktorý mu doručil doklad o tom, že líbyjské úrady zaslali veľvyslanectvu v Bratislave súhlas s kladným vybavením jeho žiadosti. Následne bola navrhovateľovi predĺžená platnosť jeho cestovného pasu do 2. apríla 2014. Nakoľko však z týchto dôvodov zmeškal lehotu na predĺženie udeleného povolenia k trvalému pobytu, príslušný správny orgán mu oznámil, že na Slovensku sa zdržuje nelegálne a že bude zo slovenského územia vyhostený. Aby zabránil hroziacemu vyhosteniu, požiadal 16. mája 2012 o azyl z dôvodu obavy o život a z rodinných dôvodov.

Zo skenu a fotokópie navrhovateľovho cestovného dokladu je podľa krajského súdu zjavné, že tento bol vydaný 6. mája 2003 s platnosťou do 5. mája 2007, následne s predĺženou platnosťou do 4. mája 2009, do 3. mája 2011 a následne do 2. mája 2014. Prvé povolenie k trvalému pobytu na Slovensku bolo vydané 9. marca 2007 na dobu 5 rokov - do 6. marca 2012.

V priebehu vstupného pohovoru (24. mája 2012) navrhovateľ o. i. uviedol, že v období rokov 2000 – 2003 pracoval v ochranke prezidenta Kaddáfího v ktorej pracovali aj ženy. Bol zaradený ako vojak s hodnosťou „arif“ – poručík, útvar v ktorom slúžil nemal žiaden oficiálny názov. Uviedol tiež, že nikdy na nikoho v rámci výkonu služby nezaútočil, že jeho otec je nezamestnaný, predtým pracoval v štátnej naftárskej firme v meste Syrt (kde žije aj v súčasnosti) v revolučnej komisii. Z troch vlastných súrodencov dvaja žijú s otcom, jeden študuje v Londýne. Ďalší piati nevlastní súrodenci žijú tak isto s otcom v meste Syrt. V roku 2006 sa zosobášil so slovenskou štátnou občiankou, ktorej (aktuálne plnoletú) dcéru si osvojil. Uviedol, že nebol členom žiadnej politickej strany či hnutia, že nebol trestne stíhaný. K dôvodom svojej žiadosti uviedol, že v Líbyi došlo k zmene

režimu, pričom ľudia ako on (keďže pracoval v ochranke býv. prezidenta Kaddáfího) ľudia zabíjajú priamo na ulici, resp. že ich stíhajú. Uviedol tiež, že pochádza z kaddáfího mesta, a preto sa tam nemôže cítiť bezpečne, že jeho otca vyhodili z práce a že aj jeho súrodenci majú problémy – prišli o majetky. Od roku 2003 bol v Líbyi trikrát, naposledy v roku 2010. Uviedol tiež, že iné doklady totožnosti okrem cestovného pasu nemá. V spise je založený text rozhovoru, ktorý poskytol navrhovateľ denníku Plus jeden deň, podľa ktorého je synovec bývalého prezidenta Kaddáfího, pracoval ako veliteľ jeho ochranky, pričom pri výkone tejto služby utrpel úraz – Kaddáfího vozil v obrnených limuzínach. O líbyjských povstalcov sa vyjadril ako o potkanoch a krysiach, ktorých čaká vojna v uliciach a pred ktorými nebude utekať. 31. júla 2012 bol s navrhovateľom vykonaný doplnujúci pohovor v priebehu ktorého uviedol o. i., že údaje v článku z 24. augusta 2011 sú nepravdivé, že s novinárom z uvedeného denníka sa stretol a dal mu rozhovor, ale potom to ľutoval, pretože novinár v článku napísal to, čo nikdy nepovedal. Uviedol tiež, že pochádza z kmeňa Kaddáfí. Konkretizoval, že prezident mal aj ženskú ochranku, ktorá plnila tie isté úlohy ako „my“, iba pri kontrole mužskí ochrancovia kontrolovali mužov a ženské ochrankyne kontrolovali ženy. Ženské ochrankyne boli zaradené do ochranky ako takej, bezprostrednú ochranu prezidenta tvorili dvaja muži a jedna žena. Uviedol tiež, že útvar ktorý chránil prezidenta sa volal Sria al Hirasa. V spise sa nachádzajú relevantné správy o krajine pôvodu navrhovateľa, identifikované v odôvodnení napadnutého rozhodnutia a obsahovo zamerané na informácie o ochranke prezidenta Kaddáfího a na aktuálne zaobchádzanie s osobami, ktoré pracovali pre prezidenta, na postavenie osôb pochádzajúcich z kmeňa Kaddáfí, na existenciu zoznamu hľadaných osôb, na zaobchádzanie s líbyjskými navrátilcami.

K námietke nedostatočne zisteného stavu veci krajský súd uviedol, že táto námietka nie je dôvodná. Odporca pri vydaní rozhodnutia vychádzal tak z obsahov pohovorov vykonaných s navrhovateľom, ako aj z vyhľadanych a do spisu založených správ. Takto vykonané dokazovanie súd pokladá za dostatočné, nakoľko ako celok bolo zamerané na objasnenie dôvodov, ktoré navrhovateľ uviedol ako dôvody svojej žiadosti o azyl. Navrhovateľ odporcovi na strane jednej v návrhu vyčítal, že sa nezaoberal jeho politickými názormi, pričom na strane druhej mu vyčítal, že jeho žiadosť neposúdil ako žiadosť podanú „na mieste“. Už z púheho posúdenia týchto námietok je zjavné, že tieto námietky si navzájom odporujú, naviac ak z rozhodnutia je zrejmé, že žiadosť bola posúdená de facto ako žiadosť „na mieste“ - vo vzťahu k tejto otázke vid' odôvodnenie tohto rozsudku vo vzťahu k námietke nesprávneho právneho posúdenia veci. Táto námietka nie je dôvodná. Odporca nepoprel v rozhodnutí, že navrhovateľ bol počas obdobia pádu režimu prezidenta Kaddáfího mimo Líbye, nepoprel mesto narodenia a pôvodného bydliska a podobne ako aj navrhovateľom proklamovanú kmeňovú príslušnosť. Vyhľadal a do spisu založil správy o aktuálnom postavení osôb blízkych Kaddáfímu, resp. osôb aktívne podporujúcich jeho režim, resp. patriacich do jeho klanu.

Ak navrhovateľ tvrdí, že by bol jeho život práve z dôvodu jeho kmeňovej príslušnosti, resp. z dôvodu jeho pôvodného postavenia ohrozený, aktuálne politické názory navrhovateľa by boli absolútne nepodstatnými, pretože proklamované ohrozenie nemalo pôvod v jeho politických názoroch, ale v klanovej príslušnosti, resp. v zamestnaní navrhovateľa (ako to tvrdí) ako ochrankára prezidenta Kaddáfího. Na otázku pôsobenia navrhovateľa v ochranke – na otázku jeho konkrétnych činov počas výkonu tejto činnosti bol navrhovateľ dopytovaný. K otázke existencie zoznamu či zoznamov hľadaných osôb krajský súd poznamenal, že táto námietka nie je podstatnou. Je tomu tak preto, lebo podľa oficiálneho potvrdenia, ktoré sám navrhovateľ predložil v konaní o predĺženie starého cestovného dokladu či o vydanie nového Líbyjskému veľvyslanectvu v Bratislave v roku 2012, navrhovateľ nie je hľadanou osobou. Navrhovateľ odporcovi tiež vyčítal, že ho nevyzval na predloženie dôkazov, podporujúcich jeho tvrdenia. Ani táto námietka podľa krajského súdu nie je dôvodná – odporca vo vstupnom pohovore výslovne vyzval navrhovateľa na predloženie takýchto dôkazov a to položenou otázkou č. 42. spísaného dotazníka. Navrhovateľ mal teda možnosť predložiť odporcovi dôkazy, včítane tých, ktoré predložil v konaní na súde. Ak tak neurobil, jeho opomenutie a dôsledky z toho plynúce nemôže pričítať na vrub odporcu. Navrhovateľ súdu navrhol nariadiť za účelom zistenia pravosti ním predložených dôkazov znalecké dokazovanie. Krajský súd k takémuto dokazovaniu nepristúpil z dôvodu, že pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia vychádzal zo skutkového stavu zisteného v čase vydania rozhodnutia (§ 250i ods. 1 O.s.p.) a aj preto, že ak tieto dôkazy existovali v čase konania pred odporcom, mal ich navrhovateľ odporcovi predložiť v zmysle jeho výzvy. Naviac takéto dokazovanie prekračuje rámec súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia. Podobne krajský súd nepokladal za potrebné vypočúť navrhovateľa k otázkam jeho politických názorov, či pôsobenia v ochranke prezidenta Kaddáfího a to jednak z dôvodu vyššie uvedeného, resp. preto, lebo osobitne k otázke pôsobenia navrhovateľa v ochranke prezidenta bol podľa názoru súdu podrobne vypočutý v priebehu konania pred odporcom. I keď sa krajský súd nezaoberal navrhovateľom predloženými dôkazmi – preukazmi, pokladá si za povinnosť poznamenať, že:

1. Navrhovateľ v priebehu pohovorov uviedol, že počas pôsobenia v ochranke prezidenta bol zaradený ako vojak v hodnosti poručíka – na predloženom preukaze č. XX je však ako jeho hodnosť uvedená „desiatnik“.

2. Na tomto preukaze je ako dátum jeho vydania uvedený dátum 7. júna 2010, pričom podľa navrhovateľovho vyjadrenia bol naposledy v Líbyi vo februári 2010.
3. Navrhovateľ v priebehu vstupného pohovoru uviedol, že útvár v ktorom vykonával svoju činnosť ochrankára nemal žiaden názov. V priebehu doplňujúceho pohovoru už uviedol názov „Sria al Hirasa, pričom tento názov nefiguruje na žiadnom z predložených dokumentov.
4. Navrhovateľ v priebehu vstupného pohovoru uviedol, že okrem cestovného pasu nemá žiaden doklad totožnosti. V konaní pred súdom už však predložil dôkazy – preukazy, ktoré (bez ohľadu na skutočnosť, či ide o pravé alebo nepravé doklady) svojím obsahom sú preukazmi totožnosti.

K námietke nesprávneho právneho posúdenia veci krajský súd uviedol, že ani táto námietka nie je dôvodná.

Vo vzťahu k neudeleniu azylu: Navrhovateľ svoju žiadosť o azyl odôvodňoval jednak obavami, plynúcimi z jeho predchádzajúceho pôsobenia v ochranke prezidenta Kaddáfího (vo vzťahu k zaobchádzaniu s takýmito ľuďmi po páde režimu prezidenta Kaddáfího) a jednak z dôvodu zlúčenia rodiny.

Pokiaľ ide o dôvod zlúčenia rodiny krajský súd uviedol, že odporca správne poukázal na skutočnosť, že ani navrhovateľova manželka ani jeho (plnoletá a adoptovaná) dcéra nie sú azylantmi a teda nebola naplnená podmienka poskytnutia azylu podľa § 10 zákona o azyle.

Odporca správne posúdil navrhovateľovu žiadosť o azyl z pohľadu jej posúdenia ako žiadosti, podanej „na mieste“. Ako to vyplýva z obsahu navrhovateľovej žiadosti o azyl, ako aj z podaného opravného prostriedku, navrhovateľ vymedzil ako prvotný dôvod jeho pôsobenie v ochranke prezidenta Kaddáfího v dôsledku čoho sa obával o svoju bezpečnosť. Tiež uviedol, že sa nikdy nepodieľal na žiadnych represívnych akciách. V konaní teda bolo prioritným potvrdenie či popretie tejto skutočnosti (pôsobenie navrhovateľa v ochranke). Odporca správne poukázal v odôvodnení rozhodnutia na spornosť, teda nedôveryhodnosť takéhoto jeho tvrdenia. Vychádzal pritom z informácií, ktoré navrhovateľ poskytol vo vzťahu k tejto ozbrojenej zločke, ktoré informácie konfrontoval s vyhľadanými správami. Krajský súd uviedol, že doplnil dokazovanie v tomto smere a zistil, že ochranu prezidenta Kaddáfího zabezpečovali výlučne ženy (známe ako „Amazonky“, ako to vyplýva zo správ založených v spise odporcu). Týmto doplnením dokazovania sa iba potvrdilo odporcovo konštatovanie o nedôveryhodnosti tvrdenia navrhovateľa. Ak teda navrhovateľ nemohol byť osobným ochrancom prezidenta Kaddáfího, nemal dôvod k obavám, ktoré prezentoval. Nebol teda naplnený jeden z predpokladov udelenia azylu – odôvodnenosť prezentovaných obáv. Navyše v tejto súvislosti nemohol byť naplnený ani ďalší predpoklad – dôvod prezentovaných obáv, ktorý podľa § 8 zákona o azyle musí spočívať v rase, národnosti, náboženstve, v zastávaní určitých politických názorov či príslušnosti k určitej sociálnej skupine žiadateľa o azyl. Nad rámec uvedeného súd poznamenáva, že zistenie nedôveryhodnosti žiadateľa o azyl (navrhovateľa) je bez ďalšieho dôvodom k neudeleniu azylu.

Odporca v odôvodnení svojho rozhodnutia precizoval tiež svoju správnu úvahu, týkajúcu sa neudelenia azylu z humanitných dôvodov. Na udelenie tohto „druhu“ azylu niet právneho nároku a teda ak odporca neaplikoval v rozhodnutí § 9 zákona o azyle, pričom dôvody, ktoré ho k tomu viedli v rozhodnutí uviedol, nemožno jeho postup podľa krajského súdu pokladať za rozpor so zákonom.

Vo vzťahu k neposkytnutiu doplnkovej ochrany krajský súd uviedol, že zákon o azyle v ust. § 2 písm. f) konkretizuje okolnosti, ktoré považuje za vážne bezprávie, teda okolnosti v prípade ktorých je poskytnutie doplnkovej ochrany dôvodné. Ako to vyplýva zo samotného obsahu navrhovateľových výpovedí, nebolo voči nemu vedené žiadne trestné stíhanie, nebol odsúdený k trestu smrti a dokonca nie je ani osobou, hľadanou líbyjskými autoritami. Nejestvuje teda dôvod vážneho bezprávia, uvedený v bode 1. citovaného zákonného ustanovenia. Navrhovateľ v návrhu namietal, že odporca nevyhľadal a do spisu nezaložil správy o zaobchádzaní s osobami, uväznenými v Líbyi. Podľa názoru súdu takéto dokazovanie v napadnutom konaní nebolo potrebné, nakoľko sa v ňom nepreukázalo, že by navrhovateľovi hrozilo jeho uväznenie. Navrhovateľ nie je hľadanou osobou, nebolo a nie je voči nemu vedené žiadne trestné stíhanie a ani líbyjskí navrátilci sa pri svojich návratoch nestretávajú s takouto hrozbou, resp. zlým zaobchádzaním. Súd tiež poukazuje na skutočnosť, že v prípade navrhovateľa nejestvuje ani bezpečnostné riziko § 2 písm. f) bod 2. zákona o azyle. Ako to bolo vyššie konštatované, pôsobenie navrhovateľa v ochranke prezidenta Kaddáfího sa nepotvrdilo, resp. takéto jeho tvrdenie bolo vyvrátené. Ak teda navrhovateľ nepôsobil v uvedenej ochranke, nemôže existovať obava z ev. pomsty tretích subjektov z tohto dôvodu. Krajský súd pri hodnotení tohto výroku napadnutého rozhodnutia poukázal na skutočnosť, že navrhovateľ vo vstupnom pohovore neuviedol, žeby bol príslušníkom kmeňa Kaddáfí, hoci bol na svoju národnosť a etnický pôvod dopytovaný. Urobil tak až po dvoch mesiacoch v priebehu

doplňujúceho pohovoru, ktorá skutočnosť značne spochybňuje takéto jeho tvrdenie! I napriek tomu odporca vyhládal a do spisu založil správy týkajúce sa otázky vzťahu príslušníkov kmeňa „Gaddadfa“ a tretích subjektov. Z týchto správ vyplýva, že za istých okolností môžu byť príslušníci tohto kmeňa ohrození – ide však o prípady, kedy sa takéto príslušníci aktívne zúčastňovali na represáliách Kaddáfího režimu. To však nie je prípad navrhovateľa, nakoľko tento takéto svoje počínanie vylúčil, pričom sa ani nepotvrdilo navrhovateľovo pôsobenie v ochrane prezidenta. Navrhovateľ pochádza z mesta Syrta, ktoré je považované za mesto stúpcov Kaddáfího. Ani táto skutočnosť nemôže byť dôvodom pre poskytnutie doplnkovej ochrany navrhovateľovi, pretože nikto z jeho najbližšej početnej rodiny bývajúcej v Syrte nemá žiadne problémy. Pokiaľ ide o tretí dôvod vážneho bezprávia (§ 2 písm. f/ bod 3. zákona o azyle) možno na základe správ o krajine pôvodu konštatovať, že situácia v Líbyi sa stabilizovala a teda že v čase vydania napadnutého rozhodnutia nebolo možné túto charakterizovať ako vnútroštátny ozbrojený konflikt.

Pretože odporca v konaní o posúdení navrhovateľovej žiadosti o azyl podanej „na mieste“ vykonal zákonným spôsobom dostatočné dokazovanie, zamerané na zistenie stavu vecí a to predovšetkým s poukazom na navrhovateľom tvrdené skutočnosti, pretože na základe vykonaného dokazovania sa nepotvrdili skutočnosti prezentované navrhovateľom v dôsledku čoho odporca správne navrhovateľovi neudelil azyl a pretože v prípade navrhovateľa nejestvujú dôvody poskytnutia doplnkovej ochrany súd dospel k názoru, že navrhovateľove námietky podané voči rozhodnutiu odporcu nie sú dôvodné a preto napadnuté rozhodnutie odporcu potvrdil ako správne a zákonné.

Proti rozsudku krajského súdu podal včas odvolanie navrhovateľ z dôvodu, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav vecí, pretože nevykonal navrhované dôkazy potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí.

Navrhovateľ poukázal na to, že je štátnym príslušníkom Líbye. Nakoľko ako príslušník kmeňa Kaddáfí a bývalý člen ochranky prezidenta Kaddáfího sa po páde jeho režimu cítil pre prípad návratu do krajiny pôvodu ohrozený na svojom živote, požiadal 16. mája 2012 pred pracovníkmi Oddelenia azylu PZ Gbely Adamov o azyl. Migračný úrad jeho žiadosť preskúmal a dňa 3. augusta 2012 vydal rozhodnutie, ktorým navrhovateľovi neudelil azyl a neposkytol doplnkovú ochranu. Navrhovateľ je štátnym občanom Líbye, príslušníkom kmeňa Kaddáfí. Súčasne je osobou, ktorá po dlhé roky pracovala ako člen ochranky Muammara Kaddáfího v roku 2003 vycestoval z krajiny pôvodu legálne (za účelom liečby) a legálne sa aj zdržiaval v zahraničí, posledné roky strávil mimo miesta svojho trvalého pobytu - od roku 2007 do roku 2012 mal dokonca trvalý pobyt na území Slovenskej republiky; tento sa mu nepodarilo v roku 2012 predĺžiť kvôli obštrukciám súvisiacim so zaobstaraním nového cestovného pasu prostredníctvom ambasády, resp. kvôli obmedzeným službám poskytovaným ambasádou z dôvodu politických zmien v krajine, čím uplynula lehota na podanie žiadosti o trvalý pobyt na neobmedzený čas (o ktorý nemohol bez platného pasu zažiadať).

Počas jeho pobytu mimo krajiny svojho pôvodu došlo k dramatickej zmene politických pomerov, následkom čoho sa navrhovateľ stal osobou splňajúcou kritéria azylanta sur place. Rodina navrhovateľa, ktorá zostala v krajine pôvodu, čelí v súčasnosti prenasledovaniu (jeho brat Ahmed je neoprávnene uväznený ozbrojenou skupinou, všetci zostali bez práce a prišli o majetky), z čoho vyplýva aj reálnosť jeho obáv z prípadného návratu do krajiny pôvodu pred prenasledovaním z dôvodu príslušnosti k určitej sociálnej skupine (zamestnanec ochranky M. Kaddáfího a súčasne príslušník kmeňa Kaddáfí), resp. z dôvodu zastavania určitých politických názorov. Navrhovateľ poukázal na to, že jeho obavy sú opodstatnené. Je ťažko telesne postihnutý a má na Slovensku svoju rodinu.

Krajský súd v Bratislave však potvrdil rozhodnutie migračného úradu a vo svojom rozhodnutí konštatuje okrem iného, že nie je dôvodná námietka nedostatočne zisteného stavu vecí navrhovateľa, nakoľko odporca navrhovateľa vypočul a do spisu založil dohľadané správy; rovnako mu nemožno na vrub pričítať „opomenutie navrhovateľa“ predložiť dôkazy pri ústnom pohovore, podľa názoru súdu nebol odporca povinný vyzvať navrhovateľa na dodatočné predloženie dokladov preukazujúcich jeho tvrdenia a z tohto dôvodu nenariadil ani znalecké dokazovanie pravosti dokladov preukazujúcich jeho tvrdenia - naopak, osvojil si názor, že sú pochybnosti o ich pravosti, nie je dôvodná námietka nesprávneho právneho posúdenia vecí v kontexte zlúčenia rodiny a obáv o vlastnú bezpečnosť, a to v prvom prípade z dôvodu nenaplnenia podmienok na zlúčenie rodiny a v druhom prípade z dôvodu nedôveryhodnosti tvrdení navrhovateľa v súvislosti s neudelením humanitného azylu súd skonštatoval, že odporca sa touto otázkou zaoberal a azyl neudelil, čo bolo v súlade s dikciou zákona, podľa ktorého odporca „môže“ udeliť azyl z humanitného dôvodu; toto svoje rozhodnutie

údajne odporca aj náležite „precizoval“. V kontexte neudelenia doplnkovej ochrany sa opätovne odvoláva na nedôveryhodnosť navrhovateľa a jeho tvrdení o pôsobení v ochranke Kaddáfího, a tým pádom na neexistenciu hrozby vážneho bezprávia.

Navrhovateľ vyjadril presvedčenie, že tvrdenia krajského súdu a tvrdenia odporcu sú nesprávne a sú v rozpore so zákonom a skutkovým stavom veci. Podľa navrhovateľa existuje množstvo dôkazov, ktoré jeho tvrdenia potvrdzujú: navrhovateľ riadne svoju žiadosť o azyl zdôvodnil a vysvetlil dôvody, pre ktoré má obavy pred prenasledovaním. Riadne sa vyjadril k jednotlivých dôvodom, vysvetlil svoje pôsobenie v Kaddáfího ochranke, zodpovedal na pohovore pred odporcom každú položenú otázku. Navrhovateľ si nezvolil právneho zástupcu na zastupovanie pri pohovore, nikdy predtým o azyl nežiadal a zrejme ani pôvodne nepredpokladal, že nastane situácia, kedy o azyl bude musieť požiadať (pôvodne si riešil svoj pobyt na území Slovenskej republiky prostredníctvom trvalého pobytu), avšak z dôvodu veľkých politických zmien v krajine jeho pôvodu, ktoré súčasne znamenajú takú zmenu politickej situácie, pre ktorú sa stal utečencom sur place, sa mu nepodarilo včas si zaobstarať cestovný doklad, ktorý je potrebný na predĺženie pobytu. Navrhovateľ následne, nie však ako dôsledok neudelenia trvalého pobytu, ale ako následok politických zmien, požiadal o udelenie azylu na území Slovenskej republiky. Podľa navrhovateľa je pochopiteľné, že každá osoba, ktorá má nejakú formu pobytu (obzvlášť trvalý pobyt takú dlhú dobu, ktorý mu už zakrátko v budúcnosti mohol otvoriť dvere aj ku slovenskému štátnemu občianstvu), sa bude prioritne usilovať o zachovanie si tejto formy pobytu. Z rovnakých príčin, z akých sa stal utečencom sur place, sa mu to však nepodarilo. Podanie žiadosti o udelenie azylu je tak len logickým dôsledkom vzniknutej situácie, ktorá však mala svoj pôvod v zmene politických pomerov (nie v samotnom neudelení trvalého pobytu). Nesúhlasil s tvrdením odporcu, že si takýmto spôsobom chce iba riešiť svoj pobyt na území Slovenskej republiky.

Navrhovateľ priznal, že počas pohovoru urobil chybu - nepredložil doklady, ktoré mal u seba a ktoré preukazovali jeho pôsobenie v ochranke M. Kaddáfího. Nie je právne vzdelaný, nemal pri sebe právnik. Správnym orgánom (odporcom) bol poučený o jeho povinnostiach vypovedať pravdivo, čo aj urobil. No nebol poučený o tom, že v prípade, ak nepredloží všetky dôkazy preukazujúce jeho tvrdenia, ktoré má k dispozícii, tieto mu nebudú neskôr (v prípade podania opravného prostriedku) akceptované. Podľa vyjadrenie krajského súdu, navrhovateľ bol vyzvaný otázkou č. 42 dotazníka na predloženie akýchkoľvek dôkazov, ktoré by mohli podporiť dôvody žiadosti o udelenie azylu. Zdôraznil, že ide o dotazník, a každý obsahuje v jeho preddefinovanej verzii túto otázku (už napísanú v zápisnici). Ako je však z neho zjavné, na túto otázku navrhovateľ neodpovedal („-“, ako odpoveď aj v iných otázkach znamená, že sa dotazovaného netýkajú). Zo všeobecne položených otázok typu: „Chcete niečo uviesť na záver?“, či „Uviedli ste všetky Vaše dôvody pravdivo a vyčerpávajúco?“ nemusí správny orgán zistiť všetky skutočnosti, nakoľko dotazovaný si buď v danom stresovom momente nemusí spomenúť na „všetky skutočnosti“ alebo ho nemusí napadnúť, že by mal označiť všetky dôkazy, resp. že vec, ktorú má u seba, môže predstavovať dôkazný prostriedok. Z tohto dôvodu je práve povinnosťou správneho orgánu zistiť správne vedeným pohovorom všetky skutočnosti, ktoré mu umožnia riadne rozhodnúť vo veci. Krajský súd mal preto podľa navrhovateľa pripustiť vykonanie dôkazu - preukázanie pravosti dokladov preukazujúcich jeho tvrdenia a v prípade údajných nezrovnalostí, dať možnosť navrhovateľovi tieto vysvetliť. Je otáznne, či takýto postup krajského súdu nenapĺňa znaky konania, ktorým sa odníma možnosť navrhovateľa konať pred súdom, resp. právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom (nakoľko sa súd v konečnom dôsledku k týmto dôkazom vyjadruje ako ku nedôveryhodným).

Krajský súd k námietke navrhovateľa o nedostatočne zistenom stave veci a k návrhu na vykonanie znaleckého dokazovania o pravosti dokladov preukazujúcich pôsobenia navrhovateľa v ochranke Kaddáfího, sa postavil odmietavo práve s odkazom na preskúmanie veci v čase vydania rozhodnutia a tieto dôkazy neakceptoval - iba poukázal na údajné rozpory v skutočnostiach v nich uvedených a pôvodnou výpoveďou navrhovateľa. Keby krajský súd predložené dôkazy riadne vykonal, mohol by navrhovateľ bez problémov vysvetliť údajné rozpory vo výpovediach. Navrhovateľ by mu v takom prípade mohol riadne vysvetliť aj nedorozumenie v súvislosti s údajným do výpovede nezapaďajúcim dátumom vydania dokladu - ktorý bol údajne vydaný až po jeho odchode z Líbye, čo však nie je pravda, nakoľko navrhovateľ sa v tom čase riadne v Líbyi zdržiaval (pobudol tu tri mesiace práve za účelom vybavenie si „nových“ dokladov z dôvodu priznania dôchodku).

Údajná nedôveryhodnosť navrhovateľa je podstatným dôvodom na neudelenie azylu. Dokladmi o jeho príslušnosti, mohol krajský súd dospieť k opačnému názoru, že navrhovateľ je dôveryhodný. Avšak aj iné podporné dôkazy a informácie preukazujú pravdivosť jeho tvrdení. Podľa dostupných správ (napr. Správy o krajine pôvodu Líbya, UK Border Agency, z 19. decembra 2012, dostupná, online: <http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/sitecontent/documents/policvandlaw/coi/libya/report-19->

[12.pdf?view=Binary](#), navštívená dňa 16. januára 2012,) za Kaddáfího bolo možné cestovanie len so značnými problémami, nakoľko častokrát dochádzalo k svojvoľnému zadržaniu, či nevydaniu cestovného pasu. Navrhovateľ s uvedeným v čase jeho vycestovania z Líbye za vlády M. Kaddáfího nikdy nemal, je preto aj z tejto správy pravdepodobné, že bol osobou spriaznenou s M. Kaddáfíom. Naopak, jeho problémy sa začali až zvrhnutím jeho vlády. Tvrdenie krajského súdu, že pochybnosti o jeho dôveryhodnosti vyvstávajú aj z dôvodu, že členmi ochranky M. Kaddáfího boli údajne výlučne ženy, je podľa navrhovateľa rovnako nepravdivé. Navrhovateľ poukázal na to, že minimálne jeden zdroj poukazuje na to, že členmi ochranky boli aj muži (správa novinárky Mona Eltahawy o jej účasti na tlačovej konferencii: Zdroj: The Huffington Post: Gadaffi's "Green Revolution" turns 40, publikované: 31. augusta 2009, [online] http://www.huffingtonpost.com/mona-elatahawy/gadafis-green-revolution_b_273297.html (cit. 17. decembra 2012).

Navyše, ani správny orgán a ani krajský súd si nevyhľadal informácie týkajúce sa mužských členov ochranky.

Namietal tak tvrdenie krajského súdu (ako i odporcu) o nedôveryhodnosti tvrdení navrhovateľa a neodôvodnené spochybnenie pravdivosti jeho príbehu. Jeho tvrdenia sú konzistentné a bez vnútorných rozporov, a pokiaľ došlo k nesprávnemu pochopeniu niektorých výpovedí navrhovateľa, bol tu priestor na vysvetlenie, ktoré veci ozrejmuje.

Z uvedeného je podľa navrhovateľa zrejmé, že krajský súd, ako aj odporca, neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, resp. na základe ním vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Krajský súd okrem ďalšieho k námietke navrhovateľa, že jeho žiadosť nebola posudzovaná ako žiadosť „na mieste“, uvádza, že odporca sa touto žiadosťou ako žiadosťou „sur place/na mieste“ zaoberal. Z obsahu odôvodnenia rozhodnutia tak správneho orgánu (odporcu), ako aj krajského súdu je však zjavná argumentácia tým, že navrhovateľ sám nebol terčom útokov počas jeho pobytu v krajine pôvodu a nepreukázal jeho ohrozenie. Ako utečenec na mieste však nemal ako preukázať osobnú skúsenosť s takýmto konaním. Navrhovateľ vyjadril presvedčenie, že osud jeho rodiny, ktorá zostala v krajine pôvodu (všetci postupne prišli o prácu a majetok a jeho brat bol neoprávnene zadržaný a uväznený) sú v kontexte všeobecne dostupných správ o vnímaní a osudoch podporovateľov Kaddáfího vlády dostatočným dôkazom preukazujúcim hrozby v prípade jeho návratu. Na základe toho mala byť aj jeho žiadosť o udelenie azylu posudzovaná.

K tvrdeniu krajského súdu ohľadom posudzovania možnosti udelenia azylu z humanitných dôvodov, navrhovateľ vzniesol námietky. Podľa navrhovateľa je zrejmé, že ide o správnu úvahu správneho orgánu, pričom súdy môžu v súlade s § 245 OSP preskúmať iba, či takéto rozhodnutie nevybočilo z hraníc a medzi stanovených zákonom. Takéto rozhodnutie však musí byť riadne odôvodnené a nesmie odporovať logike. Odporca v odôvodnení svojho rozhodnutia iba konštatuje, že navrhovateľ nespadá do kategórie osôb stanovených nariadením Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 1/2007 čl. 11 a preto sa mu humanitný azyl neudeľuje. Nariadenie len príkladom uvádza okruh osôb, ktorým sa môže udeliť azyl z humanitných dôvodov, zákon o azyle mu umožňuje udeliť tento typ azylu aj z iných dôvodov. Odporca mal pri rozhodovaní o udelení/neudelení azylu z humanitných dôvodov jednak preskúmať skutočný zdravotný stav navrhovateľa (či nespadá do kategórie ťažko chorých, či traumatizovaných osôb), resp. mal odôvodniť, prečo mu azyl z humanitných dôvodov pre prípady, ktoré navrhovateľ uviedol (vrátane tých rodinných), neudeľuje. Krajský súd v uvedenom prijatím názoru odporcu nesprávne vec právne posúdil.

K neposkytnutiu doplnkovej ochrany navrhovateľ uviedol, že odporca, ako aj krajský súd sa zaoberali aj dôvodmi neposkytnutia doplnkovej ochrany. Ako hlavný argument krajský súd opakovane používa tvrdenie o tom, že navrhovateľ nijako nepreukázal jeho pôsobenie v ochranke M. Kaddáfího. V tejto súvislosti preto poukázal na argumentáciu uvedenú vyššie.

Ďalej uviedol, že príslušnosť ku kmeňu Kaddáfí je aj na základe informácií založených v spise odporcu dôvodom obáv pred vážnym bezpráviom, obzvlášť v kontexte navrhovateľovho pôsobenia v ochranke M. Kaddáfího. Sám sa vyjadril, že v prípade návratu do krajiny pôvodu sa obáva smrti, pričom tieto jeho obavy podporujú aj viaceré správy poukazujúce na zlé zaobchádzanie s osobami podporujúcimi bývalý režim prezidenta Kaddáfího. Z týchto správ je zrejmé (už citovaných, resp. citovaných v opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu), že navrhovateľovi by hrozilo vážne bezprávie. Nevyhol by sa väzeniu; nie je zrejmé, na základe čoho krajský súd dospel k názoru, že nie je na zozname hľadaných osôb (resp. na žiadnom zo zoznamov hľadaných osôb) a že mu (aj keby hneď na žiadnom zo zoznamov nebol) nehrozí nebezpečenstvo, prípadne

uväznenie. Pokiaľ chcel odporca rozhodovať dôsledne o poskytnutí doplnkovej ochrany, mal preskúmať aj podmienky vo väzniciach v Líbyi, ako aj dôsledne preskúmať bezpečnostnú situáciu v krajine pôvodu. Na základe zistení, ktoré odporca vykonal, nebolo možné s dostatočnou istotou skonštatovať, že navrhovateľ by nebol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia.

K možnosti prípadného vnútorného presídlenia navrhovateľ poukázal na to, že je ochrnutý, rodina, ktorá zostala v krajine pôvodu, prišla o majetok a o prácu a jeden z bratov aj napriek zmene bydliska je nezákonne väznený, ich život nie je v bezpečí. Za daných okolností je predpoklad, že by dokázal žiť mimo svojho pôvodného zázemia a bez rodiny (nakoľko táto sa v bezpečí nenachádza, k nim by preto vycestovať nemohol) nereálny; ak by chcel odporca uvažovať v tejto rovine, musel by skúmať, aké podmienky na život majú osoby takto ťažko zdravotne postihnuté nesúce si navyše so sebou minulosť podporovateľa Kaddáfího režimu. Krajskému súdu vyčítal, že sa touto otázkou rovnako nezaoberal.

Aj v tomto prípade podľa navrhovateľa nebol dostatočne zistený skutkový stav veci a na základe tých málo informácií, z ktorých súd (aj odporca) vychádzal, dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

K odvolaniu navrhovateľa sa vyjadril odporca tak, že navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť.

K námietke navrhovateľa, že odporca a neskôr súd mali vydať rozhodnutie na základe nedostatočne zisteného skutkového a právneho posúdenia veci uviedol, že navrhovateľ poukazoval na to, že súd sa mal zaoberať služobnými preukazmi, ktoré predložil až po vydaní rozhodnutia odporcu. O týchto preukazoch sa však počas rozhovoru nezmiňoval, na otázku či disponuje iným dokladom totožnosti v bode 27 výpovede jednoznačne uviedol, že iné doklady totožnosti nemá.

Odporca uviedol, že navrhovateľ počas pohovoru nemal záujem poukázať na iné skutočnosti, ktoré by podporili jeho tvrdenia, hoci bol k tomu opakovane vyzvaný.

Podľa odporcu navrhovateľ sa podanou žiadosťou o azyl snaží suplovať legalizovanie svojho pobytu na území Slovenskej republiky.

Na území Slovenskej republiky sa zdržiava od roku 2003, v roku 2006 uzavrel manželstvo s občiankou Slovenskej Republiky X. Y., súčasne si osvojil dcéru manželky, X.

Na území Slovenskej republiky má od 6. marca 2007 do 6. marca 2012 udelený trvalý pobyt. V zákonom stanovenej lehote nepožiadala o predĺženie trvalého pobytu, nakoľko v tom čase nemal platný cestovný doklad. Pobyt mu zanikol 6. marca 2012. Keďže v súčasnosti vlastní platný doklad totožnosti, mieni na cudzineckej polícii požiadať o udelenie trvalého pobytu z dôvodu zlúčenia rodiny (str. 10 zápisnice z ústneho pohovoru).

Odporca uviedol, že navrhovateľ v podanom odvolaní neuviedol také skutočnosti, ktoré by opodstatňovali zmenu rozhodnutia odporcu. Na dôvodoch rozhodnutia odporca zotrval.

Napadnutým rozhodnutím zo dňa 3.8.2012 odporca podľa § 13 ods. 1, § 13c ods. 1 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia (zákon o azyle) navrhovateľovi neudelil azyl na území Slovenskej republiky a neposkytol mu doplnkovú ochranu. Svoje rozhodnutie zdôvodnil tým, že po vyhodnotení všetkých skutočností dospel k názoru, že v tomto prípade nebola preukázaná opodstatnenosť z obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, ako to vyplýva zo zákona o azyle. Opísal v ňom zistený stav veci a ďalej uviedol, že podľa vyhľadanej správ v súčasnosti sa ocitli v zlom postavení iba ľudia, ktorí aktuálne aktívne podporovali Muammara Kaddáfího (Muammar al-Gaddáfí – poznámka súdu), čo však nie je prípad navrhovateľa, ktorý mal v jeho ochranke pracovať len do roku 2003, nakoľko od tohto roku sa legálne zdržiaval mimo Líbye – na Slovensku. O skutočnosti, že nie je líbyjskou stranou ani len hľadaný svedčí skutočnosť, že v roku 2012 si bez problémov predĺžil svoj cestovný pas, pre ktorý úkon musel predložiť potvrdenie o tom že v Líbyi nie je hľadanou osobou. V ďalšom analyzoval postavenie rodiny navrhovateľa z pohľadu jeho klanovej príslušnosti - ku klanu Kaddáfí (Gaddáfí – poznámka súdu) a spochybnil na základe poznatkov samotného navrhovateľa ním tvrdenú príslušnosť k ochranke Kaddáfího. K druhému dôvodu navrhovateľovej žiadosti o azyl – že na Slovensku má manželku a plnoletú dcéru s ktorými chce žiť – odporca uviedol, že pre zlúčenie rodiny neboli splnené zákonné

podmienky. Odporca tiež odôvodnil neudelenie azylu navrhovateľovi z humanitárnych dôvodov. Pokiaľ ide o výrok, ktorým rozhodol o neposkytnutí doplnkovej ochrany navrhovateľovi tento odôvodnil tým, že nebol splnený ani jeden zo zákonných predpokladov jej poskytnutia. Svoje právne závery doplnil o informácie o krajine pôvodu navrhovateľa, na ktoré sa v rozhodnutí odvolal a ktoré aj identifikoval.

Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ v zákonnej lehote opravný prostriedok – návrh zo dňa 12. septembra 2012, ktorým sa domáhal jeho zrušenia v celom rozsahu z dôvodov § 250j ods. 2 písm. a/, c/ Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.). V krátkosti zopakoval dôvody svojej žiadosti o azyl. Uviedol v ňom, že odporca sa v rozhodnutí nezaoberal otázkou splnenia podmienky jeho žiadateľa „na mieste“ i keď podľa jeho názoru naplnil predpoklady takejto žiadosti. Osobitne namietal, že ho odporca nevypočul k jeho politickým názorom, že ho nevyzval k predloženiu dôkazov na podporu jeho tvrdení. K návrhu pripojil sken preukazov (identifikačný preukaz č. XX Bezpečnostnej légie XX; preukaz č. XX s fotografiou, vydaný XX na meno XX) a súdu navrhol nariadenie znaleckého dokazovania na overenie ich pravosti. Navrhovateľ tiež navrhol svoj výsluch pred súdom z dôvodu nedostatočne zisteného stavu veci. K neposkytnutiu doplnkovej ochrany namietal, že mu v prípade návratu hrozí nebezpečenstvo, že sa bojí smrti.

Z o d ô v o d n e n i a :

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 9. apríla 2013 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

V zmysle § 21 ods. 11 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ku dňu 31. decembra 2012 zrušilo okrem iných, aj rozpočtovú organizáciu – Migračný úrad Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a v zmysle § 21 ods. 13 zákona č. 523/2004 Z. z. práva a povinnosti zrušených rozpočtových organizácií prešli dňom zrušenia na zriaďovateľa, ktorým je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Na základe citovaných právnych noriem má Najvyšší súd Slovenskej republiky preukázané, že do postavenia Migračného úradu MV SR ako pôvodne žalovaného správneho orgánu nastúpilo z titulu zákonných zmien Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Preto bude s týmto právnym nástupcom ďalej konané na strane žalovaného správneho orgánu- odporcu. Pod všeobecným označením odporca je potom nutné rozumieť tak pôvodný správny orgán ako aj jeho právneho nástupcu podľa toho, ktorého sa text odôvodnenia týka.

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

Podľa § 8 zákona o azyle ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý

- a) má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo
- b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

Podľa § 9 zákona o azyle ministerstvo môže udeliť azyl z humanitných dôvodov, aj keď sa v konaní nezistia dôvody podľa § 8.

Podľa § 10 zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak,

- a) manželovi azylanta, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď azylant odišiel z krajiny pôvodu a azylant so zlúčením vopred písomne súhlasí,
- b) slobodným deťom azylanta alebo osoby podľa písmena a/ do 18 rokov ich veku alebo
- c) rodičom slobodného azylanta mladšieho ako 18 rokov, ak s tým azylant vopred písomne súhlasí. (ods. 1).

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo udelí azyl osobám uvedeným v odseku 1, len ak ide o zlúčenie rodiny s azylantom, ktorému bol azyl udelený podľa § 8 (ods. 3).

Ministerstvo udelí azyl aj dieťaťu narodenému azylantke na území Slovenskej republiky, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 4).

Podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa § 13a zákona o azyle ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 13b zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny poskytne doplnkovú ochranu ak tento zákon neustanovuje inak,

- a) manželovi cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď cudzinec odišiel z krajiny pôvodu a tento cudzinec so zlúčením vopred písomne súhlasí,
- b) slobodným deťom cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, alebo osoby podľa písmena a/ do 18 rokov ich veku alebo
- c) rodičom slobodného cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, mladšieho ako 18 rokov. (ods. 1).

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu aj dieťaťu narodenému na území Slovenskej republiky cudzinke, ktorej sa poskytla doplnková ochrana, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 3).

Podľa § 13c ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i/, rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o neudelení azylu navrhovateľovi na území Slovenskej republiky a o neposkytnutí doplnkovej ochrany, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku a z taktu vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Na tomto mieste je potrebné zdôrazniť, že odporca vyhodnotil dôvody žiadosti o azyl ako také, ktoré nemožno subsumovať pod niektorý zo zákonom predpokladaných dôvodov pre udelenie azylu relevantných v zmysle § 8 zákona o azyle.

V dôvodoch rozhodnutia sa síce zaoberá dôveryhodnosťou osoby navrhovateľa, avšak len sekundárne, keď uvádza, že samotná práca navrhovateľa v Kaddáfího ochranke je sporná, pretože navrhovateľ nevedel

uviesť ani názov jednotky Kaddáfího ochranky a nevedel ani uviesť, že v blízkej prítomnosti Kaddáfího pracovali ako ochrankyne ženy zo špeciálnej jednotky tzv. „Amazonky“.

Odporca totiž nezamietol žiadosť navrhovateľa o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenú z niektorých z dôvodov, ktoré v ustanoveniach § 12 ods. 2 písm. d/ resp. § 12 ods. 2 písm. j/ zákona o azyle implicitne s nedôveryhodnosťou osoby žiadateľa o azyl a udávaním iných osobných údajov spájajú taký spôsob rozhodovania, ktorý otázku posudzovania samotných dôvodov žiadateľa v zásade nepripúšťa.

Podľa § 12 ods. 2 písm. d/ ministerstvo zamietne žiadosť o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenú aj vtedy, ak žiadateľ nespĺňa podmienky podľa § 8, 10, 13a alebo § 13b a zdôvodňuje svoju žiadosť o udelenie azylu nesúvislými, protirečivými, nepravdepodobnými alebo nedostatočnými vyhláseniami, na základe čoho nemožno jeho osobu považovať za dôveryhodnú.

Podľa § 12 ods. 2 písm. j/ ministerstvo zamietne žiadosť o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenú aj vtedy, ak žiadateľ nespĺňa podmienky podľa § 8, 10, 13a alebo § 13b a ide o ďalšiu žiadosť o udelenie azylu a žiadateľ uviedol iné osobné údaje.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že otázka dôveryhodnosti žiadateľa o medzinárodnú ochranu z hľadiska rozhodovania o jej udelení je pritom zásadná.

Pri jej posudzovaní je preto potrebné postupovať veľmi starostlivo, pričom nepochybne platí, že základný rámec posudzovania vytvára výpoveď žiadateľa.

Žiadateľ nesie bremeno tvrdenia, ktoré je ďalej vo vzájomnej interakcii so správnym orgánom rozvíjané a doplnené bremenom dôkazným.

Nie je však povinnosťou žiadateľa o azyl, aby prenasledovanie svojej osoby preukazoval inými dôkaznými prostriedkami než vlastnou dôveryhodnou výpoveďou.

Naopak povinnosťou správneho orgánu je, aby v pochybnostiach zhromaždil všetky dostupné dôkazy, ktoré dôveryhodnosť výpovede žiadateľa o azyl vyvracajú či spochybňujú. (vid'. rozsudok Najvyššieho správneho soudu ČR zo dňa 21. decembra 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 – 57).

Pokiaľ je možno výpovede žiadateľa o medzinárodnú ochranu podané v priebehu konania i napriek drobným nezrovnalostiam označiť za konzistentné a za súladné s dostupnými informáciami o krajine pôvodu, potom je potrebné z takejto výpovede vychádzať.

Pokiaľ teda odporca spornosť samotnej práce navrhovateľa v Kaddáfího ochranke vyvodzuje zo skutočnosti, že navrhovateľ nevedel uviesť názov jednotky Kaddáfího ochranky a nepoznal podľa odporcu všeobecne známe notoriéty ako to, že v blízkej prítomnosti Kaddáfího pracovali ako ochrankyne ženy zo špeciálnej jednotky tzv. „Amazonky“ a z neho vyvodil záver o spornosti resp. nedôveryhodnosti takéhoto tvrdenia, (že bol členom Kaddáfího ochranky), takýto záver odporcu vyhodnotil Najvyšší súd SR za predčasný.

Odporcovi bolo možné vyčítať, že pri pochybnostiach, ktoré nadobudol v súvislosti s týmto tvrdením, nevykonal ďalšie dokazovanie – doplňujúci pohovor zameraný na podrobné otázky týkajúce sa popisu pôsobenia jeho činnosti ako člena ochranky, miesta a času pôsobenia, atď. ktorým by bolo možné takéto pochybnosti vyvrátiť, resp. potvrdiť.

Napokon navrhovateľ v štádiu konania pred krajským súdom predložil dva dôkazy (identifikačný preukaz č. XX Bezpečnostnej légie XX; preukaz č. XX s fotografiou, vydaný XX na meno XX).

Tieto dôkazy síce odporcovi neboli v čase ich rozhodovania známe, preto mu nebolo možné vyčítať, že sa nimi nezaoberali, na strane druhej, jedná sa o dokument, ktorý je spôsobilý potvrdiť vyjadrenia navrhovateľa, ktoré produkoval už v správnom konaní (o príslušnosti člena ochranky Kaddáfího), preto odvolací súd dospel k záveru o potrebe zmeny rozsudku krajského súdu (§220 OSP) tak, že rozhodnutie odporcu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Konanie a rozhodovanie súdu o opravnom prostriedku podanom proti rozhodnutiu odporcu o neudelení azylu je konaním o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia podľa V. časti OSP a nie je pokračovaním administratívneho konania. Nie je preto úlohou prvostupňového súdu, ale ani odvolacieho súdu doplňovať vecnú či právnu argumentáciu rozhodnutia odporcu a nie je jeho úlohou ani vykonávať dokazovanie na skutočnostiach, ktorých zistenie je podmienkou zistenia skutočného stavu veci už v administratívnom konaní. Preto nebolo dôvodné rozhodnutie krajského súdu zrušiť a vrátiť vec na nové posúdenie súdu, ale odvolací súd dospel k záveru, že je dôvodné prvostupňové súdne rozhodnutie zmeniť tak, že rozhodnutie odporu sa zrušuje a vec mu vracia na nové konanie.

Úlohou odporcu bude zaujať k nemu stanovisko, rovnako aj k ďalším dôkazom predloženým v štádiu konania pred súdom. A to najmä k dôkazu, ktorým preukazuje svoje tvrdenie, že členmi ochranky boli aj muži (správa novinárky Mona Eltahawy o jej účasti na tlačovej konferencii: Zdroj: The Huffington Post: Gadaffi's "Green Revolution" turns 40, publikované: 31. augusta 2009, [online] http://www.huffingtonpost.com/mona-elthawy/gadaffis-green-revolution_b_273297.html

Po zaujatí stanoviska k pravosti dokladov ktoré navrhovateľ predložil, odporca posúdi ich obsahovú stránku, a zaujme stanovisko k posúdeniu tvrdenia navrhovateľa, že ako členovi Kaddáfího ochranky mu po zmene politickej situácie hrozí prenasledovanie a to aj v kontexte informácií o krajine o pôvodu, ktorými odporca disponuje, a to z dôvodu príslušnosti k určitému „Kaddáfího lojálnemu“ kmeňu alebo mestu. Nakoľko ako sám odporca potvrdzuje, navrhovateľ patrí do kmeňa Kaddáfí a pochádza mesta Syrta.

Keďže je nepochybné, že okolnosti, na ktorých navrhovateľ zakladá svoju žiadosť o azyl, nastali počas jeho pobytu mimo územia krajiny pôvodu, bude potrebné podľa odvolacieho súdu posúdiť, či navrhovateľa je možné považovať za žiadateľa „sur place“ a po zvážení tejto skutočnosti, zaujať k žiadosti navrhovateľa stanovisko, a to po dokazovaní, ktoré takémuto stanovisku musí predchádzať.

Posúdenie hrozby vážneho bezprávia

Dôvody udelenia doplnkovej ochrany sú definované v § 13a zákona o azyle.

Ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Za vážne bezprávie sa podľa tohto zákona považuje (§ 2 písm. f) :

1. uloženie trestu smrti alebo jeho výkon,
2. mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, alebo
3. vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

Kým ustanovenie § 13a zákona o azyle obsahuje celkovú definíciu osoby, ktorá má nárok na udelenie doplnkovej ochrany, ustanovenie § 2 písm. f/ zákona o azyle špecifikuje definíčný prvok vážneho bezprávia. Zmyslom a účelom doplnkovej ochrany je poskytnúť subsidiárnu ochranu tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale u nich by bolo (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Hoci sa aplikácia tohto inštitútu doplnkovej ochrany viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, teda čiastočne k iným skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase než v prípade aplikácie inštitútu azylu, sú pri rozhodovaní o udelenie či neudelenie doplnkovej ochrany do značnej miery určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z nich je potrebné vychádzať.

Pokiaľ odporca vo svojom rozhodnutí nesplnenie podmienok poskytnutia doplnkovej ochrany odvodzuje zo zistenia, že navrhovateľ nespadá do žiadnej z kategórie osôb, ktoré potrebujú nejakú formu medzinárodnej ochrany, takýto záver odporcu považuje odvolací súd za predčasný.

Úlohou odporcu po vyhodnotení tvrdenia, že mu ako členovi Kaddáfího ochranky hrozí prenasledovanie po zmene politickej situácie, vzhľadom na vysokú mieru násillia voči osobám spojených s bývalým prezidentom Kaddáfím, bude potrebné posúdiť, či navrhovateľovi v prípade návratu do krajiny pôvodu reálne hrozí riziko vážneho a individuálneho ohrozenia.

Z vyššie uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že odvolacie námietky boli dôvodné a pokiaľ krajský súd na ne neprihliadol a považoval rozhodnutie odporcu za rozhodnutie vydané v súlade so zákonom o azyle Najvyšší súd Slovenskej republiky sa s takýmto právnym záverom krajského súdu nestotožnil a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné podľa §220 OSP zmeniť tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 1 a 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 a 2 O. s. p. a § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. tak, že navrhovateľovi, ktorý mal úspech vo veci, priznal právo na náhradu trov konania podľa vyčíslenia jeho právnej zástupkyne v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) vo výške spolu 275,94 € titulom trov právneho zastúpenia

- prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom (§ 14 ods. 1 písm. a/ vyhlášky) – plnomocenstvo zo dňa 8. januára 2013 – 130,16 €,
- písomné podanie na súd vo veci samej – odvolanie proti rozsudku krajského súdu zo dňa 16.1.2013 (§ 14 ods. 1 písm. b) vyhlášky) – 130,16 €
- z režijného paušálu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky – 7,81 € x 2 = 15,62 €.

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi vyššie uvedenú náhradu trov konania vo výške 275,94 € k rukám jej právnej zástupkyne v zmysle § 149 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p v lehote desiatich dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

111. ROZHODNUTIE

Účelom zásady koncentrácie konania v stavebnom konaní je stanovenie určitých limitov stavebného konania a jej cieľom je zamedziť neustálemu generovaniu nových námietok, ktoré by v konečnom dôsledku bránili akejkolvek stavebnej činnosti.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2013, sp. zn. 5Sžp/6/2012)

Krajský súd v Prešove (ďalej aj „krajský súd“) napadnutým rozsudkom zrušil v zmysle § 250j ods. 2 písm. c/ a d/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného z 01. apríla 2010, ktorým žalovaný potvrdil rozhodnutie Obce Lendak z 12. októbra 2010, ktorým Obec Lendak povolila stavebníkom J. B. a M. B. stavbu „Novostavba hospodárskej budovy“ na pozemku parc. č. 1703 v k. ú. XX.

Krajský súd na základe žaloby preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného ako aj postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu a dospel k záveru, že tak žalovaný ako aj prvostupňový správny orgán, t.j. stavebný úrad sa vo veci neriadili ustanoveniami zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“) ako aj ustanoveniami vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 532/2002 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie (ďalej len „vyhláška“) a neriadili sa ani príslušnými ustanoveniami správneho poriadku [zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“)]. Krajský súd dospel k záveru, že prvostupňový správny orgán nepostupoval pri spojení územného konania so stavebným konaním v súlade s príslušnými ustanoveniami stavebného zákona, pretože ako vyplýva z tvrdení účastníkov konania, t. j. žalobcov, títo neboli pred samotným vydaním rozhodnutia o umiestnení stavby oboznámení s príslušnou stavebnou dokumentáciou k projektu novostavby hospodárskej budovy. Podľa názoru krajského súdu mal stavebný úrad povinnosť na základe žiadosti stavebníka, (zrejme „skúmať“ - nie je to v odôvodnení rozsudku uvedené), či novostavba hospodárskej budovy, ktorá má byť postavená pri rodinnom dome súp. č. 932 na Partizánskej ulici v Lendaku, nebude žiadnym spôsobom zasahovať do vlastníckych práv susedov, tak ako to nakoniec vyplýva z ustanovenia § 6 ods. 1 vyhlášky, teda či odstupy umožnia údržbu stavieb. Podľa názoru krajského súdu žalobcovia správne namietali v odvolaní ako aj v žalobe, že postupom, ktorým stavebný úrad povolil umiestnenie novostavby hospodárskej budovy len 0,5 m od hranice pozemku žalobcov, nebude možnosť údržby ako aj následného udržiavania pozemku možná. Krajský súd ďalej uviedol, že v tejto súvislosti dal za pravdu žalobcom, že v rázovitej obci, ktorá sa nachádza v podhorskom území Vysokých Tatier je zrážkovitosť nielen v zimnom období, ale aj v letnom období vyššia, a preto s ohľadom na túto výnimočnosť sa mal prvostupňový správny orgán týmito skutočnosťami pri vydávaní stavebného povolenia zaoberať. Ďalej krajský súd uviedol, že žalovaný ako odvolací orgán dokazovanie nedoplnil, ale sa len stotožnil z dôvodmi uvedenými v rozhodnutí stavebného úradu.

Krajský súd sa ďalej nestotožnil ani z názorom žalovaného, ktorý námietky uvádzané žalobcami vyhodnotil ako neskoro podané, resp. ako námietky, ktoré neboli uplatnené v rámci 7- dňovej lehoty, ktorá bola žalobcom poskytnutá v oznámení stavebného úradu. S týmto názorom žalovaného sa krajský súd nestotožnil z dôvodu, že v oznámení o spojení územného a stavebného konania stavebný úrad neoboznámil účastníkov aj s tou skutočnosťou, že projekt samotnej stavby (zrejme mal na mysli samotnú stavbu) bude osadený 0,50 m od pozemkov, ktoré susedia s pozemkom žiadateľov o vydanie stavebného povolenia, čo je podľa názoru skutočnosť, s ktorou mali byť účastníci stavebného konania oboznámení.

O náhrade trov konania vo vzťahu k žalobcom v 1. a 2. rade krajský súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 250k ods. 1 OSP tak, že žalobcom priznal náhradu trov konania v celkovej sume 1.127 eur, ktorú sumu je žalovaný povinný zaplatiť na účet advokáta Mgr. M. J. v lehote do 15 dní.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný, domáhajúc sa, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove zmenil tak, že žalobu zamietne.

Žalovaný poukazoval na to, že hlavným dôvodom zrušenia rozhodnutia žalovaného bola skutočnosť, že žalobcovia neboli v územnom konaní oboznámení s projektovou dokumentáciou stavby „Novostavba hospodárskej budovy“, z ktorej bolo zrejme, že stavba sa navrhuje umiestniť vo vzdialenosti 50 cm od západnej

a južnej hranice v k. ú. Lendak, keďže neboli s projektovou dokumentáciou oboznámení, nedozvedeli sa ani o umiestnení predmetnej stavby vo vzdialenosti 50 cm od ich pozemku. Podľa názoru žalovaného krajský súd nesprávne právne posúdil obsah ustanovenia § 61 ods. 3 stavebného zákona, podľa ktorého ak stavebný úrad upustí od ústneho pojednávania, určí do kedy môžu účastníci uplatniť námietky, a upozorní ich, že sa na neskoršie podané námietky neprihliadne. Poukazoval na to, že z pohľadu aplikácie ustanovenia § 61 ods. 3 stavebného zákona je totiž irelevantné skutkové zistenie krajského súdu o tom, že žalobcovia neboli v územnom konaní oboznámení s projektovou dokumentáciou stavby. Relevantnou skutočnosťou v tomto konaní je totiž skutkové zistenie o tom, či mali objektívnu možnosť sa pred podaním svojich námietok v stavebnom konaní s obsahom projektovej dokumentácie oboznámiť, pričom poukazoval na to, že táto projektová dokumentácia bola nesporne prílohou žiadosti o vydanie stavebného povolenia. Keďže žalobcovia mali objektívnu možnosť sa oboznámiť s obsahom projektovej dokumentácie, z ktorej bolo možné zistiť umiestnenie stavby vo vzdialenosti 0,50 cm od ich pozemku, túto možnosť nevyužili a práve naopak obaja sa dňa 04. septembra 2009 podania námietok v stavebnom konaní vzdali. Súčasne žalovaný poukazoval aj na skutočnosť, že obaja žalobcovia boli stavebným úradom poučení o tom, že na neskôr podané námietky sa neprihliada.

Žalovaný súčasne poukazoval na skutočnosť, že námietka žalobcov, že zosuvmi snehu z navrhovanej stavby môže byť dotknutý ich pozemok bola prvý krát uplatnená až v žalobe, teda v čase, keď už nie je možné skutkový stav meniť alebo doplniť. Poukazoval na to, že boli splnené všetky podmienky pre uplatnenie koncentračnej zásady už v stavebnom konaní. Podľa názoru žalovaného na námietky, ktoré neboli uplatnené v prekluzívnej lehote nie je možné prihliadať ani v konaní pred súdom. Vzhľadom k aplikácii koncentračnej zásady v stavebnom konaní preto odvolací stavebný úrad nebol povinný prihliadať na námietky žalobcov, ktoré boli vznesené až v odvolaní. Tieto námietky boli totiž svojou povahou také, ktoré mali byť vznesené v určenej 7 dňovej lehote v stavebnom konaní prvého stupňa a jednak i preto, lebo sa nimi nepoukazuje na rozpor stavby s verejným záujmom. Žalovaný tiež poukazoval na to, že odvolanie žalobcov obsahovalo iba jedinú požiadavku, a to aby stavba bola umiestnená do vzdialenosti 2 metrov od hranice ich pozemku. Touto námietkou sa žalovaný zaoberal, keď v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol dôvody, pre ktoré sa ustanovenie § 6 ods. 3 vyhlášky neuplatní. Žalovaný poukazoval na to, že ustanovenie § 6 ods. 1 vyhlášky obsahuje reguláciu požiadaviek na umiestnenie navrhovanej stavby vo vzťahu k už existujúcej stavbe, a teda sa netýkajú ako sa mylne domnieva krajský súd vzdialenosti medzi stavbou a hranicami pozemku, na ktorom je stavba umiestnená, z čoho vyplýva, že navrhovaná stavba nie je v rozpore so žiadnym ustanovením vyhlášky.

Žalovaný ďalej poukazoval na to, že dopadom prípadnej zrážkovej činnosti počas zimy – konkrétne zosuvom snehu zo strechy sa i bez námietok žalobcov zaoberal už prvostupňový stavebný úrad, ktorý stavebníkom v podmienkach stavebného povolenia uložil povinnosť použiť zachytávače snehu.

Žalovaný poukazoval aj na skutočnosť, že krajský súd nesprávne rozhodol aj o nároku na náhradu trov konania, ktorú nesprávne žalovaný vidí v tom, že žalobkyňa v 2. rade Iveta Majerčáková žalobu nepodala a táto nemala v konaní postavenie žalobcu. Ďalšie pochybenie krajského súdu vidí žalovaný aj v tom, že krajský súd priznal žalobcom nárok na náhradu trov konania za úkon právnej služby – návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia vo výške 144,28 €, pričom krajský súd tomuto návrhu na vydanie uznesenia o odložení vykonateľnosti nevyhovel, v dôsledku čoho ho nemožno považovať za trovy konania nevyhnutné na bránenie práva v zmysle ustanovenia § 142 ods. 1 OSP. Navyiac za takýto návrh patrí v zmysle ustanovenia § 14 ods. 3 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. náhrada vo výške jednej polovice základnej sadzby tarifnej odmeny.

Žalobcovia vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 10. februára 2012 navrhovali napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny a žiadali, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok potvrdil.

Účastníci konania v 1. až 4. rade sa k odvolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo z dôvodov a v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Z o d ť o v o d n e n i a :

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb, alebo opravných prostriedkov zákonosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 OSP).

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím, či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami ako ten o koho práva v konaní ide.

V prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonosť tohto rozhodnutia a postup, sa postupuje podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti OSP (§ 247 ods. 1 OSP).

Predpokladom postupu súdu podľa druhej hlavy piatej časti OSP (rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov) je, aby pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť (§ 247 ods. 2 OSP).

Preskúvanie zákonosti rozhodnutí správnych orgánov v správnom súdnictve je ovládané dispozičnou zásadou (§ 249 ods. 2 OSP).

Podľa § 250 ods. 1 OSP účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutie dotknuté.

Ako vyplýva z obsahu súdneho spisu, žalobu o preskúmanie rozhodnutia žalovaného podal dňa 21. apríla 2010 sám žalobca V. M., ktorý na podanie žaloby a konanie pred súdom splnomocnil Mgr. M. J. Krajský súd následne uznesením č. k. 1S/30/2010-29 z 28. septembra 2011 pribalil do konania s poukazom na ustanovenie § 250 ods. 1 OSP ako účastníkov 1/ I. M. bytom Lendak, 2/ J. B., bytom Lendak, 3/ M. B., bytom Lendak, 4/ V. V., bytom Lendak, , a 5/ K. V., bytom Lendak. Je nepochybné, že ustanovenie § 250 ods. 1 veta druhá OSP má zabezpečiť, aby účastníkmi súdneho konania mohli byť aj tí účastníci správneho konania, ktorí sami žalobu nepodali (napr. preto, že sú s rozhodnutím správneho orgánu spokojní), ale zrušením rozhodnutia správneho orgánu by mohli byť dotknuté ich práva a povinnosti. Vzhľadom k tomu, že preskúmanie zákonosti rozhodnutí správnych orgánov je v správnom súdnictve ovládané dispozičnou zásadou, ktorá znamená, že je na vôli každého účastníka, či žalobu o preskúmanie rozhodnutia na súde podá alebo nepodá a ani súd s poukazom na citované ustanovenie nemôže nikoho nútiť, aby sa stal žalobcom. V danom prípade krajský súd pribalil za účastníčku konania I. M., nemohol ju však pribrať na stranu žalobcu, a to ani vzhľadom na skutočnosť, že s žalobcom sú spoluvlastníkmi (zrejme bezpodielovými), a teda v ich prípade ide o tzv. nerozlučné spoločenstvo, kedy úkony jedného z účastníkov zaväzujú všetkých ostatných. V danom prípade mohla byť I. M. pribratá do konania ako účastníčka, nie však na strane žalobcu. Pokiaľ by menovaná trvala na postavení žalobkyne, bolo by nutné voči nej konanie zastaviť, pretože jej žalobu by bolo nutné posúdiť ako oneskorene podanú (§ 250d ods. 3 a § 250b ods. 1 OSP).

Toto procesné pochybenie je dôvodom pre zrušenie rozsudku krajského súdu a v ďalšom konaní bude povinnosťou krajského súdu toto pochybenie napraviť.

Pokiaľ ide o samotné meritum veci, podľa názoru najvyššieho súdu, krajský súd vec nesprávne právne posúdil.

Podľa § 39a ods. 4 stavebného zákona stavebný úrad spojí územné konanie o umiestnení stavby so stavebným konaním pri jednoduchej stavbe alebo jej prístavbe a nadstavbe, ak sú splnené podmienky umiestnenia jednoznačne vzhľadom na pomery v území, pri ostatných stavbách tak urobí za predpokladu, že podmienky na ich umiestnenie vyplývajú z územného plánu zóny.

Podľa § 61 ods. 1 stavebného zákona stavebný úrad oznámi začatie stavebného konania dotknutým orgánom, všetkým známym účastníkom a nariadi ústne pojednávanie spojené s miestnym zisťovaním. Súčasne ich upozorní, že svoje námietky môžu uplatniť najneskôr pri ústnom pojednávaní, inak že sa na ne neprihliadne. Na pripomienky a námietky, ktoré boli alebo mohli byť uplatnené v územnom konaní alebo pri prerokúvaní územného plánu zóny, sa neprihliada. Stavebný úrad oznámi začatie stavebného konania do 7 dní odo dňa keď je žiadosť o stavebné povolenie podaná.

Podľa § 61 ods. 2 stavebného zákona od miestneho zisťovania, prípadne aj od ústneho pojednávania môže stavebný úrad upustiť, ak sú mu dobre známe pomery stavebníka a žiadosť poskytuje dostatočný podklad pre posúdenie navrhovanej stavby.

Podľa § 61 ods. 3 stavebného zákona stavebný úrad oznámi účastníkom začatie stavebného konania najmenej 7 dní pred konaním miestneho zisťovania prípadne ústneho pojednávania. Ak stavebný úrad upustí od ústneho pojednávania, určí, do kedy môžu účastníci uplatniť námietky a upozorní ich, že sa na neskoršie podané námietky neprihliadne.

V stavebnom konaní platí koncentračná zásada, ktorá znamená, že po termíne určenom stavebným úradom sa na pripomienky a námietky účastníkov konania neprihliada a stanoviská dotknutých orgánov, ktoré sa nevyjadrili, sa považujú za kladné. Stavebný úrad však musí zainteresované subjekty na túto skutočnosť písomne upozorniť a jednoznačne určiť lehotu na uplatnenie ich pripomienok a námietok.

Účelom zásady koncentrácie konania v stavebnom konaní je stanovenie určitých limitov stavebného konania a jej cieľom je zamedziť neustálemu generovaniu nových námietok, ktoré by v konečnom dôsledku bránili akejkolvek stavebnej činnosti.

Z obsahu pripojeného spisového materiálu, včítane administratívneho spisu, najvyšší súd zistil, že preskúmaným rozhodnutím z 01. apríla 2010, žalovaný potvrdil rozhodnutie Obce Lendak z 20. mája 2009, ktorým Obec Lendak ako stavebný úrad povolil stavebníkom J. B. a M. B. stavbu „Novostavba hospodárskej budovy“ na pozemku v k. ú. XX, keď začal stavebné konanie v spojení s územným konaním o umiestnenie stavby v zmysle ustanovenia § 39a ods. 4 stavebného zákona, oznámením z 04. septembra 2009 a súčasne upustil od ústneho konania a miestneho zisťovania, nakoľko stavebnému úradu sú dobre známe pomery staveniska s tým, že súčasne upozornil účastníkov konania na možnosť uplatniť svoje námietky v lehote najneskôr do 7 pracovných dní odo dňa doručenia rozhodnutia s tým, že na neskôr podané námietky sa neprihliadne. Tak poučil účastníkov konania na možnosť tiež nahliadnuť do podkladov na stavebnom úrade. Oznámenie o začatí spojeného územného a stavebného konania bolo žalobcovi ako aj jeho manželke doručené dňa 04. septembra 2009. Ďalej mal najvyšší súd z obsahu pripojeného administratívneho spisu za preukázané, že žalobcovia v určenej lehote žiadne námietky ani pripomienky nevzniesli, pričom zhodne prehlásili, že sa podania námietok a pripomienok vzdávajú.

Vzhľadom k tomu, že žalobca ani jeho manželka do uvedenej lehoty žiadne námietky, pripomienky nevzniesli, práve naopak námietok sa vzdali, nemohol žalovaný na námietku vznesenú v odvolaní proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu (týkajúcu sa vzdialenosti 0,50 m od hranice ich pozemku) prihliadnuť. Z uvedeného dôvodu nemohol na túto námietku prihliadnuť ani konajúci krajský súd.

Podľa názoru najvyššieho súdu je právne irelevantná námietka žalobcu, že v oznámení o začatí stavebného konania v spojení s územným konaním nebol oboznámený so skutočnosťou, že navrhovaná stavba má byť umiestnená vo vzdialenosti 0,50 m od hranice ich pozemku. Relevantnou skutočnosťou je preukázanie, či v tomto konaní mali účastníci objektívnu možnosť sa pred podaním svojich námietok oboznámiť s obsahom spisovej dokumentácie a či z jej obsahu je zrejme umiestnenie navrhovanej stavby. Podľa názoru najvyššieho súdu, je nepochybné, že účastníci takúto možnosť mali. Na možnosť nahliadnutia do dokumentácie boli nepochybné upozornení v oznámení o začatí stavebného konania v spojení s územným konaním, spisová dokumentácia obsahuje projektovú dokumentáciu vypracovanú autorizovaným architektom Ing. arch. R. K. a z jej sprievodnej správy je zrejme aj jej navrhované osadenie na parcele, ako aj vzdialenosti od jednotlivých hraníc.

Z uvedeného dôvodu nemohol na túto námietku vzhľadom k aplikácii koncentračnej zásady v stavebnom konaní prihliadnuť ani žalovaný, hoc bola táto námietka vznesená v odvolacom stavebnom konaní. Pokiaľ na túto námietku prihliadol konajúci krajský súd, učinil tak v rozpore s príslušným ustanovením stavebného zákona.

Pre úplnosť veci, najvyšší súd poukazuje na to, že ušlo zrejme pozornosti krajského súdu, že odstupy uvedené v ustanovení § 6 ods. 3 vyhlášky, obsahujúce povinnosť dodržať odstupy jednotlivých stavieb sa vzťahujú na stavby rodinných domov, pričom v danom prípade navrhovanej stavby nejde o stavbu rodinného domu, ale o stavbu hospodárskej budovy.

Z týchto dôvodov musel Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave podľa 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 221 ods. 1 písm. h/ OSP zrušiť a vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Vzhľadom k tomu, že zákonom č. 345/2012 Z. z. o niektorých opatreniach v miestnej štátnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov bol s účinnosťou od 01. januára 2013 zrušený Krajský stavebný úrad v Prešove, ktorého pôsobnosť a právomoci prešli na Obvodný úrad Prešov – Odbor výstavby a bytovej politiky so sídlom v Prešove, Nám. Mieru č. 3, odvolací súd podľa § 107 ods. 4 OSP na strane žalovaného koná s vyššie uvedeným právnym nástupcom pôvodne uvádzaného žalovaného.

V novom rozhodnutí rozhodne však krajský súd i o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej OSP).

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).